ሓበሬታ ብዛዕባ ዒድ ኣልፈጥር

ምጅማር ወርሒ ሸዋል እተበስር ሂላል፡ ጽባሕ ሓሙስ 14 ሰነ 2018 ምሸት ክትሰርቕ ትጽቢት ይግበር። ስለ’ዚ ኩሎም ኣመንቲ ምስልምና ኣብ’ዚ ዝተጠቕሰ ምሸት ትኲራት ኰይኖም ክከታተሉ፡ ዝሰረቐት ሂላል ዝረኣየ ድማ ንዝቐረበ ጨንፈር ቤት-ጽሕፈት ኢፍታእ ወይ ድማ መጅልስ ኣውቓፍ ምስክርነቱ ክህብ ይሕተት።
ምስራቕ ሂላል ወርሒ ሸዋል ኣብ’ዚ ዝተጠቕሰ ዕለት ምስ ዝረጋገጽ፡ ዒድ ኣልፈጥር
ዓርቢ 15 ሰነ ይውዕል። ምስ ዘይረጋገጽ ግና፡ ዓርቢ 15 ሰነ መዛዘሚት ወርሒ ሮሞዳን
ተቘጺራ፡ ዒድ ቀዳም 16 ሰነ ይኸውን።

ርሑስ ዒድ ኣልፈጥር
ቤ/ጽ ኢፍታእን እስላማዊ ጉዳያትን

መበል 27 ዓመት ቁ. 245 ረቡዕ 13 ሰነ 2018 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3 ገጽ 4 ገጽ 5 ገጽ 8 ገጽ 9
ምድባትን ኣገዳስነትን

...

ፋየር ካብ ህጻንነት ... ነብስኻ ምእላይ ሞባይል እምበር ...

ቤት-ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓባር፡
ብ9 ዓውድታት ከተምህሮም ዝጸንሐት
46 ደቂ-ኣንስትዮ ዝርከባኦም 179
ተመሃሮ፡ ትማሊ 12 ሰነ ብሰርቲፊኬት
ኣመሪቓ።
ተመረቕቲ፡ ን2 ዓመት
ብኣውቶመካኒክ፡ ስነ-ህንጻ፡ ንድፊ፡
ኤለክትሪሲቲ፡ ድራውሊኮ፡ ሓፈሻዊ

ቤት-ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓባር 179 ተመሃሮ ኣመሪቓ

ስርሓት ሓጺን፡ ኤለትሮኒክስ፡ ቅየሳን
ጽርበት ዕንጸይቲን፡ ብክልሰ-ሓሳብን
ግብሪን ዝተማህሩ እዮም።
ዳይረክተር ቤት-ምህርቲ ስነ-ኪነት
ማይ-ሓባር መምህር ወሃብ መሓመድ-
ዓሊ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ተመረቕቲ
ብተወሳኺ ናይ መካኒካዊ ስእሊን
ኮምፕዩተርን ትምህርቲ እውን

ከምዝወሰዱ ብምሕባር፡ ዝቐሰምዎ
ፍልጠት መበገሲ ምዃኑ ተገንዚቦም
- ብስራሕን ቀጻሊ ትምህርትን
ከማዕብልዎ ኣዘኻኺሩ።
ኣብ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዋና
ዳይረክተር ክፍሊ ቴክኒካውን ሞያውን
ትምህርትን ስልጠናን ኣቶ ተስፋይ
ስዩም ብወገኑ፡ ኣብ ዓቕሚ-ሰብ ዝግበር

ወፍሪ፡ ኣብ መስርሕ ህንጸት ሃገር
ናይ ቀዳምነታት ቀዳምነት ምዃኑ
ብምዝኽኻር፡ ተመረቕቲ ኣብ ዝሰላሰል
ዘሎ ልምዓታዊ መደባት ኣበርክቶኦም
ከዕዝዙ ዘለዎ እምነት ገሊጹ።

ሎሚ ዓመት መበል 19 ዙርያ
ዘመረቐት ቤት-ትምህርቲ ስነ-ኪነት
ማይ-ሓባር፡ ብድምር 4166 ተመሃሮ
ብዝተፈላለየ ዓውድታት ኣመሪቓ
ኣላ።

ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ሆሚብ -
ንኡስ ዞባ ፎርቶ-ሳዋ፡ ካብ ዓዶም ናብ
ምምሕዳር ከባቢ ርብዳ ዝኣቱ ጽርግያ
ብወፈራ ጸጊኖም።
እቲ ስራሕ፡ ካብን ናብን ሆሚብን ርብዳን
ንዝጸንሖም ናይ መጓዓዝያ ጸገም ዘቃልል
ምዃኑ ዝሓበሩ ወፋሮ፡ ተመሳሳሊ ዕዮ
ንምክያድ ዘለዎም ቅሩብነት ኣረጋጊጾም።
ኣመሓዳሪ’ቲ ምምሕዳር ከባቢ ኣቶ
ዋሃጅ ዑስማን ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ እቲ
ማእቶት ኣብ ርእሲ’ቲ ጸገማትካ ናይ
ምቅላል ብልጫኡ፡ ባህሊ ዓያይነትን
ሓባራዊ ስራሕን ንምዂስኳስን ንምስራጽን
እውን ኣስተዋጽኦ ከምዘለዎ ገሊጹ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ፎርቶ-ሳዋ ኣቶ
ኣቡበከር መሓመድ ብወገኑ፡ ህዝቢ
በብምምሕዳር ከባቢኡን ዓድታቱን
ተወዲቡ ኣብ ምዕቃብ ሓመድን ማይን፡
ምጽጋን ናይ ሓመድ ጽርግያታትን
ቀጽሪ መቓብር ሓርበኛታትን ዘጠቓልል
ወፈራታት ብቐጻሊ ከምዘካይድ
ኣረዲኡ።
እዚ ከም’ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ተመሃሮ ቤት-
ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ኣቑርደት እውን
ሓመድን ማይን ኣብ ምዕቃብ ዘተኰረ
ተመሳሳሊ ወፈራታት ከምዘካየዱ፡ ወኪል
ኤሪና ሓቢሩ።

ነበርቲ ሆሚብ፡ ካብ ዓዶም ናብ

ርብዳ ዝኣቱ ጽርግያ ጸጊኖም

ክፍሊ ቱሪዝም ዞባ ደቡብ፡ ኣብ ከተማ
ደቀምሓረ ንኣስታት 70 ኣሳሰይቲ -
ኣብ ምክልኻል ተመሓላለፍቲ ሕማማት
ብሓፈሻ፡ HIV/ኤይድስ ድማ ብፍላይ
ዘተኰረ ናይ ሓደ ሰሙን ስልጠና
ወዲቡ።
ነቲ ስልጠና ዝሃበት ሲስተር ኣልጋነሽ
ተስፋይ ካብ ሆስፒታል ደቀምሓረ፡
ዕላማ’ቲ ስልጠና - ንቕሓት ብምብራኽ
ጥዕና ዜጋታት ንምሕላው ምዃኑ

ድሕሪ ምሕባር፡ ኣብ ጠንቂን ሳዕቤናትን
ብስጋዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ሕማማት
- ብቐንዱ ድማ ኣብ ኤይድስ ዓሚቚ
መብርሂ ሂባ።
ዋና ዳይረክተር ክፍሊ ቱሪዝም
ዞባ ደቡብ ወይዘሮ ኣስመረት ኣብርሃ፡
ተሳተፍቲ ብዝቐሰማኦ ትምህርቲ
ከባቢአን ክጸልዋ ኣዘኻኺራ።
ብኻልእ ወገን፡ ኣብ ንኡስ ዞባ
ደቀምሓረ፡ ንኣርባዕተ ኣዋርሕ ሞያዊ

ደቀምሓረ - ኣብ ምክልኻል ተመሓላለፍቲ ሕማማት

ዘተኰረ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ንኡሳን ዞባታት መንደፈራን
ሃይኮታን፡ ጥብ ዝበለት ማይ ኣብ
ምዕቃብን ፍግረ-መሬት ኣብ
ምክልኻልን ዘተኰረ - ኣብ ናይ
ሕርሻ ቦታታትን ቀላጥ ከባቢታትን
ማእቶታዊ ንጥፈታት ተሰላሲሉ።
ኣብ ንኡስ ዞባ መንደፈራ፡ ኣስታት
500 ሰራሕተኛታት መንግስቲ
ኣብ ዝተሳተፍዎ ካብ ወርሒ

ግንቦት ጀሚሩ ኣብ ሰሙን ሰለስተ
ግዜ እናተወፍረ ዝተኻየደ ስራሕ፡
ከትርታትን መትረባዊ ዛላታትን
ምስራሕ፡ ከምኡ’ውን ማይ-ክዖታት
ምፍዋስ ዘጠቓለለ እዩ።
እዚ ከም’ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ኣብ ንኡስ
ዞባ ሃይኮታ - ተመሃሮን መንእሰያት
ሰራሕተኛታትን ብዘካየድዎ ተመሳሳሊ
ንጥፈት፡ ሰፊሕ ናይ ሕርሻ መሬት

ኣብ መንደፈራን ሃይኮታን ልምዓታዊ ንጥፈታት ተሰላሲሉ

ስልጠና ዝቐሰሙ 145 መንእሰያት
ተመሪቖም።
ኣብ’ቲ ናይ መመረቕታ ስነ-
ስርዓት፡ ስልጠና ኮምፕዩተር ግራፊክስ
ዝተኸታተላ 65 ደቂ-ኣንስትዮ፡ ዝቐሰማኦ
ፍልጠት ብስራሕ ብምምዕባል ናብራአን
ንምምሕያሽ ከምዝጽዕራ ገሊጸን።
ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ደቀምሓረ ኣቶ
የማነ ኣበራ፡ ሰልጠንቲ ኣብ ከባቢኦም
ኣብነት ለውጢን ጻዕሪን ክኾኑ ተላብዩ።

ንክራማት ከምእተዳለወ ወኪል ኤሪና
ሓቢሩ።
ተሳተፍቲ ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡
እቲ ኣብ ምዕቃብ ሓመድን ማይን
ዘተኰረ ስራሕ፡ ኣብ ኣከባቢ እወታዊ
ጽልዋ ዝፈጥር ስለዝኾነ፡ ኣብ መጻኢ
ብዝለዓለ ውዳበታት ከተግብርዎ
ዘለዎም ቅሩብነት ኣረጋጊጾም።
***

ስ/የማነ ኣብርሃ

ደሃይ ኤርትራውያን ...

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 2

ሎሚ መደባት ERI-TV

ሰዓት መደብ
12፡00 ዶክሜንታሪ
12፡30 ዜና ትግርኛ
12፡50 ካብ ዞባታት
13፡30 ዜና ዓረብ
13፡40 ሄራር
14፡20 ፓኖራማ
15፡05 ዶክሜንታሪ
15፡50 ሙ/ድራማ
16፡40 ማእገር
18፡00 ህርመት
19፡10 ኤሮቢክስ
20፡00 ዜና ትግረ
20፡10 ሽንግርዋ
21፡00 ዜና ትግርኛ
21፡25 ዕላል ጥበባት
22፡00 ዜና ዓረብ
22፡10 ሙ/ድራማ
22፡30 ዜና እንግሊዝ

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ምስጋና ተዓገስ
ሰገን ሰረቐ
ኣስቴር ካሕሳይ

ኤደን ሃብተኣብ
ሳራ ኣለም
ሰማያዊት ሓይለኣብ

ለይ-ኣውት

ሳምራዊት መለስ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም
ቍ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ኤርምያስ ገብረልዑል
ሺሃብ ኣርኣያ
ቍ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ። 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ. 200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ኣብ ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ
ማእከል ካብ ዘለዋ ሽዱሽተ ኣሃዱታት -
ኣሃዱ ባህሊ፡ ስፖርትን ጥዕናን ሓንቲ እያ።

እዛ ኣሃዱ እዚኣ ምክትታል (ሓለፍቲ)
ባህሊ፡ ስፖርትን ጥዕናን ሃልዩዋ፡ ብዝተወደበ
መንገዲ ትንቀሳቐስ። ኣብ ጥዕና ተማሃሮ
ዘሎ ጸገማት ኣብ ምፍታሕ፡ ባህላዊ ደረጃ
ተማሃሮ ንምምዕባል ከምኡ’ውን ስፖርታዊ
ንጥፈታት ክብ ኣብ ምባል ዝለዓለ ጻዕሪ
ተካይድ ከምዘላ፡ ኣብ ጨንፈር ሚኒስትሪ
ትምህርቲ ዞባ ማእከል ሓላፊ ኣሃዱ ባህሊ፡
ስፖርትን ጥዕናን መምህር እስቲፋኖስ
ገብረሃዋርያት ይሕብር።
ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ቤት ትምህርቲ፡
መማህራን ተወከልቲ ጥዕና ኣካላዊ
ትምህርቲ ስለ ዘለዉ፡ ባህላዊ ንጥፈታት
ዝከታተሉ መማህራን’ውን ተመዲቦም እቲ
ንጥፈት ካብ ኣብያተ ትምህርቲ ይጅምር።
ብድሕሪ’ዚ ኣብ ንኡስ ዞባ ዘድሊ ስልጠናታት
ተኻይዱ፡ ነቲ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ
ዝተኻየደ ስልጠና ይዅን ውድድራት
ብጥርኑፍ ኣገባብ ብዞባ ደረጃ ውድድር
ይስራዕ። እቶም ዝካየዱ ንጥፈታት
ብዙሓት እኳ እንተኾኑ፡ ገለ ካብኣቶም
ንጥዕና ዝምልከት’ዩ። እዞም ንጥፈታት
እዚኣቶም፡ ምስ ዝተፈላለዩ ትካላት ዝካየዱ
ኰይኖም፡ ሚ/ጥዕና ዞባ ማእከል ዝለዓለ
ኣበርክቶ ኣለዎ። ሚኒስትሪ ዕዮን ሰብኣዊ
ድሕነትን፡ ሃማደኤ፡ ሃማመተኤ፡ ፖሊስን
ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሚኒስትሪ ጥዕናን
ድማ፡ ዝተፈላለዩ ንጥፈታት የካይዱ። ኣብ
ኵለን ንኡሳን ዞባታት ብመደብ ተሰሪዑ
ዝካየድ ቤት ትምህርቲ ዝሰረቱ ኣገልግሎት

ጥዕናን ኣመጋግባን (school based
health and nutrition service) እውን
ሓደ ንጥፈት እዩ።
ጨንፈር ሚኒስትሪ ጥዕና ዞባ ማእከል
ክልተ ተንቀሳቐስቲ መካይን ኣለዋኦ።
ዝተፈላለየ ሞያ ዘለዎም ክኢላታት ሕክምና
ብምምዳብ ድማ፡ ንተማሃሮ መርመራ
ዓይኒ፡ ስኒ፡ እዝኒ፡ ኣፍንጫ፡ ጎረሮን ቈርበትን
ዝኣመሰሉ ሕማማት ሕክምናዊ ሓገዛት
ይገብር። ከም ኣብነት ኣብ መባእታን
ማእከላይን ደረጃን ኣብ 2016/2017
ዓመተ ትምህርቲ፡ ኣብ ሰለስተ ንኡሳን
ዞባታት - ማለት ሰሜናዊ ምዕራብ፡ ደቡባዊ
ምብራቕን ንኡስ ዞባ ጋላ-ነፍሒን ካብ’ቶም
1489 መርመራ ናይ ዓይኒ ዝተገብረሎም
ተማሃሮ፡ 429 መነጽር ክዕደል እንከሎ፡

ብተመሳሳሊ ን409 መማህራን እውን ኣብ
ስርሖም ዝሕግዞም ናይ ዓይኒ መነጽር
ተዓዲሉዎም።
ኣብ መርመራ ስኒ፡ ብፍላይ ኣብ
መባእታ ዘለዉ ተማሃሮ ሽኮራዊ ምግቢ
ስለ ዘዘውትሩ፡ ኣብ ዝተገብረ መርመራ
ካብ’ቶም 7005 ንመርመራ ዝቐረቡ
ተማሃሮ 378 ኣስናኖም ክብኽቡኽ እንከሎ፡

5,426 ዝባዕከኸ ኣስናን፡ 114 ጸጸር ስኒ
ከምኡ’ውን ን1,834 ተማሃሮ ዝተበላሸወ
ኣስናን ተሰዲዱሎም።
ኣብ መርመራ እዝኒ ምስ እንርኢ
ድማ፡ 2,668 ሓፈሻዊ መርመራ ክካየድ
እንከሎ፡ ካብ’ዚኦም 278 ኩኩዕ ዝጸንሖም
ኮይኖም፡ 485 ድማ ረኽሲ ናይ እዝኒ
ዝነበሮም እዮም። ብዘይካ’ዚ ን 220
መርመራ ኣፍንጫ ክካየድ እንከሎ፡
582 ድማ፡ ጸረ-ሓናት ከም ዝተሓከሙ
ይፍለጥ። እዚ እቲ ዝዓበየን ዘየቋርጽን ኣብ
መንጎ ሚ/ትምህርትን ሚ/ጥዕናን ዝካየድ
ንጥፈታት ኮይኑ፡ ብዘይካ’ዚ ንመማህራን
ዝወሃብ ስልጠና፡ ብተማሃሮ ዝካየድ ጥዕና
ጠቀስ ንጥፈታትን፡ ኣብ በዓላት ዝካየዱ
ድራማታት፡ መዛሙርን ግጥሚን እውን
ገለ ካብ’ቲ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ዝካየድ
ስራሓት እዩ።
ኣብ ንኡሳን ዞባታት እውን፡ ፈለማ
ንጥዕና ዝምልከት ስልጠና እዩ ዝወሃብ።
ብዞባ ደረጃ ኸኣ ሞያውያን ብምዕዳም
ንመማህራን መባእታ፡ ማእከላይን ካልኣይን
ደረጃ ብመደብ ዓመታዊ ስልጠና ይወሃብ።
ካብ ነፍሲ-ወከፍ ቤት ትምህርቲ ናይ ጥዕና
ተወካሊ፡ ሓለፍቲ ንኡሳን ዞባታት፡ ሓለፍቲ

ኣሃዱ ዞባ፡ ሓለፍቲ ባህሊ፡ ስፖርት፡ ጥዕና
ንኡሳን ዞባታት፡ ሱፐር ቫይዘራትን ኣብ
ክሊኒካት ዝርከቡ ሓለፍቲ ኣባላት ሚ/
ጥዕናን ዘሳትፍ ኮይኑ፡ ኣተኩሮኡ ንሕማም
ብኸመይ ንከላኸሎ፡ ድሕሪ ሕማም እንታይ
ክግበር ኣለዎ፡ ብዓቢኡ ከኣ ኣብ ኣብያተ-
ትምህርቲ ዝካየድ ተፍትሽ ብኸመይ
ይወሃሃድ ንዝብሉ ሕቶታት ዝምልስ

ሰሚናራት ንኽልተ መዓልቲ ይወሃብ።
ሚኒስትሪ ትምህርቲ እውን ትምህርቲ

መዘና፡ (MHM)፡ ኣብ ምልላይ መጻሕፍቲ
ዘተኮረ ስልጠናታት ይህብን፡ ምስ ትካላት
ብምትሕብባር ንጥፈታቱ የካይድን። እዚ
ኣብ መዓልቲ ዓሶ፡ ቲቢ፡ ምሕጻብ ኣእዳውን
ድሕነትን ዘተኮረ ምስ ዝተፈለለዩ ትካላትን
ሚኒስትሪታትን ዝሰላሰሉ ንጥፈታት ባህሊ፡

ድራማን ደርፊን (ንጥዕና ዘተኮረ) ዝተሰነየ
ንጥፈታት ብቐጻሊ ከም ዝካየድ ሓላፊ
ኣሃዱ ባህሊ፡ ስፖርትን ጥዕናን መምህር
እስቲፋኖስ ገብረሃዋርያት ይገልጽ።
ባህላዊ ንጥፈታት እውን ኣቐዲሙ ከም
ዝተገልጸ ብኣብያተ-ትምህርቲ ጀሚሩ፡ ናብ
ንኡስ ዞባን ናብ ዞባን ዝሰጋገር ንጥፈት’ዩ።
ኣብ ባህላዊ ንጥፈታት’ውን ባህሊ ንባብ
ንምስራጽ ኣብ መባእታ ደረጃ ዝካየድ
ንጥፈት፡ ጽባቐ-ጽሕፈት፡ ስነ-ጽሑፍ

(ግጥሚን ሓጸርቲ ጽሑፋትን)፡ ድራማ፡
ሙዚቃን ይካየዱ። ኣብ ማእከላይን
ካልኣይን ደረጃ ከኣ ማሕበራዊ ስነ-
ፍልጠት፡ ድራማ፡ ሙዚቃ፡ ስእሊ፡ ቅብኣ፡
ቅርጻ-ቅርጺ፡ ምህዞን ሰንዓን፡ ስነ-ጽሑፍ

(ኣብ ማእከላይ ደረጃ ብትግርኛ ኣብ 2ይ
ደረጃ ብእንግሊዝ) ዝኣመሰሉ ንጥፈታት
ዓመት መጽአ ከም ዝካየዱ ይፍለጥ።
እዚ ኣብ ምጅማር ዓመተ ትምህርቲ
ንኣብያተ ትምህርቲ ተሰሪዑ ዝወሃብ ቀጻሊ
መደብ እዩ። በዚ መደብ መሰረት ከኣ ነፍሲ
ወከፍ ንኡስ ዞባ ብኸመይ ከም እተተግብሮ
ሓበሬታ ንምሃብ ሓጺር ስልጠና ይዳሎ።
ኣብያተ-ትምህርቲ ዝተመርጸ ንጥፈታት
ንንኡስ ዞባ የቕርባ፡ ንኡስ ዞባ ብወገኑ ብዞባ
ደረጃ ዝውክልዎ ጉጅለታትን ውልቀ
ተወዳደርቲን ንዞባ የቕርብ። ዞባ ከኣ
ኣብ’ቲ ዓመት ምሉእ ዝተኻየደ ንጥፈታት
መምዩ ኣብ መወዳእታ ዓመት በብዓውዱ

ብልጫታት (መተባብዒ) ይዕድል።
ኣብ ባህላዊ ንጥፈታት ብዘይካ’ቲ ብዞባ
ዝካየድ፡ ተማሃሮ ኣብ ካልእ ዝተፈላለዩ
ንጥፈታት’ውን ከም ዝሳተፉ ይግበር’ዩ። ገለ
ካብኣቶም ተማሃሮ ተወዲቦም ኣብ ምርኢት
መጻሕፍቲ ከም ዝሳተፉ፡ ከምኡ’ውን
ንተማሃሮ ኣብ ዘገድሱ ፊልምታት፡
ሙዚቃዊ ምርኢት፡ ብዓቢኡ ከኣ ኣብ
ከም በዓል ናጽነትን ካልኦት ሃገራውያን
በዓላትን ብዝሰፍሐን ብዝደመቐን ኣገባብ
ተሳታፍነት ክህልዎም መደብ ይስራዕ። ከም
ኣብነት ኣብ በዓል ናጽነት ካርኒቫልን ኮማዊ
ዳሳትን ክጥቀስ ይከኣል። እዚ ተማሃሮ

ባህሊን ልምድን ሕብረተ-ሰብ ብግቡእ
ንኽፈልጡን ዝተፈላለየ ሞያ ከጥርዩ
(መደርቲ፡ ዘመርቲ፡ ጸሓፍቲ) ሃገራዊያን
ክኾኑን ባይታ ዘጣጥሕ ብምዃኑ ብዝለዓለ
ደረጃ ብተገዳስነት ዝካየድ ንጥፈት እዩ።
ኣብ ስፖርታዊ ንጥፈታት፡ ተማሃሮ ኣብ
ዝተፈላለየ ዓውድታት ስፖርት እዮም
ዝነጥፉ። እዚ ተማሃሮ ጥዕናኦም ተሓልዩ

ኣብ ትምህርቲ ንጡፋት ክኾኑ ዝዓለመ
ኮይኑ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ናይ ስፖርት
ንጥፈታት ካብ መባእታ ጀሚርካ ክሳብ
2ይ ደረጃ፡ እቶም ብዘይ ምቁራጽ ዝካየዱ
ንጥፈታት ምዃኖም ጨንፈር ሚኒስትሪ
ትምህርቲ ዞባ ማእከል ይሕብር። ገለ
ካብ’ዞም ንጥፈታት እዚኣቶም፦
ኣብ መባእታ ኣትለቲክስ፡ ኲዕሶ እግሪ
ብኽልቲኡ ጾታ ይካየድ። ኣብ ማእከላይን
ካልኣይን ደረጃ ድማ ኣብ መንጎ 126
ጋንታታት፡ ኩዕሶ መርበብ 111 ጋንታታት፡
ኩዕሶ ሰኪዐት 87 ጋንታታት፡ ኵዕሶ ኢድ
2ይ ደረጃ 23 ጋንታታት ውድድር
ክካየድ እንከሎ፡ ብዘይካ’ዚ ኣትለቲክስ፡
ቅድድም ማውንተይን ባይክ፡ ሰደቓ
ቴንስ፡ ባይታ ቴንስ፡ ያታዊ ስፖርትን
ባድሜንቴንን ብጽምድን ብውልቅን ካብ
ዝካየዱ ዓውድታት ስፖርት እዮም።
ንኣወዳድባኡ ብዝምልከት፡ ኵሉ
ንጥፈታት ብኽልቲኡ ጾታ ዝካየድ
ውድድር ኮይኑ፡ ከም’ቲ ኣብ ካልእ
ኣብያተ ትምህርቲ ዝካየድ ንጥፈታት
ድማ፡ ውሽጣዊ ውድድር ተሰሪዑ
ብቑዓት ተወዳደርቲ ምስ ተመርጹ፡
መጀመርያ ብደረጃ ክላስተር ኣብ
ንኡስ ዞባ ውድድር ተሰሪዑ፡ ዝተዓወታ

ጋንታታት ናብ ዞባ ይልኣኻ። ብድሕሪ’ዚ
ዞባ ብዘውጽኦ መደብ መሰረት፡ እቲ
ውድድር ኣብ መባእታን 2ይን ደረጃ
ኣብ ቀዳማይ ሰሚስተር ይዛዘም። ኣብ 2ይ
ደረጃን ማእከላይ ደረጃን ከኣ፡ ኣብ 2ይ
ሰሚስተር እቲ ዝተረፈ ንጥፈት ይካየድ።
ነዚ ውድድራት’ዚ ብዞባ ደረጃ ንምክያድ፡
ኣብ መጀመርያ ዓመተ ትምህርቲ
ሕግታት ወጺኡ’ዩ እቲ መደብ ዝጅመር።
እዚ ሓለፍቲ ባህሊ፡ ስፖርትን ጥዕናን

(ኮምሽነራት ዞባ) ብሓባር ብምዝታይ
ንዅሉ ውድድራት ዝምልከት መምርሒ
(ሕግታት) የውጽኡ። ቅድሚ ውድድር
ምጅማሩ ኸኣ፡ ኣብ መጀመርያ ዓመት
ንኣብያተ-ትምህርቲ ተዓዲሉ፡ በቲ ዝወጽአ
መምርሒ መሰረት ተማሃሮ ንውድድር
ይዳለዉ። ውድድራት፡ ብዓቕሚ ዳንነት
ዘለዎም መማህራን ካብ ፈደረሽናት
ብምዕዳም’ዩ ብጽፉፍ ኣገባብ ዝካየድ።
ኣብ’ተን ትሕተ-ቅርጸን ብጽፉፍ
ዘይተማልአ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ንኣብነት
ንኡሳን ዞባታት ሰረጀቓ፡ በሪኽን ጋላ-
ነፍሒን፡ ተሳታፍነት ተማሃሮ ኣብ ከም
ኵዕሶ ሰኪዐትን ኵዕሶ ኢድን ዝኣመሰሉ
ንጥፈታት፡ ክውሕድ ይርአ። ኣብ ከተማ
ዘለዋ’ውን፡ ኣዝየን ውሑዳት ይዅና’ምበር፡
ምሉእ ተሳተፍነት ዘይብለን ኣብያተ
ትምህርቲ ኣለዋ።
ኣብ’ዚ ናይ ኣብያተ ትምህርቲ
ውድድራት፡ ሳሕቲ ካብ ሰምዒት ዝተበገሰ
ካብ ድሲፕሊን ወጻኢ ዝፍጸም ብትሑት
ደረጃ ዝግምገም ምጉርፋጥ ይርአ እዩ።
ነዚ ንምክልኻል ሓለፍቲ ንኡሳን ዞባታት፡
ዳይረክተራት ብዓቢኡ ከኣ ፖሊስ
ዞባ ማእከል ኣብ’ቲ ዝካየድ ውድድር
ተረኺቦም ጸጥታ ስለ ዘረጋግጹ ዛጊት
ዝጥቀስ ጸገም የለን።
ነዚ ዓመት መጸ ዝካየድ፡ ጐድኒ
ጐድኒ ኣካዳሚያዊ ትምህርቲ ብቑዓት
መንእሰያትን ተማሃሮን ንምምልማል
ዝዓለመ መደብ ድሕነት ተማሃሮ
ንምሕላው፡ ዝተፈላለዩ ኣካላት ከም ፖሊስ
ትራፊክ፡ ቀይሕ መስቀል፡ ፖሊስ ዞባ
ማእከል፡ ዳይረክተራት፡ ሓለፍቲ ንኡሳን
ዞባታትን ሱፐርቫይዘራትን መማህራንን
ጨንፈር ኮምሽን ስፖርት ዞባ ማእከልን
ኣበርክቶኦም ዕዙዝ ምዃኑ እዩ’ቲ ካብ
ሓላፊ ኣሃዱ ባህሊ፡ ስፖርትን ጥዕናን
ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ማእከል
መምህር እስቲፋኖስ ገብረሃዋርያት
ዝረኸብናዮ ሓበሬታ ዘረድእ።

ዮናታን የዕብዮ ተመሃሮ ብስፖርትን ባህልን ተዀስኲሶም ንኽዓብዩ. . . (ኣ/ዜ/ዞ/ማእከል)

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 3

ብምትሕብባር ኮምሽን ባህልን ስፖርትን ዝዳሎ ዓምዲ

ወዲ-ሰብን ግጥምን መናብርቲ እዮም
እንተተባህለ ዘይምጐት ሓቂ’ዩ። ገና ካብ’ቲ
ንዓለም እንቕልቀለላ እዋን ጀሚርና
ኢና፡ ንግጥሚ ከም ኣካል ናይ ቋንቋ
ክንሰምዖን ከነስተማቕሮን ንጅምር። ሓደ
ህጻን ገና ሕማቕን ጽቡቕን ከይፈለየን
ከይደልደለን’ዩ ግጥሚ ክሰምዕ ዝጅምር።
እቲ ቀዳማይ ኣብ እዋን ህጻንነትና
እንሰምዖ ግጥሚ ናይ ቅብጥሮትን
ምእባድን እዩ። ንኣብነት፦
እሶለሌ ላሌ
መሳክብነ ማሌ
ንትርኤ ወንታሌ
መርኢት ኢንፋሌ
ተመሳሳሊ ግጥሚ ብትግርኛ፦
ኣንቲ ሕንጢት ጓለይ ሕንጢት ጓለይ
ኣምባር ኢደይ ሕንጥልጥል ክሳደይ

መሊሰ ዶ ከእትወኪ ኣብ ከብደይ…

እዚ ብዜማ ዝተሰነየ ደርፋዊ ግጥሚ ገና
ህጻናት እንከለና እዩ ዝጅምር። እናዓበና
ምስ ከድና ድማ ዝያዳ ከነስተማቕሮ
ንጅምር። ስለ’ዚ ግጥሚ ኣብ ንኡስ
ዕድመና ከም መግብን መስተን ኣብ
መንፈስና ባህታ እናፈጠረ ምሳና
ይዓቢ።
ግጥሚ ከም ምንጪ ልቦና፡ ክብርታት፡

ፍልጠት፡ ፍቕሪ፡ ጽባቐ…ኰይኑ
ንመዋእል ንሕብረተሰባት ኣገልጊሉ
እዩ። ስለ’ዚ ግጥሚ ሓደ ካብቶም ቀንዲ
ማዕከን ባህልን ቋንቋን ስለ ዝዀነ፡ ክሳብ
ሕጂ ህላወኡ ኣረጋጊጹ፡ ኣገዳስነቱ ድማ
ልዑል ምዃኑ ተነጺሩ እዩ።
ብዛዕባ ግጥሚ ዝተፈላለየ መግleጺታት

(definitions) ይወሃብ እዩ። ሓደ ንኹሉ
ብማዕረ ዘሰማምዕ መግለጺ ክርከበሉ ግን
ኣጸጋሚ’ዩ። ዝተፈላለዩ ፈላጣት ናይ
ዓለም በብወገኖም ዝተፈላለየ መግለጺታት
ይህቡሉ እዮም። ዊልያም ዎርዝ ዝበሃል
ክኢላ ስነ-ጽሑፍ፡ “ግጥሚ ፍኑው
ዋሕዚ ሓሰባትን ስምዒትን እዩ” ይብል።
ሳሙኤል ተይለር ብወገኑ፡ “ግጥሚ ስእለ
ኣእምሮኣውን ሙዚቃውን እዩ፡” እናበለ
ይገልጾ። እቲ ህቡብ ኣመሪካዊ ገጣማይ
ሮበርት ፍሮስት “ግጥሚ ልክዕ ቃል ኣብ
ልክዕ ቦታ ምስኳዕ ማለት እዩ፡” ይብል።
እዚ ኣገላልጻ’ዚ ኣብ ግምት ኣእቲና
“ግጥሚ ብባህርያዊ ዜማ ተሰንዩ ዝቐርብ
ዋሕዚ ሓሰባትን ስምዒትን እዩ” ክንብል
ንኽእል።

ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ እንታይ እዩ?

ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ኣካል ኣፋዊ ስነ-

ጽሑፍ (Oral Literature) ኰይኑ፡ ኣብ
ኣእምሮ ተፈጢሩን ተወሃሂዱን ካብ
ወለዶ ናብ ወለዶ ብኣፍ ዝመሓላለፍ
ጥበብ እዩ። ኣብ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ዝዀነ
ሓገዝ ናይ ጽሕፈት የለን። ኣፍን እዝንን
እቶም ቀንዲ መሳርሒታት እዮም።
ኣፋዊ ስነ - ግጥሚ እቲ ቀንዲ ሰረት ናይ
ጽሑፋዊ ግጥሚ እዩ። ቀንዲ ፍልልያቶም
ጽሑፍን ብሁልን ዀይኖም ጉሉሕ
ናይ ቅርጽታት (Form) ፍልልያት’ውን
ኣለዎም።
ኣብ ብሄረ ትግረ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ኣዝዩ
ዕዙዝ ቦታ’ዩ ዝሕዝ። በቲ ዝወሃቦ ክብሪ
ካብቲ ካልእ ኣፋዊ ያታ ኣብ ቀዳማይ
ደረጃ ይስራዕ። ቀደም ዘበን ገጠምቲ ከም
ልሳናት ናይ ሹማምንትን ከንቲባታትን
ኰይኖም’ዮም ዘገልግሉ ነይሮም። ኣብ
እዋን ምጒት ገጠምቲ ቅድሚ ካልእ
ሰብ ክዛረቡ ዕድል ይወሃቦም ነበረ። እዚ
ድማ ገጣማይ ብኽእለቱ ከም መምህር፡
መራሕን ይሕሰብ ስለ ዝነበረ እዩ።
ኣገዳስነት ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ
ኣዝዩ ዓቢ እዩ። ሓደ ሕብረተሰብ
ብመንገዲ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ኣቢሉ፡
ሓዘኑን ቃንዛኡን፡ መስዋእቱ፡ ለውሃቱ፡

ምቕሉልነቱ፡ ድንጋጸኡ፡ ተኻፋልነቱ፡
ጅግንነቱ፡ ትብዓቱን መኸተኡን፡ መንነቱ፡
ሕግታቱ፡ ስርዓታቱ፡ ወግዕታቱ፡ ጥበባቱ፡
ድኽመታቱ፡ ነውርታቱ… ወዘተ
ይገልጽ።
ብመሰረት ተገይሩ ዘሎ ኣፈናዊ
መጽናዕቲ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ትግረ
ኣብ ዝተፈላለዩ ምድባት ተኸፊሉ
ክርአ ዝከኣል’ዩ። እቲ ሕብረተሰብ
በዞም ምድባት እዚኣቶም ተጠቒሙ
ፈጠራዊ ጥበባቱ ይገልጽ። እቲ ምድባት
ብዝተፈላለየ መምዘኒታት ገይርካ
ዝስራዕ’ዩ። ኣብ ኣቀራርባኡ ምርኲስ
ብምግባር ክርአ እንከሎ፡ ኣብ ክልተ
ዓበይቲ ምድባት ክኽፈል ይከኣል።
እዚኣቶም ድማ ዜማውን ዘይዜማውን
ተባሂሎም ይፍለጡ።
1. ዜማዊ ኣፋዊ ሰነ-ግጥሚ

ዜማዊ ግጥሚ እቲ ዝዓበየ ክፋል ኣፋዊ
ስነ ግጥሚ እዩ። እዚ ዓይነት እዚ፡ ንባዕሉ
ኣብ ክልተ ዓበይቲ ምድባት ይኽፈል።
ንሳቶም ድማ ብያታዊ መሳርሒታት

ሙዚቃ ተሰንዩ ዝቐርብን ብዘይ ሙዚቃ
ዝበሃልን እዮም። ብዘይ ሙዚቃ ዝበሃል
- ከም ምስርሳር ቆልዓ፡ ወፈራ ዓጺድ፡
መኼዳ፡ ጸሃያይ፡ ምግላል፡ ምህለላ፡ ጸወታ
ቆልዑ፡ ግጥምታት ወግዕታት ሓራስ፡
ቍዘማ፡ ደርፍታት ጥሪት… ወዘተ
የጠቓልል። እዚ ዓይነት እዚ ብኣፍ ዝበሃል
ኮይኑ፡ ብውልቂ ወይ ድማ ብእኩብ
ክቐርብ ይኽእል እዩ። እቲ ዝበዝሐ ክፋሉ
ድማ ምስ ስምዒታትን ኣጋጣሚታትን
ዝተኣሳሰር ኰይኑ ንረኽቦ። ብፍላይ እቲ
ናይ ወፈራ ግጥምታት ምስ ወቕትታት
ማሕረስ፡ እቶት ወይ ድማ ኣብ ፍሉይ
ኲነት ይበሃል።
እቲ ብያታዊ ሙዚቃ ዝስነ ግጥሚ
ኣዝዩ ሰፊሕ ባእታታት ዝሽፍን ዓውዲ
እዩ። ያታዊ ሙዚቃ ዝበሃል ከም

መሰንቆ፡ ከበሮ፡ ሕኖነ (ሻንብቆ)፡ ጣሸት
(ከበሮ ናይ ምርግዲ ዝበሃል ጸወታ)፡ ፊስካ፡
ፋምፋም…የጠቓልል። እቲ ዜማዊ
ግጥሚ በዞም ዝተጠቕሱ መሳርሒታት
ተሰንዩ ይቐርብ። ዜማዊ ግጥሚ ቀንዲ
ላዛኡ ምስ ዜማ ዝተኣሳሰር እዩ። ኣብ
ዜማ ስለ ዝስኳዕ ድማ ሓጺርን ገላጽን
እዩ። ገለ ካብቲ ዜማዊ ግጥሚ ከም
ኣትማሳይ - ድሮ መርዓ ዝድረፍ፣

ግንግር (ጸርፊ መርዓዊ ወይ መርዓት)፡
ሸሊል፡ ኣሶምያ (ብእግሪ ዝድግደግ)፡
ምርግዲ (ክባዊ ትልሂት ደቂተባዕትዮ)፡
ዛር፡ ሄቦ (ወየ)፡ ክንቦብ (ምስ ድርሳን
ናይ ትግርኛ ዝመሳሰል፡ ብመሰንቆ ዝስነ
ደርፊ)ን ካልእን የጠቓልል። ኣብዚ
ዓይነት ዜማታት ዝኣቱ ግጥሚ ሓጺርን
ጥሙር ዛንታ ዘይብሉን እዩ። ዝበዝሐ
ዜማዊ ግጥሚታት ብደቂኣንስትዮ እዩ
ዝግጠም። ይኹን እምበር፡ ናይ ሓባር
ስለ ዝዀነ ብመን ተገጢሙ ዋንነቱ
ፍሉጥ ኣይኰነን።
እቲ ክንቦብ ዝበሃል ክፋል ግጥሚ
ግን ብፍሉያትን ውሩያትን ሰባት ስለ
ዝግጠም ዋንነቱ ዘጠራጥር ኣይኰነን።
እዚ ከምዚ ዓይነት ግጥሚታት፡ ወግዒ፡
ውህደት፡ ባህታ፡ ህርኲትነት ኣብ ልዕሊ
ምፍጣሩ፡ ንቛንቋን ባህልን ይዕቅብን ናብ
ወለዶታት የመሓላልፍን። ብጥዑም
ዜማታትን ትልሂታትን ስለ ዝስነ ከኣ
ህላውነቱ ክዕቅብን ካብ ወለዶ ናብ
ወለዶ ክሰጋገርን ክኢሉ እዩ።
ብፍላይ እቲ ክንቦብ ተባሂሉ ዝፍለጥ
ዓይነት ግጥሚ እንተርኢና፡ ኣዝዩ
ቅቡልን ፍሉጥን ዓይነት እዩ። ክንቦብ
ብኽልተ ኣገባብ ይቐርብ። ንሳቶም
ከኣ ብኣፍ ወይ ድማ ብመሰንቆ ዝስነ
እዮም። ኣገባብ ኣቀራርባኡ ተመሳሳሊ
ኰይኑ፡ እቲ ብመሰንቆ ዝቐርብ ፍሉጥን
ተደጋምን ዜማ ዘለዎ እዩ። ብሓፈሽኡ፡
ክንቦብ ካብቲ ካልእ ዓይነት ዜማዊ
ግጥምታት ዝፈልዮ ባህርያት ኣለዎ። እዚ
ድማ፡ መስመራት ስጡማት ኰይኖም
በብኽልተ ወይ ድማ በብኣርባዕተ
ክዀኑ ይኽእሉ። ክንቦብ ፍሉይ ኣሳሪ
ቃል ኣለዎ። ከምኡ’ውን ዝያዳ ንጽባቐ፡
ጅግንነት፡ ባህርን ናፍቖት (ምስቍርቋርን)
ን ይድረፍ። ኣብ ክንቦብ ዝስኳዕ ዓይነት
ቃላት ምሩጽ፡ ናዕታዊን፡ ስእለ-ኣእምሮ
ዝፈጥርን እዩ። ኣብ ኤርትራ ብዙሓት

ከንበብቲ (ናይ ክንቦብ ገጠምቲ) ፈርዮም
እዮም። ከም ሓምድ ዓብደላ፡ ፋይድ
ብላል፡ መሓመድ ዑመር ዓበላይ፡ ኣብር
ሰለማን፡ ዑስማን ሳልሕ፡ እብራሂም ዓፋ፡
ዑስማን እድሪስ ዌኤራ፡ መስመር ዒሳ…

ወዘተ ክጥቀሱ ይኽእሉ።
ክንቦብ ቅድሚ 1960ታት ብዘይ
ሓገዝ ናይ መሰንቆ ይበሃል ነበረ።
ካብ ሱሳታት ጀሚሩ ግን በዓል
ወድ-ዓበላይን ሓምድ ዓብደላን
ብመሰንቆ ክደርፍዎ ምስ ጀመሩ
ተቐባልነቱ መሊሱ ሰማይ ዓረገ።
ኣብዚ ግዜ እዚ ድማ ካብ ዓበይቲ
ናብ መንእሰያት ይሰጋገር ስለ ዘሎ
ህላወኡ ዘሰክፍ ኣይኰነን።
ጎይላ ዝበሃል ግጥሚ’ውን ምስ ዜማዊ
ግጥሚ ዝምደብ እዩ። ንደርፍታት ጎይላ
ዝግጠም ግጥሚ ንውሓት (meter)
ይዅን ናዕታ ምስቲ ዝተዳለወ ዜማ
ዝሳነ እዩ። ናይ ጎይላ ግጥሚ ምስቲ
lyric ዝበሃል ናይ እንግሊዝ ግጥሚ
ዝመሳሰል እዩ። lyric ኣብ ዜማ ዝሰጥም
ስለ ዝዀነ ዜማዊ ግጥሚ ምዃኑ እዩ
ዝፍለጥ። ያታዊ ዜማታት ጎይላ ብሓንቲ
መራሒት ዜማ (ኣዝማች)፡ ሓንቲ ነታ
ኣዝማች እትመሳሰል ቀጻሊትን ዝቘመ
እዩ። ኣብዚ ዝኣቱ ግጥሚ ብናይ
ዜማ ክእለት ዘለዎም ሰባት ስለ ዝዳሎ
ኣዝዩ ሰሓቢ እዩ። ኣብዚ ዓውዲ እዚ
ብዙሓት ሰባት ክዝከሩ ይኽእሉ።
እቶም ውሩያት ያታውያን ገጠምቲ

ጎይላ - እድሪስ እብራሂም ኣሚር (ወድ-
ኣሚር)፡ ዓበ ዓብደላ፡ መሓመድ ዓሊ
ኦልባብ (ራይሞክ ዝደረፈ)፡ ዑስማን ዓሊ፡
መሓመድ እንዱል፡ ወድ-ኣቢብ…ወዘተ
ኣለዉ። ስለ’ዚ፡ ዜማዊ ግጥሚ ኣዝዩ
ሰፊሕን ሰሓቢን ስለ ዝዀነ ተፈታውነቱ
ኣይሃሰሰን ዘሎ።
2. ዜማ ዘይብሉ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ

ዜማ ዘይብሉ ኣፋዊ ሰነ-ግጥሚ ትልተል
ይበሃል። ትልተል ኣዝዩ ዝውቱርን ክብሪ
ዝወሃቦ ዓይነት ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ቋንቋ
ትግረ እዩ። ትልተል ምስ ማሰ ናይ ትግርኛ
ዝመሳሰል ኰይኑ፡ ብዘይካ እቲ ባህርያዊ
ዜማኡ፡ ምስ ደርፊ ይዅን ሙዚቃ
ምትእስሳር የብሉን። ብመልክዕ ትልተል
ዝቐርብ ግጥሚ፡ ኣዘንታዊ፡ ድራማዊ
ወይ ካልእ መልክዕ ክሕዝ ይኽእል
እዩ። እቲ ቀንዲ ፍሉይነቱ ድማ፡ ኣብ
ሓደ ጠባይ ተመርኲሱ ይድረስ። ገሊኡ
ግጥምታት ትልተል ምስ Epic ናይ
እንግሊዝ ዝመሳሰል እዩ። መብዛሕትኡ
ግዜ ኣዘንታዊ እዩ፣ ክድገም ዝኽእል
ዜማ የብሉን። ዝበዝሐ ግዜ ትልተል
ሓደ ዓይነት ናዕታን ረምታን ኣለዎ። ገለ
እዋን’ውን ብመልክዕ ምቅብባል ይቐርብ
እዩ። ትልተል ዛንታ ስለ ዘለዎ ንምሓዙ
ኣዝዩ ሰሓቢ እዩ። ኣብ ግጥሚ ዘይግደስ
ሰብ’ውን በቲ ዛንታ ተሳሒቡ ክሕዞ
ይኽእል። መተልትለት ዝበዝሐ ግዜ
ግጥሚታቶም ቅጽበታዊ እዩ። ኣብ ክንቦብ
ግን እቲ ግጥሚ ኣብ ዜማ ክስኳዕ ስለ
ዘድሊ፡ ምሕሳብን ምድላውን የድልዮ።
ኣብ ክንቦብ ሓደ ኣሳሪ ቃል ወይ ሓሳብ
ክህሉ እንከሎ፡ ትልተል ግን ፍኑው እዩ።
ኣብ ትልተል መስመራት ውሱን ቍጽሪ
የብሎምን። ብዝሒ መስመራት ወይ
ቤታት ብመሰረት ዋሕዚ ናይቲ ሓሳብ
ክድረት ይኽእል። ትልተል ንጅግንነት፡
ናእዳ፡ ጽባቐ፡ ባህሪ፡ ሕነ ምፍዳይ፡ ወራር
ወግዕታት፡ ጥሪት…ይድረስ።
ኣገዳስነት ኣፋዊ ስነ ግጥሚ

ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ኣብ ኵሉ መዳያት
ናይ’ቲ ሕብረተሰብ ዓቢ ተራ’ዩ
ዝጻወት። ኣዘናጋዒ ኣብ ልዕሊ ምዃኑ፡

መሃርን ኣራምን እዩ። ገጠምቲ ናይ
ቋንቋ ክእለቶም ልዑል ስለ ዝዀነ፡ ኣብ
ምዕባለን ምዕቃብ ጸጋታት ቋንቋ ኣደን
ዓቢ ግደ ኣለዎም።
ቀዳሞት ኣቦታትና ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ
ከም መዋግኢ፡ መጐሳጐስን መምሃርን
ጥበብ ይጥቀሙሉ ነይሮም። ሓንቲ
ኣብነታዊት ግጥሚ ክንጠቅስ፦
ኣብ ከባቢ 1918 ኣቢሉ ይኸውን፡
ከንቴባይ ዑስማን ናይ ናቕፋ፡ ንህዝቡ
ኣብ ዓድታት ናቕፋን ሮራ ሓባብን
መሬት ርስቲ ዓደለ። ሽዑ ግዜ፡ ኣዝማዱ
ዝዀኑ ዓድ-ተክሌስ ካብ ሃበሮ ናብ
ከንቴባይ ዑስማን ልኡኽ ብምስዳድ
ካብቲ ከበሳዊ መሬት ናቕፋ ክህቦም
ጠለብ ኣቕረቡሉ። ቅድሚ እቲ እዋን
እቲ ብሰንኪ ምስሕሓብ መሬት ብዙሕ
ግዜ ኣብ መንጎኦም ግጭታት ተፈጢሩ
እዩ።
ከንቴባይ ዑስማን በቲ ጠለብ ኣዝዩ
ተሻቐለ። ከይኣቢ እቲ ጒዳይ ናብ
ግጭት ከይዓርግ ሰግአ፡ ከይህቦም ድማ
መሬት ሓባብ ንዓድ-ተክሌስ ዝምልከት
ኣይነበረን። “መሬት ናይ ህዝቢ እዩ፡ ኣነ
ከም ጓሳ ሕሰቡኒ” ብምባል ዓበይቲ ዓዲ
ኣኪቡ ዓድ-ተክሌስ ጠለቦም ከቕርቡ
ፈቐደሎም። ምስቶም ተኣኪቦም ዝነበሩ
ዓበይቲ፡ እድሪስ መሓመድ ሁመድ

ሰሊም (ወድ-ከሮፍ) ዝበሃል ኣዝዩ ውሩይ
ገጣማይ ነበረ። ዓድ-ተክሌስ ጠለቦም ምስ
ኣቕረቡ ወድ-ከሮፍ መልሲ ክህብ ዕድል
ተዋህቦ። ወድ-ከሮፍ ተራ ዘረባ ክዛረብ
ኣይመረጽን። በዘን ዝስዕባ ሓጸርቲ
መስመራት ናይ ግጥሚ ንዓድ-ተክሌስ
መልሲ ሃቦም።
እለ ነቅፈ ሓመልማል ኢነሃይባ እብ
ሀቦ
ነቅፋ ሓመልማል ፍንጌ ሕንብር ተ
ወከቦ
አዪ ሓጥር ልብለ ምን ክትፈቼ ግረቦ
ወአዪ ጸጋይ ልብላ ምስል እሲቼ
ስከቦ
ትርጒም፤
እዛ ለምለም ናቕፋ ሃቡ ኢልካ
ኣይትወሃብን
ጽኑዕ እዩ ሰፈራ ኣብ መንጎ
ሕንብርትን ሽምጥን
ኣየናይ ተባዕ እዩ ዝብልካ ካብ ነብሰይ
ስጋ ቍረጹ
ኣየናይ ለጋስ እዩኸ ዝብል ምስ
በዓልቲ እንዳይ ደቅሱ
እዛ ግጥሚ ህዝቢ ከባቢ ናቕፋ ንርስቱ
ክምክትን ክዋጋእን እምበር መሬት
ከም ገጸ-በረኸት ከም ዘይህብ ንደለይቲ
መሬት ንጹር መልሲ እትህብ ነበረት። ነዛ
ግጥሚ ዝሰምዑ ልኡኻት ዓድ-ተክሌስ
ዝዀነ ዘረባ ከየውጽኡ ልቢ ኣዕብዮም
ናብ ዓዶም ተመልሱ። ሳላ እታ ሓጻር
ግጥሚ ውግእ ከይተኻየደ፡ ኣብ መንጎ
ዓድ-ተክሌስን ሓባብን ሰላም ሰፈነ። እዚ

ምድባትን ኣገዳስነትን ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ትግረ

መሓመድስዒድ ዑስማን

ናብ 8ይ ገጽ ይቕጽል

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 4

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ዕላል ምስ ታሪኽ

ፋየርን ተዘከርቲ ኣጋጣሚታቱን
ኩሉ ዝኽርታተይ ምስ ስራሕ
ዝተኣሳሰረ እዩ። ዝጀመርካዮ ስራሕ
ኣብ መፈጸምታኡ ከተብጽሖ ኣለካ
ዝብል እምነት ኣለኒ። ኣብ ግዜ ገድሊ፡
ዋላ’ኳ ገድሊ ከም ሽሙ ደኣ ይኹን
እምበር፡ ሽዑ ናይ ሓንቲ ሰከንድ ግዜ
እውን ናይ ገዛእ-ርእሳ ውጽኢት ኣለዋ።
ብፍላይ ድማ ምስ’ቲ ወተሃደራዊ
ኩነታት ኣብ ሓጺር ግዜ ዝቀያየር
ምዃኑን፡ ሰራዊት ጸላኢ ዝነበሮ
ጸብለልታ ኣጽዋርን፡ ምድንጓያት እንተ
ሃልዩ፡ ምስ ነፈርቲ ኲናትን ደብዳብን
ሰራዊት ደርግን ንምቅድዳም ዝነበረ
ሃታሃታ ኣይርስዖን እየ።
ንኣብነት ኣብ ግዜ ስርሒት
ምድምሳስ እዚ ናደው፡ ሓይልታት
ንጸላኢ እናስዓቡ ትንፋስ ዘይብሉ
ጉያን ውግእን ከካይዱ ከለዉ፡ ጽገና
ገራዥን መጓዓዝያን ከኣ፡ ኩነታት
ንኸይቀያየር ወይ ድማ ነፈርቲ
ኲናት ነቲ ጸላኢ ዛሕዚሑዎ ዝኸደ
ንብረት ንኸየቃጽላኦን ከየዕንወኦን፡
ካብ ቦታ ናብ ቦታ እናጎየና፡ መካይን
ኣብ ዘይብሉ እውን መሳርሒታት
ኣብ ዝባንና ተሰኪምና፡ ነተን ኣብ
ፍቐዶኡ ፋሕ ዝበላ ተሽከርከርቲ
ክንጽግንን ክንውግንን፡ ከነዕርፍ ወይ
ክንድቅስ ከይበልና ለይትን ቀትርን
ክንሃልኽ ይዝከረኒ። ተጋዳላይ
ብመስዋእቲ ዝመንዘዖ ኣጽዋር
ይኹን ካልእ ንብረት፡ ተጠርኒፉ ኣብ
ገድሊ ክውዕል ኣለዎ ዝብል ሓሳብ
ጥራይ እዩ ነይሩና። ክንድኡ ዝኣኽላ
ተሽከርከርቲ ንብረት ውድብ ክዀና
ከለዋ፡ ኣመና ኢና ተሓጒስና። ሓንቲ
ተሽከርካሪት ንኸይትርፈና፡ ኣብ
ዝሃለወት ትሃሉ ወይ ጸጊንና ወይ
ድማ ጎቲትና ክንጥርንፋ ጥራይ ኢና
ንደሊ ዝነበረና። እዚ ክንገብር ከለና
ክንደይ ግዜ ሓደጋ ኣጋጢሙና እዩ።
ዝተሰውኡ ሞያውያን ተጋድልቲ
ኣለዉ። ኰይኑ ግን ብዛዕባ ሂወትና
ዘይኰነ፡ ብዛዕባ ንብረት ውድብ ጥራይ
እዩ ነይሩ ሓሳብና።
ዋላ ኣብ ድሕሪ ናጽነትን ክሳብ
ሕጅን፡ መብዛሕትኡ ስርሐይ፡ ምስ
ተሽከርከርትን ሓጻውንን ዝተኣሳሰረ
እዩ። ኣብ ምጥርናፍ ንብረት መንግስቲ
ክሰርሕ ከለኹ፡ ደስ እናበለንን

ብሓላፍነትን እሰርሕ። ኣብ ምጥርናፍ
ንብረት መንግስቲ ኣብ ቃኘው፡ ኣብ
ምስራሕ ቦጣት ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ፡
ኳንኳ ኣብ ጋሽ ባርካ፡ ኣብ ምቕያር
ሞተረታትን መካይን ሞዲፊካረ
ምግባርን ካልእ ዕማማትን ብሓላፍነት
ክሰርሕ ከለኹ፡ ኣብ ሃገራዊ ዕማም
እጃመይ ከበርክት ብምኽኣለይ
ዕግበት ይስመዓኒ።
ድሕሪ ናጽነት፡ ኣብ በረኻታት
ይኹን ኣብ ከተማታትን ዓድታትን
ፋሕ ኢሉ ዝነበረ ተሽከርከርትን ኣካላት
ተሽከርከርትን ማእለያ ኣይነበሮን። እዚ

ንብረት ካብ ድሕሪ ናጽነት ኣትሒዙ
በብግዜኡ ክጥርነፍ ከሎ፡ እቲ ዝዓበየ
እጃም ናይ ሞያውያን ገድሊ እዩ
ነይሩ።
ሓላፊ ንብረት ካልኣይ ኢድ
መንግስቲ ኰይነ ኣብ ዝሰራሕኩሉ፡
ቀንዲ ስርሐይ፡ መንግስታዊ ንብረት
ኣድላዪ ንዝዀነ መዓላ ምዕዳል፡
ክጥርነፍ ዝግበኦ ምቕባል፡ ብጽፉፍን
ውሑስን መንገዲ ምዕቃብ. . . እዩ
ነይሩ። ምስ ናተይ ሞያን ዝንባለን
ዝተኣሳሰር ብምንባሩ ድማ፡ ነቲ
ስራሕ ብዕግበት እየ ዘሰላስሎ። ካብ’ቲ
ብዙሕ ንኸም’ዚ ዝኣመሰለ ስራሕ
ዝምልከት ኣጋጣሚታተይ፡ ክልተ
ዓመት ኣቢሉ ይገብር፡ ብሌ/ኮሎኔል
ኣማንኤል ተስፋጋብር መደብ ስራሕ
ተዋሂቡና። እቲ ብደም ዝተረኽበ
ንብረት፡ ብሰንኪ ዘይግቡእ ኣተዓቃቕባ
ብኸንቱ ንኸይባኽን፡ ቃጸሎ ከየጋጥም፡
ብጓሓላሉ ንኸይስረቕ፡ ከምኡ’ውን
ጠገለ ብዘይብሉ ኣቀማምጣ ትርኢት
ከባቢ ንኸየበላሹን ኣብ ካልእ ጥቕሚ

ክውዕል ዝኽእል ቦታ ንኸይሓዝእን
እዩ ነይሩ ምኽንያት ምጥርናፍን
ምውጋንን ናይ’ዚ ንብረት።
ነዚ ዕማም ሒዘ ነቲ ብግቡእ
ዘይተጠርነፈ ንብረት ብጽፉፍን
ውሑስን ንምዕቃብ፡ ምስ ኣባላተይን
መሳርሕተይን፡ ኩባንያ ህንጻ ብደሆ
ኸኣ ኣብ ምምድማድን ምድልዳልን
መሬት ንኽሕግዙና ብሓባር ተበጊስና።
እተን ተሽከርከርቲ፡ ዓበይትን ንኣሽቱን፡
ሓደስትን ኣረግቶትን፡ ዝሰርሓን
ዘይሰርሓን፡ ወተሃደራዊን ናይ ሲቪልን.
. . እየን ነይረን። ኣባላት ኩባንያ
ህንጻ ብደሆ፡ ምስ መሳርሒታቶም
ክእለቶምን ኣብ ሕቝፎይ ኰይኖም
ነቲ ስራሕ ጀሚርናዮ።
ነተን ኣብ ግዜ ኲናት ይኹን
ብዝተፈላለየ ምኽንያት ዝተበላሸዋም

ደው ዝበላን ተሽከርከርቲ፡ ነቲ
ዘይተመድመደ መሬት ከም ዝጣጥሕ
ብምግባር ብዓይነተን፡ ኣድላይነተንን
እዋናዊ ጠለበንን ኣብ ግምት እናእተና፡
ብቕጥዒ እናጸፍጸፍና፡ ንረኣይኡ ባህ
ዘየብል መልክዕ ናይ’ቲ ከባቢ ናብ
ጽፉፍ ኣቀማምጣ ከም ዝቕየር
ንምግባር፡ ብመሪሕነት ንኽሳተፍ
ምስ ተረቛሕኩ፡ ዝያዳ ሓላፍነት
ተሰሚዑኒ። ትነብር እንተ ሃሊኻ፡
ትርጉም ዘለዎ ስራሕ ክትሰርሕ
ከም ዘለካ እየ ዝኣምን። ሽዑ
መደበይ ሓንጺጸ፡ ምስ’ቶም ምሳይ
ዝነበሩ ኣባላት ኰይነ፡ ብድልየትን
ብሓላፍነትን ስራሕ ቀጺልና።
ናይ ሓጻውን ስራሕ ብጥንቃቐ
እንተ ዘይተሰላሲሉ ቀሊል ኣይኰነን።
ምኽንያቱ፡ ሓጻውን ከተልዕልን
ከተንብርን፡ ማለት ካብ ቦታ ናብ
ቦታ ከተንቀሳቕስ ከለኻ ክወድቀካን
ክቕርጥመካን ይኽእል። ሰኣን ግቡእ
ጥንቃቐ ሰብ ክጕዳእን ክሳብ ሞት

ክበጽሕን ይኽእል። ስለ’ዚ ኣብ
ሰባት ብሕልፊ ድማ ኣብ’ቶም
ኣብ ስራሕ ዘለዉ ኣባላት ሓደጋ
ንኸየጋጥም፡ ማዕረ’ቲ ስራሕ
ጥንቃቐ ምግባርን ውሕስነት
ሰራሕተኛታት ምሕላውን
የድሊ።
ስራሕ ተጀሚሩ፡ ኩሉ ዓይነታት
መካይንን ኣካላት መካይንን፡
ከከም እዋናዊ ኣድላይነተን
ምውጋን ጀሚርና። ነቲ ስራሕ
ብሓላፍነትን ዕግበትን ነሰላስሎ
ስለ ዝነበርና፡ ኣብ መንጎና ናይ
ስራሕ ዝምድናን ቅዱው ርክብን
ተፈጢሩ። ኣብ ሃገራዊ ዕማም ናትና
እጃም ከነበርክት ምኽኣልና እቲ
ስራሕ ብግቡእ ንኽሰላሰል ዝድርኽ
እዩ ነይሩ። ነቲ ስራሕ ጀሚርና ኣብ

ገለ ደረጃ ምስ በጻሕና እውን ዝያዳ
እናተተባባዕና ኢና ቀጺልና። ጽቡቕ
ነገር ክትሰርሕ ከለኻ፡ ዕግበት ስለ
ዝፈጥረልካ ንዝያዳ ካልእ ጽቡቕ

ነገር ንኽትሰርሕ እዩ ዘበግሰካ።
ድሕሪ ቀጻሊ ስራሕ፡ ኣብ መወዳእታ
ትርኢት ናይ’ቲ ቦታ ጸፊፉ፡ ኩሉ
ንብረት ብቕጥዕን ጽፈትን ተዓቂቡ
ምስ ረኣናዮ፡ ዝፈጠረልና ዕግበት ዓቢ
እዩ። ሽዑ ካብ ምሒር ታሕጓስ፡ ነቶም
ኣብ’ቲ ስራሕ ዝደኸሙን ዝጸዓሩን
መሳርሕተይ እንግዶት ገይረሎም።
ኣብ ናይ ቃኘው ስራሕ እውን
ከምኡ። ስራሕ ብዓወት ክዛዘም ከሎ
ዝፈጥረለይ ሓጎስ ዓቢ እዩ።
ኣብ ከም’ዚን ዝኣመሰሉን ዓበይቲ
ዕማማት እጃመይ ብምግባረይ
ዘሐጕሰንን ዘይርስዖን ናይ ሂወተይ
ፍጻመ እዩ። ሂወት ከኣ፡ ንሱ እዩ።
ናብራ ማለት - ስራሕ ማለት ስለ
ዝዀነ። ልዕሊ ኩሉ ድማ፡ ጽዒርካን
ደኺምካን ፍረ ስራሕካ ካብ ምርኣይ
ዝዓቢ ዕግበት የለን። ደኺምካን

ፋየር ካብ ህጻንነት ክሳብ ናጽነት

መበል 23ን ናይ መወዳእታን

ርሂጽካን ገለ ስራሕ ክትዓምም ከለኻ፡
እቲ ውጽኢት እምበር ገንዘብ ወይ
ክፍሊት ኣይኰነን ዘዕግበካ።
ካብ ዝስለፍ፡ ዳርጋ ካብ ናይ
ሓጻውን ስራሕን ካብ ቦታ ሓላፍነትን
ኣይረሓቕኩን። ኣብ ምሕራር
ከተማታት ሓላፊ ባሊስትራዮ ኰይነ
ምስ ፈለምኩ፡ ዘለኒ ናይ ስራሕ ፍቕሪ፡
በብእዋኑ ንኽዓቢ ዓቢ ድርኺት
ፈጢሩለይ። ተስፋ ቖሪጸ ኣይፈልጥን።
ኣብ ኩሉ ዝወሃበንን ባዕለይ
ዝብገሰሉን ስራሓት፡ ክዕወት ከም
ዝዀንኩ ኣሚነ እየ ዝብገስ። ቅድሚ
ዝዀነ ይኹን ስራሕ ምጅማረይ፡ ኣብ
እዋኑ ጽጹይ መጽናዕቲ ገይረ፡ ሎሚ
ጽባሕ ከይበልኩ እየ ዝብገስ። ኣብ
ዝዀነ ይኹን ስራሕ ቅልጣፈ ወሳኒ
ምዃኑ ስለ ዝኣምን፡ ግዜ ከጥፍእ
ኣይደልን። ኣብ ርእሲ’ዚ፡ ጥቡቕ
ዝዀነ ቁጽጽርን ሓበሬታን እገብር።
ኣብ ዘሰላስሎ ዕማም፡ ካብ ቦታ ስራሕ
ክፍለ ወይ ክርሕቕ ኣይደልን። ካብ
ሰራሕተኛታት ወይ መሳርሕተይ
ከይተፈለኹ፡ ንገዛእ-ርእሰይ ጻዕሪ
እናፍሰስኩ ዕማመይ ክዛዝም ኣለኒ።

ስራሕካን ውጽኢትካን ትቆጻጸር እንተ
ዄንካ፡ ዘጋጥሙ ጌጋታት ቀልጢፍካ
ንኽትእርሞምን እወታዊ መዳያትካ
ንኽትዕቅብን የኽእለካ።
ብዛዕባ ማሕበራዊ ናብራ
ምስ በዓልቲ-ቤተይ ኣብ ቃል-
ኪዳን ጸኒዕና እነሆ ቆልዑ ወሊድናን
ኣብጺሕናን ኣለና። ክልተና
ተጋደልቲ ምዃንናን ዋላ ኣብ’ቲ
ብሰንኪ መግዛእቲ ዝተፈላለናሉ እዋን
ልባዊ ቃል-ኪዳን ኣጽኒዕና ናብ ፍረ
ምብጻሕናን የሐጕሰኒ። ምስ ደቅና
ሕጕስ ሂወት ኢና እነሕልፍ። በቲ
ካልእ ወገን፡ ካብ ገድሊን ቅድመኡን
ኣትሒዘ ክሳብ ሕጂ ኣብ ዓለም ስራሕ
ምህላወይ የዕግበኒ። ብዘይስራሕ ሓንቲ
ደቒቕ እውን ከሕልፍ ኣይደልን
እየ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 5

“ኣእምሮን ልብን ዘለዎ ዝዀነ ሰብ፡
ፍጹም ዝዀነ ቅኑዕ ሕልና ክህልዎ
ይኽእል እዩ ኢለ ኣይኣምንን እየ።” -
ሀንሪ ዋድስዎርዝ ሎንግፈለው
“ንሕልና ዘይብሎም ሰባት፡ ክሕደት
ነውሪ ኣይኰነን ጥራይ ዘይኰነ፡ ልሙድ
ባህሪኦም እውን እዩ።” - ቶባ ቤታ

ኣብ ዕለታዊ ህይወትና ሕልና ዘለዎምን
ሕልናኦም ዝሸጡን ሰባት የጋጥሙና
እዮም። ንብድሕሪ ሕጂ እውን፡ ከም
ዘጋጥሙና ፍሉጥ እዩ። ኣብ መንጎ
ከምዚ ዓይነት ፍልልይ ዘለዎም ሰባት
ክትነብር ወይ ክትሰርሕ ከቢድ ከም
ዝዀነ ዋላ ሓንቲ ዘጠራጥር ኣይኰነን።
እቲ እንኮ ኣማራጺ፡ ናይ ምምዝዛንን
ምጽዋርን ብቕዓትና ምዕባይ እዩ።
ካብ ጽቡቕ ሕልና ዘለዎም ስድራ
ተወሊዶም፡ ሕልና ኣልቦ ዝዀኑ ሰባት
መሊኦም እዮም። ካብ ሕልና ኣልቦ
ስድራ ተወሊዶም፡ ብጽቡቕ ሕልናኦም
ካብ ሓያሎ ሰባት ምረቓ ዝረኸቡ ማእለያ
የብሎምን። ምእንቲ’ዚ፡ ኣብ መዳይ
ሕልና መጺእና ንሰባት ብሰሪ ወለዶም፡
ዘርኦም ወይ ሃይማኖቶም ክንፈርዶም
ቅኑዕ ኣይኰነን።
ኣብ ንግዲ ዓለም ኣስሓኮ ገይርካ፡
ሃብቲ ከተኻዕብት ዝነበረን ዘሎን እዩ። ገለ
ሕልና ዘይብሎም ነጋዶ፡ ኣብ ሓጺር ግዜ
ብዘይ ሕጋዊ ኣገባብ ማእለያ ዘይብሉ
ሃብቲ ክድልቡ ይረኣዩ እዮም። ሽሕ
እኳ መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ዘኻዕብትዎ
ዘይሕጋዊ ሃብቲ ለካሚኦም ዝኸውን
እንተ ዀነ፡ ንገለ የዋሃት ነጋዶ ሕማቕ
ኣብነት ይዀንዎም እዮም።
ዋላ ኣብ ስፖርታውያን እንተ መጺእና፡
ሕልና ዘለዎምን ዘይብሎምን ተጻወትቲ
ንዕዘብ ኢና። ገለ ተጻወትቲ ደቂ
ጋንታኦም ይዅኑ ኣንጻር ደቂ ጋንታኦም
ከም እተሃሰዩ እናርኣዩ፡ ብህይወት እቶም
ግዳያት ከይተገደሱ፡ ሽቶ ከመዝግቡ
ሃነፍነፍ ዝብሉ ኣለዉ። ብመንጽሩ፡
ካልኦት ሕልና ዘለዎም ስፖርታውያን፡
ንህይወት ደቂ ጋንታኦምን ኣንጻር ደቂ
ጋንታኦምን ብቐዳምነት ብምስራዕ፡ ሽቶ
ናይ ምምዝጋብ ዕድላቶም ኣቋሪጾም፡

ንግዳያት ኣብ ምሕጋዝ ዝነጥፉ (fair
play) ተዓዚብና ኣለና።
ገለ ሕልና ዘለዎም ሰባት፡ ንኻልኦት
ሰባት ክሕግዙ ክብሉ ንገዛእ ርእሶም ኣብ
ሓደጋ ከእትዉ እንከለዉ፡ ካልኦት ሰባት
ንሕልናኦም ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘእትዉ
ብቝጽሪ ውሑዳት ኣይኰኑን። ካልኦት
ከኣ፡ ካብ ቅኑዕ ሕልናኦም ኣብ ትሕቲ
ዝዀነ ይዅን ኵነት ፈልከት ዘይብሉ
ኣለዉ።
ብዛዕባ ሕልና ክሓስብ እንከለኹ፡ ሓደ
ካብቶም ቀልጢፎም ናብ ኣእምሮይ
ዝመጽኡ ውልቀ ሰባት፡ ስዊዘርላንዳዊ
ሀንሪ ዱናንት እዩ። ንሱ ብ8 ግንቦት
1828 ኣብ ጀነቫ ተወሊዱ። ኣቡኡ
ኣዝዩ ዕዉት ነጋዳይ ነይሩ። ኣዲኡ ፈሪሃ
እግዚኣብሀር ዝዓሰላ ርህርህቲ ሰበይቲ
ነይራ። ንሳ ልዕሊ ዝዀነ ሰብ ናይቲ
ቦኽሪ ውላዳ ዝዀነ ሀንሪ ኣብ ትምህርቱ
ሓላፍነት ብምውሳድ ኮስኲሳ ኣዕብያቶ።
ኣብ ኵሉ ባህርያቱ፡ ጽልዋ ኣዲኡ ደሚቑ
ተንጸባሪቑ።

ገና ኮተቴ እንከሎ ኣትሒዙ፡ ኣብ
ግብረሰናያዊ ዕዮታት ተጸሚዱ።
ጸኒሑ ምስቲ ኣብ ጀነቫ ዝመደበሩ

“ማሕበር መጽወትቲ” (League of
Alms) ተጠርኒፉ። ዕላማ እቲ ማሕበር፡
ንሕሙማትን ዝተኸስኡን ንዋታውን
መንፈሳውን ደገፋት ምብርካት ነይሩ።
ንሱ ክንዮ ዶብ ሃገሩ ሰጊሩ፡ ንጽጉማት
ካብ ምሕጋዝ ኣይተቘጠበን። ኣብቲ
ስድራኡ ዘጽንሑሉን ዘውረስዎን ሞያ
ንግዲ ኣይሓመቐን። ከም ውጽኢቱ፡ ገና
ኣብ ንእስነቱ ሓደ ካብ ሃብታማት ደቂ

ሃገሩ ክኸውን በቒዑ።
ናብ ኢጣልያ ምስ ተጓዕዘ፡ እቲ
ብ24 ሰነ 1859 እተባርዐ ኵናት
ሰልፈሪኖ ተጓኒፍዎ። ኣብቲ ኵናት
320 ሽሕ ሰራዊት ብኽልተ ኣንጻር
ግንባራት ተሰሊፎም ተጠማጢሞም።
ኢጣልያውያንን ፈረንሳውያንን ኵሉ
ዓቕሞም ኣዋዲዶም፡ ነቶም ካብ 1815
ኣትሒዞም ንሰሜን ኢጣልያ ወሪሮም
ዝነበሩ ኦስትርያውያን ሃጂሞምዎም።
ኣብቲ ዘስካሕክሕ ኵናት፡ ካብ ክልቲኦም
ወገናት ልዕሊ 40 ሽሕ ሰራዊት
ግዳይ ሞትን መውጋእትን ኰይኖም።
ሆስፒታላት ንእለቱ ብውጉኣት
ኣዕለቕሊቐን። ኣብ ሆስፒታላት ዝነበረ
መድሃኒት፡ ምስ ጠለብ ውጉኣት ከቶ
ዝዳረግ ኣይነበረን።
ሀንሪ ዱናንት ስቅያት እቶም
ውጉኣት ከብዱ ስለ ዝበልዖ፡ ተኻፋሊ
ቃንዛኦም ከም ዝዀነ ንኸረጋግጸሎም፡
ብዘለዎ ዓቕሚ ክሕግዞም ወሲኑ። ከም
ቃሉ ድማ፡ ለይትን መዓልትን ከይበለ
ንቓንዛኦም ከም ቃንዛኡ ወሲዱ፡ ኣብ
ጐድኖም ብምዃን ተረባሪቡ። ናብቶም
ኣብ ስዊዘርላንድ ዝነበሩ ኣዕሩኽቱን
መሳርሕቱን ደብዳበ ልኢኹ፡ ሓገዛቶም
ከይበቕቁ ተማሕጺኑ።
ኣብቲ ንውጉኣት ዝግበር ዝነበረ ሓገዝ፡
ኣዴታት ዓዲ ጥልያን ብዘይኣፈላላይ፡

“ኵሉ ኣሕዋት እዩ።” (Tutti Frateli)
እናበላ ዝገብርኦ ምድንጋጽ ንልቢ ሀንሪ
ዱናንት ክበልዓ ክኢለን እየን። ዱናንት
ዝረኣዮ ዘስካሕክሕ ኵናት፡ ኣብ ካልኦት
ሃገራት ከም ዘጋጥም ብምግንዛብ፡ ኣብ

መጻኢ ክወርድ ንዝኽእል ስቅያት
ንምንካይ፡ ከም ቀዳማይ ዕማሙ
ተታሓሒዝዎ። ሶልፎሪኖ ንዱናንት
ቀይራቶ። ንግዳዊ ዋኒኑ ከም ዝርስዕ
ገይራቶ።
ነቲ ኣብ ሶልፎሪኖ እተኻየደ መሪር
ኵናት፡ ኣብታ “ዝኽሪ ሶልፎሪኖ”
ዘርእስታ ብልጽቲ መጽሓፍ ብዝርዝር
ሰኒድዎ። እታ መጽሓፍ ንኣስካሕካሕነት
ኵናት፡ ብቕሉዕ ንህዝቢ ኣርእያቶ።
ሀንሪ ዱናንት ኣብ ግዜ ኵናት
ንዝቘሰሉ ወተሃደራት ንምሕጋዝ ድሌት
ዘለዎም ወለንተኛታት ንኽጥርነፉ
ዘቕረቦ እማመ፡ ኣእላፍ ሕያዎት ሰባት
ብእኡ ንብኡ ብሓጐስ ተቐቢሎምዎ።
ክንዮ እዚ ሓሊፉ፡ ብመንግስታት ዓለም

ውጉኣትን ምሩኻትን ዝሕብሓቡሉ
ኣህጉራዊ ውዕል ንኽጸድቕ ላዕልን
ታሕትን ኢሉ። ናብ ዝተፈላለያ ርእሰ
ከተማታት ኤውሮጳ ዑደት ምግባር
ተታሓሒዝዎ።
ነዚ ሕያዋይ ሰብ፡ ኵሎም ማዕጾታት
ክፉታት ነይሮም። ምስ ዓበይቲ ጸለውቲ
ሰባት ብቐጥታ ክራኸብ ዋላ ሓንቲ
ጸገም ኣይነበሮን። እቲ ምንታይሲ፡
ድሮ ንባዕሉ ዓቢ ጸላዊ ሰብ ክኸውን
በቒዑ እዩ። ዱናንት እማመኡ ከቕርብ
እንከሎ፡ ካብ ነገስታት ክሳብ ተራ ሰባት
ጽን ኢሎም ይሰምዑዎ። እቶም ኣብ
ትግባረ ውጥኑ፡ ጥርጣረ ዝነበሮም ሰባት
ከይተረፉ፡ ንሓሳባቱ ብጽሞና ሰሚዖምዎ
እዮም። ካብ ትጽቢቱ ንላዕሊ ንሕልና
ኤውሮጳውያን ክዅሕኩሕ ምኽኣሉ፡
ነቲ መንእሰይ ኣመና ኣተባቢዕዎ።
ብሳላ ዘይሕለልል ጻዕሩ፡ ኣብ
መጠረሽታ ኣህጉራዊ ቀይሕ መስቀል
ተመስሪቱ። ከም ኣቦ ኣህጉራዊ ቀይሕ
መስቀል መጠን፡ ተዓዋቲ ስልማት ኖቤል
ክኸውን በቒዑ። ሕልና ሀንሪ ዱናንት፡
ነቶም ሕልና ኣልቦ ከይተረፉ ሕልና
ንኽገብሩ ብዓውታ ኳሕኲሑ እዩ።
ድምጺ ሕልና ክትሰምዕ እንተ ደሊኻ፡
ግድን ንዓይነታት ሕልና ክትፈልጦም
ይግባእ፥
ሀ. ሕማቕ ሕልና
ሕማቕ ሕልና ዘስረጸ ሰብ፡ ዝኾነ
ዓይነት በደል ይዅን ምትላል ይፈጽም፡
ሕልናኡ ከቶ ኣይኵርኩሖን እዩ።
ንሕልናኡ ኣቐዲሙ ስለ ዝቐተሎ፡ ዓገብ
ዝብሎ ውሽጣዊ ስምዒት የብሉን።

ሕማቕ ነገር ክፍጽም እንከሎ፡ መንፍዓት
እዩ ዝመስሎ። ነቶም ሕልና ገይሮም
ንሰባት ክሕግዙ ዝንቀሳቐሱ ሰባት፡
ከም ልሙሳትን ዘይረብሑን ገይሩ
ይመዝኖም።
ለ. ድኹም ሕልና
ድኹም ሕልና ዘለዎ ሰብ፡ ብዝኾነ
ምኽንያት ንገዛእ ርእሱ ዝወቅስ እዩ።
ባዕሉ ብዝፈጸሞም ጌጋታትን ካልኦት
ብዝፈጽምዎ ጌጋታትን ንነብሱ ኣብ
ምውቃስ ህጹጽ እዩ። ከምዚ ዓይነት
ሰብ ንሓቂ ብዝግባእ ተረዲኡ፡ ኣብ ሜላ
ህይወት ክበስል ይግብኦ። ድዅም ሕልና
ቀልጢፉ’ዩ ተስፋ ዝቘርጽ። ብድሆታት
ክስገሩ ከም ዝኽእሉ ፈጺሙ ኣብ
ኣእምሮኡ ኣየስርጾን እዩ። ከም ሳዕቤኑ፡
ኣብ ዝዀነ ጕዕዞ ህይወት ቀልጢፉ
ይርዅመሽ።
ሐ. ጽቡቕ ሕልና
ጽቡቕ ሕልና ዘለዎ ሰብ፡ ንጽቡቕ
ካብ እኵይ ኣብ ምልላይ ኣይሓምቕን
እዩ። ጌጋ ፈጺሙ፡ ጌጋ ከም ዘይፈጸመ
ክኸይድ ነብሱ ኣይገብረሉን እዩ።
ብዘይሰርሖ ጌጋ ኸኣ፡ ንገዛእ ርእሱ
ኣይወቅስን እዩ። እዚ ሰብ ምስ ገዛእ
ርእሱን ሕብረተሰቡን ጽቡቕ ቅድወት
ኣብ ምፍጣር ዕዉት እዩ።
እቲ መዳርግቲ ኣልቦ ሳይንቲስት
ኣልበርት ኣይንስታይን፡ “ሕልና ዘጥረየ
ሰብ ንሞያዊ ብቕዓቱ ኣብ ጥርዙ
ከብጽሕ ከይተሓለለ እዩ ዝጽዕት። ንገዛእ
ርእሱ ካብ ምቝሕ ስሰዐ ሓራ ክገብራ
ከም ዘለዎ ይኣምን። ንውሽጣዊ ድምጹ
ብዝግባእ ይሰምዕ።” በሃሊ እዩ።
ዓንቀጽ ሓደ ኣዋጅ ሰብኣዊ መሰላት
ውድቡ ሕቡራት ሃገራት፡ “ኵሎም ደቂ
ሰብ ናጻ ኰይኖም እዮም ተወሊዶም።
ማዕረ ክብርን መሰልን ኣለዎም። ርትዕን
ሕልናን እተዓደሉ እዮም። ንሓድሕዶም
ድማ፡ ብሕውነታዊ መንፈስ ክንቀሳቐሱ
ይግባእ።” ክብል ኣስሚሩሉ ኣሎ።
ብኣምሆይ ኣብ ሓደ ካፈ ንመቛጽርተይ
እናተጸበኹ እንከለኹ፡ ኣብ ጐድነይ
ኰይነን ዓው ኢለን ዘዕልላ ዝነበራ ሰለስተ
መንእሰያት ኣቓልቦይ ስሒበን።
“… እዞም ንደቀንስትዮ ኣጥኒሶም፡
ናቶም ከም ዘይኰነ ዝኽሕዱ መንእሰያት
እንታይ ዓይነት ሕልና እዩ ዘለዎም?”
“እተን ደቀንስትዮኸ ስቕ ኢለን ድየን
ጓለይ፡ ቅድሚ ቃል ኪዳን ምእሳረን
ንጾታዊ ርክብ ሕራይ ዝብልኦም?”
“ገለ ካብተን ግዳያት እኮ፡ ትሕቲ
ዕድመ እየን። እዘን ኣሓትና ብዝግባእ
ከመዛዝና ስለ ዘይክእላ፡ እቶም መታለልቲ
ብቐሊሉ ቀሺሾም ክብለጹለን ይኽእሉ
እዮም።”
“ሕራይ ናተንሲ ጽቡቕ ኣለኺ።
ናይተን ልዕሊ ዕድመኸ? ገሊአን
እኮ ተማሃሮ ኮሌጅ እንከለዋ እየን፡
ብዘይጠቕሙ ሰባት ዝታለላ። ብውሑዱ
ክሳብ ትምህርተይ ዝውድእ ተዓገሰኒ
ክብላ ኣይክእላን ድየን?”
“እቶም ዘይጠቕሙ ሰባት እንብሎም
ዘለና፡ ከም ኣዝዮም ወረጃታት ኮይኖም
እዮም ዝቐርቡወን። ኣብ ዘይሰርሑሉ
ሚኒስትሪ፡ ከም ኣገደስቲ ሰባት ከም ዝኾኑ
የእምንወን። ኣዕሩኽ ኣገደስቲ ሰባት ከም
ዝዀኑ የርእይወን። ዘይናቶም ማካይን
ሒዞም ንግዜኡ የዛውሩወን። …”
“እሞ ተማሃሮ ኮሌጅ ተባሂለንሲ፡ ነዚ
ሽጣራ ምፍላጥ ክስእና? ተማሃሮ ኮሌጅ
እኮ፡ ንዕአን ኮይነን ንኻልኦት ደቀንስትዮ

16 ክፋል

ከንቅሓ እዩ ትጽቢት ዝግበረለን። ዋላ
እተን ካብ ኮሌጅ እተመረቓ፡ …።”
“ኣብ ኲናት ዘይወዓለ በሊሕ ድዩ
ዝበሃል? እዞም ሕልና ዘይብሎም ሰባት፡
ንሓንቲ ጓለንስተይቲ ጥራይ ከይመስለኪ
ዘታልሉ። ገሊኦም ኣብ ውሽጢ ሓደ
ወርሒ ንሓያሎ ደቀንስትዮ ዘታልሉ
ኣለዉ። ኣምላኽ ይኽደነና እምበር፡
ንዓናስ እንታይ ከም ዘጋጥመናዶ
ንፈልጥ ኢና። እቶም ሕልና ዘይብሎም
ሰባት፡ …።”
“ኣነ ብወገነይ ሓደ ሕልና ዘይብሉ ሰብ፡
ንሓንቲ ጓለንስተይቲ ሓገዝ ክትረኽበሉ
ኣብ ዘይትኽእለሉ ቦታ ከቲሩ እንተ
ዓሚጽዋ፡ ነታ ግዳይ ኣይወራዘየላን እየ።
እኳ ደኣ ንሓዋሩ እየ ዝድንግጸላ። ኣነ
ዝብል ዘለኹ፡ እተን ብመልሓስ ጥራይ
ዝታለላ ዘለዋ ደቀንስትዮ ኣሓትና፡ ልዑል
ጥንቃቐ ክገብራ ነይሩወን በሃሊት እየ።
ንሕና ደቀንስትዮ፡ ማዕረ ደቂ ተባዕትዮ
ኣእምሮ ዘለና ሰባት ኢና። ንነብስና
ከነነኣእስ የብልናን። ንሕና ልዕሊ ማኪናን
ገንዘብን ክብሪ ዘለና ምዃንና ብግብሪ
ከነመስክር ክንክእል ኣለና። እንተ
ዘይኰይኑ፡ …።”
“እዚ ናይ ምንእኣስን ምትዕብባይን
ጕዳይ ኣይኰነን። እዚ ናይ ሕልና
ምግባርን ዘይምግባርን ጕዳይ እዩ።
እቶም ሕልና ዘይብሎም ሰባት፡ ከም
ኣዝዮም ብጹኣት ሰባት ኰይኖም እዮም
ነተን ግዳያት ዝዀና ዘለዋ ኣሓትና
ዝቐርቡወን ዘለዉ። ንጾታዊ ስምዒቶም
ኣብ ዝደለይዎ መዓልቲ እንተ
ዘየርውየናሎም፡ ናብ ካልእ ደቀንስትዮ
ከም ዝኸዱ የፈራርሕወን። ንሳተን ከኣ፡
…”
“ዕዝር ይበሉ!”
“እቲ ዕድል ካልኣይ ግዜ ዘጋጥመን
ስለ ዘይመስለን፡ …።”
“እዚ ጕዳይ ኣብ ተማሃሮ ኮሌጅ
ወይ ምሩቓት ኮሌጅ ጥራይ ዘጋጥም
ዘሎ ጸገም ኣይኰነን። ኣብ ኵላትና
መንእሰያት ደቀንስትዮ ከጋጥም ዝኽእል
ጸገም እዩ። ስለዚ፡ …”
ኣብ ኣዝዩ ኣገዳሲ ጕዳይ፡ ኣብ ካፈ ምስ
ካፒቹኖ እናቋሰያ ከምዚ ዓይነት ርሱን
ክትዕ ዝገብራ መንእሰያት ደቀንስትዮ
ብምስምዐይ ኵርዓት ተሰሚዑኒ። ዕላለን
ካብ ሕልና ዘይብሎም ደቂ ተባዕትዮ
ናብ ሕልና ዘይብለን ደቀንስትዮ እንተ
ዘስፍሕኦ ደስ ምበለኒ።
ንኣብነት ገለ ደቀንስትዮ፡ ካብ ዘይረብሑ
ሕልና ዘይብሎም ደቂ ተባዕትዮ ይጠንሳ
እሞ፡ ነቲ ጥንሲ ናብ ርቡሓት ሕልና
ዘለዎም ደቂ ተባዕትዮ ከም ዘላግባሎም፡
ገለ ወረ ኣብ ከተማና ኣስመራ በጨቕ
ይብል እዩ። ብዝዀነ ዕላለን ከይዛዘማ፡
ካብቲ ካፈ ክወጽኣ እንከለዋ ክሳብ ካብ
ዓይነይ ዝኽወላ ቀው ኢለ ጠሚተየን።
ብድሕሪ’ዚ፡ መቛጽርተይ ክንደይ
ደቓይቕ ከም ዝደንጐየኒ ከረጋግጽ፡ ሰዓት
ሞባይለይ ናብ ምርኣይ ኣድሂበ።

“ሕልና ውሽጣዊ ድምጺ ኰይኑ፡
ሰባት ይዕዘቡና ከይህልዉ ዘዘኻኽር
እዩ።” - ኤች. ኤል. መንከን
“ኣንጻር ሕልናኻ ምጕዓዝ፡ ቅኑዕ
ኣይኰነን ጥራይ ዘይኰነ፡ ውሕስነት
ዝህብ እውን ኣይኰነን።” - ማርቲን
ሉተር

ይቕጽል

ልቦናን ፍልስፍናን ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል

ነብስኻ ምእላይ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 6

ትግርኛንተዛረብቱንኣማረ ወልደስላሰ

ሰሌዳ ቍ.3 - ብልምዲ ዚበዝሑ
ንጽል ብልማድ ብዙሕ ብመጐት ብዙሕ ንጽል+ታት
ሰብኣይ ሰብኡት
ኣንጭዋ ኣናጹ ኣንጭዋታት ኣንጭዋ+ታት
ኵርምቲ ኰራርምቲ ኵርምቲታት ኵርምቲ+ታት
ገዛ ገዛውቲ ገዛታት ገዛ+ታት
ጓል ኣዋልድ
ወዲ ኣወዳት
ወዲ- ደቂ-
ጓል- ደቂ-
ብዓል- ሰብ-

ሰሌዳ ቍ.4 - ግእዝ-መሰል ረባሕታ
ንጽል ብልማድ ብዙሕ ብመጐት ብዙሕ ንጽል+ታት
ርእሲ ኣራእስ ርእሲታት ርእሲ+ታት
በጊዕ ኣባጊዕ በጊዓት በጊዕ+ኣት
በጽሒ ኣባጽሕ በጽሒታት በጽሒ+ታት
ብዕራይ ኣብዑር ብዕራያት ብዕራይ+ኣት
ኣድጊ ኣእዱግ ኣድጊታት ኣድጊ+ታት
ከልቢ ኣኻልብ ከልቢታት ከልቢ+ታት
ዓርኪ ኣዕሩኽ ዓርኪታት ዓርኪ+ታት
እልፊ ኣእላፍ እልፊታት እልፊ+ታት

ሰሌዳ ቍ.5 - ካብ ግእዝ ዝረዓሙ ረባሕታ
ንጽል ካብ ግእዝ ዝረዓሙ ብዙሕ ብመጐት ብዙሕ ንጽል+ታት

ሰበይቲ ኣንስቲ (አንስት) ሰበይቲታት ሰብይቲ+ታት
መልኣኽ መላእኽቲ (መላእክት) መልኣኻት መልኣኽ+ኣት
መስፍን መሳፍንቲ (መሳፍንት) መስፍናት መስፍን+ኣት
መጽሓፍ መጻሕፍቲ (መጻሕፍት) መጽሓፋት መጽሓፍ+ኣት
ስኒ ኣስናን (አስናን) ስኒታት ስኒ+ታት
እዝኒ ኣእዛን (አእዛን) እዝኒታት እዝኒ+ታት
እግሪ ኣእጋር (አእጋር) እግሪታት እግሪ+ታት
ዓጽሚ ኣዕጽምቲ (አዕፅምት) ዓጽሚታት ዓጽሚ+ታት
ጽፍሪ ኣጽፋር (አጽፋር) ጽፍሪታት ጽፍሪ+ታት

3. መምርሒ መጐት-ዘይክተሉ፤
‘ኣት’ ወይ ‘ታት’ እናወሰኹ
ዘይራብሑ ኣስማት መጐት ዘይክተሉ
ይብሃሉ። መጐት ዘይክተሉ ረባሕታ-

ስማት ሓባራዊ ረቛሒ (ካብ-ንጽል፡ ናብ-
ብዙሕ) ስለ ዘይብሎም፡ ኪጽንዑ እምበር
መምርሒ ኪወጾም ኣይከኣልን።
ኣብ’ዚ ጕጅለ ዝስርዑ ስማት ገሊኦም
(ሀ) ብልምዲ፡ ገሊኦም (ለ)“ኣገባብ”-
ረባሕታ ግእዝ ዝሓዙ ዝመስሉን (ሐ)
ካብ ግእዝ ዝረዓሙን እዮም። ኣብ’ዚ
“ዝመስሉ” ዝተባህሉ ምኽኒያት፡ ንእቲ

መምርሒ ግእዝ ስለ ዘይክተሉ እዮም።
መግለጺኦም ኣብ ሰሌዳ ቍ.4 ኣሎ።
ኣብነታት መጐት ዘይክተሉ፤

(ሀ) እቶም “ብልማድ ዚበዝሑ” ኣብ
ሰሌዳ ቍ. 3፡

(ለ) እቶም ግእዝ-መሰል ረባሕታ
ዘለዎም ኣብ ሰሌዳ ቍ.4፡

(ሐ) እቶም ብቐጥታ ካብ ግእዝ
ዝረዓሙ ከኣ ኣብ ሰሌዳ ቍ. 5 ቀሪቦም
ኣለዉ።
ብተወሳኺ፡ ብ“መጐት” ዚብል
ዓምዲ ኣብ’ቲ ሰሌዳ ከም መነጻጸሪ
ቀሪቡ ኣሎ። ብዝተኻእለ መጠን እቶም
ኣብ ትሕቲ “ብመጐት” ዝብል ዓምዲ

ዘለዉ ረባሕታታት እንተ ዝልመዱ፡
መጐት-ዘይክተሉ ስማት ምወሓዱ።

(ሀ). ብልምዲ ዚበዝሑ ስማት
እዞም ኣብ ሰሌዳ ቍ. 3 ዘለዉ
ስማት፡ ዝተፈላለየ ረባሕታ ዝኽሰተሎም
እዮም፤
ኣብ ሰሌዳ ቍ. 3 ዘለዉ ዳሕረዎት

(ወዲ-፡ ጓል-፡ ደቂ-፡ ሰብ-፡ ብዓል-)፡ ዋንነት
ዜመልክቱ ቅድመ-ጥብቆ-ስም እመበር
ምሉኣት ቃላት ኣይኮኑን። እቲ

መላግቦ-ሕንጻጽ (-) ኣድላዪ ዝገብሮ
ካብ’ቶም ምሉኣት ቃላት (ወዲ፡ ጓል፡

ሰብ) ንምፍላዮም እዩ።
ረባሕታ-ስማት “ወዲ”ን “ጓል”ን፡
ኣብ ሰሌዳ ቍ. 3 ተጠቒሶም ኣሎዉ፣
ረባሕታ “ሰብ”፡ ኣብ ሰሌዳ ቍ.1 ኣሎ።
“ደቂ-“ን “ብዓል-“ን ኵልሳዕ ቅድመ-
ጥብቆ እዮም።

(ለ). ግእዝ-መሰል ረባሕታ
ረባሕታ “ኣገባብ ግእዝ” ዝተኸተሉ
ዝመስሉ ግን ተመዓራራይነት (ካብ-
ንጽል፡ ናብ-ብዙሕ) ዘይብሎም ኣብነታት
ኣብ ሰሌዳ ቍ.4 ቀሪቦም ኣለዉ።
ኣብ ረባሕታ፡ መጐታዊ ዜምስሎም፡
እቲ ብዙሖም ጥራይ እዩ፣ እዚ ከኣ
ብፊደል “ኣ” ጀሚሮም ብሳድስ-ፊደል

ምድምዳሞም እዩ።
ከምኡ’ውን እቲ ንጽል ብግእዝ
ዚጅምር እንተኾይኑ፡ ናብ ራብዕ፣
ብራብዕ ዚጅግምሩ ናብ ሳድስ፡ ብሳድስ
ዚጅምር ከኣ ብሳድሱ ይተርፍ እዩ።
እዚኣቶም ካብ ግእዝ ዝረዓሙ
ተባሂሎም ኪጥቀሱ ይግባእ።

(ሐ). ካብ ግእዝ ዝረዓሙ ረባሕታ
እዞም ኣብ ሰሌዳ ቍ.5 ቀሪቦም
ዘለዉ ኣብነታት፡ ካብ ረባሕታ-ግእዝ
ብቐጥታ ዝረዓሙ እዮም። ረባሕታ
ንጽል ዘይምዃኖም ንምንጻር፡ እቶም
መበቆሎም (ብዙሕ-ግእዝ) ኣብ ሓጹር
ተመልኪቶም ኣለዉ።
ውከሳ-ጽሑፍ

ተክአ ተስፋይ። (2014)። መባእታ
ሰዋስውን ስነ-ጽሑፍን ትግርኛ።
ኣስመራ፡ ኣሓተምቲ ሕድሪ።

ኣ.ማ.ሓ.። (1956ግ)።
ሰዋስው-ትግርኛ። ፩ይ
መጽሓፍ፡ ቃላት ሰዋስው
ክሳብ ስሩዕ ረባሕታ።
ኣሥመራ፡ ናይ ማሕተም
ትምህርቲ “ፍራንቸስካና”።
Lawrencevill, NJ
(ሎረንስቪል)፡ Red Sea
Pree (ቤት ማሕተም
ቀይሕ ባሕሪ)።
መዘክር፤ ኣ.ማ.ሓ. ዚብሉ
ምሕጻረ-ቃላት ን “ኣባ
ማቴዎስ ሓጐስ” ከም
ዜመልክቱ ኣብ ዝተፈላለዩ
ጽሑፋት ይጥቀሱ እዮም። ኣብ’ዚ እቲ
ምሕጻረ-ቃላት ዝተሓርየሉ ምኽንያት
ኣብ’ቲ መጽሓፍ ስም ደራሲ ብምሕጻረ-
ቃላት ስለ እተጻሕፈ እዩ።
22 ግንቦት 2016፡ ተፈጸመ

ረባሕታ-ስም ብቝጽሪ፡ ነመዓራርይ
ኣርእያ ካሳ፡ ካልጋሪ፡ ካናዳ

ktaraya@shaw.ca

ካልኣይ ክፋል

ምስላታት ትግርኛ
ንዘይብሉ እንታይ ተልዕለሉ።
ዘሎ ግበር፡ ዝመተ ቕበር።
ዝመተ እንተመተ፡ ዘለና ንዛተ።
ሕሩፍ ንኣመሉ መገዲ ዕዳጋ ይጸቦ ይብሉ።
ህሩፍ ብኸብዲ፡ ነገር ብውዲ።
ህሩፍ ካብ መኣድኻ፡ ዕሩቕ ካብ መጋርያኻ ኣይሰኣንን።
ምንጪ፡ ምስላ ንደለይቲ ልቦና

ኣብ ምምዕባል ዝርከቡ ዓበይቲን
ኣገደስቲን ሴማዊ ቋንቋታት
ትግርኛ፥ ትግረ፥ ኣምሓርኛ፥ ወዘተ.
በብዝተፈላለዩ ታሪኻዊ ዘመናት
(ክስተታት ምስፍፋሕን ምሽምቃቕን
ሸፈነ-ቋንቋ) ካብ’ቲ ኣዝዩ መሰረታዊን
ጥንታዊን ዝኾነ ህያው ግዕዝ ቋንቋና
ተፈንጪሎም ዝወጽኡ ምዃኖም
ግሁድ እዩ።
ይኹን እምበር፡ ትግርኛ ምስ ግዕዝ
ዘሎዎ ጥቡቕነትን ቅርበትን ብቐሊሉ
ክንዕዘብ ንኽእል ኢና። ትግርኛ ኣዝዩ
ብዙሓት ናይ ግዕዝ ግሲን ሽምን
ጥራይ ዘይኮነስ ‘ላዛኡ’ ከይተረፈ’ውን
ብምዕቃቡ፡ ካብ ትግረን ኣምሓርኛን
ንላዕሊ፡ ምስ ግዕዝ ቅርብነት ንኽህልዎ
ኣኽኢልዎ እዩ።
ትግርኛ፡ ብኣዕጋቢ ቃላት፡ ንጹር
ኣገላልጻን ልዙብ ትንተናን ክቐርብ
እናኸኣለ ከሎ፡ ኣብ ግዕዝ ተሓዚሉ
ብሕልፊ’ኳ ደኣ ብኣረባብሓ ቃላት
ሕግታቱ ተቐይዱ ክነብር ግቡእ
ኣይኰነን። ሕጽረት ቃላት ኣብ
ዘጋጥመሉ እዋን ግን፡ ካብ’ዚ
መበቈሉ ዝዀነ ግዕዝ እናመዝመዘ፡
ብኣደማምጻን ንድቀ-ቃላትን ወሳኒ

ቦታ ብምሓዝ፡ ንቕድሚት ክግስግስ
ናይ ግድን እዩ።
እዚ ኩነት’ዚ፡ ብሕልፊ እኳ ድኣ
ትሕቲ ጨንፈር ረባሕታ ሽም፡ ኣብ
ንኡስ ብዙሕ ስም ትግርኛ ዝጥርነፉ
ኣዝዮም ብዙሓት ቃላት ትግርኛ ኣብ
ምርባሕ ተዓጻጻፊነትን ተመጣጢነትን
ባህርይ ከጥርዩ ሓጊዝዎ እዩ።
እምበኣርከስ፡ ንቛንቋታት ትግርኛን
ትግረን ንምድንፋዕ፡ ዓሚቝ
መጽናዕትን ምርምርን ግዕዝ ምክያድ
ኣዝዩ ኣገዳሲ ምዃኑ ርዱእ እዩ።
መምርሒ ኣመዳድባን ኣከፋፍላን
ስርዓተ-ዘረባን ኣጸሓሕፋን ዘጠቓልሉ
ብዙሓት መጻሕፍቲ ሰዋስው ትግርኛ
(ብሕትመት መጻሕፍቲ ትግርኛን
ጋዜጣታትን ተሰንዮም) ንነዊሕ
ዓመታት ናይ ኣረዳድኣን ኣገላልጻን
ሓገዛት እናሃቡ ጸኒሖም እዮም።
ከም’ቲ ኣቶ ኣርኣያ ካሳ ዝብልዎ፡
ኣብ’ዘን መጻሕፍቲ ሰዋስው ትግርኛ
“ውጹእ ኣከፋፍላ . . . የልቦን”
(ቀዳማይ ክፋል፡ 9 ግንቦት 2018)
ብናተይ ኣረዳድኣ፡ ዋላ ነቶም
መብዛሕትኦም ዝተዘርዘሩ ዋና ዋና
ክፋላት’ውን እንተኾነ፡ ንመግለጺኦም

ክኾኑ ዝተወሃቦም ኣስማት ካብ ግዕዝ
ብለቓሕ ዝተወስዱ ቃላት እዮም።
ጸሓፍቲ ሰዋስው ትግርኛ፡ ንኣብነት፡
ኣብ መዋደዲ፥ መወሃሃዲ (መተሓሓዚ/
መላግቦ-ሓረጋት)፥ መጸውዒ ስም፥
ወዘተ ምባል፡ መስተዋድድ፥
መስተጻምር፥ ተጸውዖ ስም እናተባህሉ
ይግለጹ ኣለዉ።
ኣቶ ኣርኣያ ካሳ፡ በቲ ቀዳማይ
ክፋልን ሎሚ መዓልቲ ዝወጽእ ዘሎ
ካልኣይ ክፋልን ብዛዕባ እቲ ክሳብ
ሕጂ ንጹር ዘይኮነ ኣገላልጻ ብዙሕ
ኣስማትን ቃላትን - ትሕቲ ኣገባብ
ረባሕታ ስም ኣብ ቍጽሪ/ብዝሒ
ስም - ዝጥቕለሉ ቃላት ብሰፊሑ
ብምድህሳስ፡ ብሰሌዳታት ኣሰንዮም
ነቶም ኣከራኸርቲ ጸገማት “ውጹእ
መምርሒ . . . የልቦን” ብምባል
ንነበብቲ ኣቕሪቦም ኣለዉ።
ስለ’ዚ፡ ነዚ ክሳብ ሕጂ ንጹር/ቅቡል
መዕለቢ ስኢኑ ዘሎ፡ ነባሪ ሰዋስዋዊ
መረዳእታ ክናደየሉ ግቡእ ምዃኑ
ርዱእ እዩ። እዚ ዓምዲ እዚ’ውን በዚ
ብኣቶ ኣርኣያ ካሳ ቀሪቡ ዘሎ ጠቓሚ
ርእይቶ ዝምልከት ሰፊሕ ምይይጥ
ከስተናግድ ትምኒተይ እዩ።

ትዕዝብቲ ኣብ ኣገላልጻ ሰዋስው ትግርኛ
ዶ/ር ሓዲስ ገብረመስቀል

ኣብ ዝቕጽላ ዓናቕጽ ዓምዲ፦
1) ኣቶ ኣርኣያ ካሳ፡ ካብ ካልጋሪ ካናዳ፡ ሀ. ረባሕታ-ስም ብጾታ ንሃቦ ቦታ፡ ለ. “የፐ ወዲ ‘ዅርባ’” “ቀ”ን “ከ”ን ኣበይ ተሸርባ፡ ሐ) ‘ምንጻር ባህርያት “ወ” ዜማእክሉ ግሲታት’፡ መ) "ገምጋም ዝንግባብ"፡ መርኣያ እሩም ሰዋስውኣዊ ጽሕፈት፡ ረ) ‘ግእዝ ዓንዲ-ሕቖ ትግርኛ እዩ" 2)መምህር ፍስሃየ ኪዳነ (ወዲ ፖሊስ፣ ሚኒስትሪ ትምህርቲ)፡ ‘ብድሆታት ስነ-ጽሕፈት ቋንቋ ትግርኛ’፡

ሓበሬታ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 7

ንትምህርቲ፡ ምህዞ፡ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ጥቕሲ

ጥቕሲ
እ ዚ
ሰሙን

“ብዛዕባ’ቶም ብፍቕሪ ዛዕ ኢሎም ዝወደቑ ስሕበት-መሬት ተሓታቲ

ኣይኰነን።”

- ኣልበርት ኣይነስታይን

ኵርናዕ
ተ
ማ
ሃ

ሮ ኵርናዕ ተ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

መሃሮ

እንዶታት ኣወሳስዳ ኖት ኣብ ክፍሊ
ንተመሃሮ ዝሕግዙ ሓፈሻዊ ኣውካኢ ምዕዶታት

“ኣብ መዓልቲ ሓሙሽተ ብርጭቆ
ማይ እሰቲ”፡ “ንግሆ ተንሲአ ዕለታዊ
ክልተ ኪሎሜትሮ እጐዪ” ወዘተ. ንብል
ኢና። ኣብ መዛኒት ማሽን ምስ ተሰቐልና
ዝህበና ቍጽሪኸ ብምንታይ ንዕቅኖ?

እወ! ብኒውተን (N) እዩ ዝዕቀን።
ኒውተን ካብ 1642 ክሳብ 1727 ኣብ
ዓዲ-እንግሊዝ ብህይወት ዝነብር ዝነበረ
ሰብ’ዩ። እንታይ ስለ ዝገበረ ድኣ’ዩ ሚዛን
(ወይት/ፎርስ) ብስሙ ክዕቀን ዝበቕዐ?
- ቅድሚኡ ዝነበሩ ሰባት ዘይገበሩዎ
ክገብር ስለ ዝኸኣለ’ዩ። እቶም ፍሉይ
ጠቓሚ ነገር ንዓለም ዘበርክቱ ስሞም
እናተጸውዐ’ዩ ዝነብር።

ኒውተን ክውለድ እንከሎ ኣዝዩ ደቂቕ
ብምንባሩ ክዓቢ’ዩ ዝበሎ ኣይነበረን።
ምስ ዓበየ’ውን እቶም መሳቱኡ
ኣይፈልጥዎን’ዮም ነይሮም። ግዜኡ
ሓጻዊን ኣብ ምግጥጣም፡ ዓለልፈለል
ኣብ ምስራሕ፡ ሕንጻጻት ኣብ ምስኣል’ዩ
ዘሕልፎ ነይሩ። ሰሪ ዝኽትምና ህይወት
ኣከላቢታቶ እያ። ኢዱ ግን ኣይሃበን።
ኣብቲ ዝብህጎ ኣበርቲዑ’ዩ ዝሰርሕ ዝነበረ።
ነገራት ከመይ ገይሮም’ዮም ዝሰርሑ?
እናበለ ከኣ ይመራመር ነበረ። በዚ ቀጺሉ
ብዙሕ ነገራት ክምህዝን ክድህስስን ከኣለ።

ሓደ ካብኡ ‘ስሕበት መሬት’ እዩ።

ኣብ ሓደ ጀርዲን ናይ ቱፋሕ ኮፍ
ኢልካ እንከለኻ ሓንቲ ፍረ ቱፋሕ ርእስኻ
እንተትሃርመካ እንታይ ምበልካ? ንኒውተን
ቅድሚ 334 ዓመታት ፍረ ቱፋሕ ኣብ
ነብሱ ወዲቓቶ ነይራ። ኣልዒሉ ክበልዓ
ኣይሓሰበን፤ “ንምንታይ ወዲቓ ንታሕቲ?
እንታይ ኰይና ንላዕሊ ወይ ንጐድኒ
ዘይከደት?” ኢሉ ግን ሓሲቡ። ካልእ
ዝሕሰብ ስኢኑ ድዩ ንምንታይ ትወድቕ
ኢሉ ዝሓሰበ? ኣይኰነን! አረ ኣብቲ
ግዜ’ቲ ዓዲ-እንግሊዝ ብሕማም ፌራ
ተለቢዳ’ያ ነይራ፤ ሞትን ወረ ሞትን’ዩ
ነይሩ። ኒውተን ከኣ ኣብ ሓንቲ ገጠር
ኰይኑ የንብብ፡ ይሓስብን ብዛዕባ ግድላት

ስነ-ቍጽሪ (ማትስ) ይጽሕፍን ነበረ። ሳላ
ኣብቲ ክገብሮ ዝኽእል ዘድሃበ ድማ ከም
ውጽኢቱ ዝበለጸ መሳርሒ ናይ ማትስ

ዝዀነ ‘ካልኵላስ’ ዝበሃል (ኣብ ዩኒቨርሲቲ
እትመሃሮ) መሃዘ።

እቲ ፌራ ኣብ መላእ እንግሊዝ
ኣብ ዝላባዓሉ ዝነበረ እዋን፡ ኒውተን
ሕብርታት ብርሃን ከመይ ገይሮም ከም
ዝፍጠሩን ምስ ጻዕዳ ብርሃን ዘሎዎም
ዝምድና እንታይ ምዃኑን ይሓስብ ነበረ።
ነቲ ሓሳባቱ ጠርኒፉ ኣሕቲሙዎ። ንስነ-
ፍልጠት ዓቢ ስራሕ ኣበርከተ። እቶም
ሰባት ግን ኣይተቐበልዎን። ነዚ ምስ
ርኣየ ናብ ውልቃዊ ህይወቱ ተመሊሱ
መጽናዕቱ ቀጸለ። ብድሕሪኡ ኣድህቦኡ
ናብ ፕላኔታት ኣበለ። ፕላኔታት ኣብ
ዙርያ ጸሓይ ከም ዝዞራ ካብ ኢጣልያዊ
ጋሊልዮ ጋሊሊ ይፈልጥ ነይሩ’ዩ። ካልእ
ሕቶ ግን ነይሩዎ፤ “ኣብ ሓደ መገዲ
ጥራይ ከም ዝኸዳ ዝገብረንከ እንታይ’ዩ?
ዘንቀሳቕሰን ሓይሊኸ እንታይ’ዩ?” ዝብል
ሕቶ፤ ኣብ ከምዚ ሓሳብ እንከሎ እያ
ከኣ እታ ፍረ ቱፋሕ ዝወደቐቶ።
ነታ ቱፋሕ ንታሕቲ ዝሰሓባ ሓይሊ
ክህሉ ኣሎዎ ኢሉ ከኣ ሓሰበ። እዚ
ነተን ፕላኔታት ዝስሕበን ሓይሊ
ድዩ? ነተን ኣብ ዙርያ መሬት ዝዞራ
ወርሒታት ዝስሕበን ሓይሊኸ እዚ
ድዩ? - እናበለ ሓተተ። መልሲ
ንምርካብ ብዙሕ ቅማረታት

(ካልኵሌሽንስ) ኣካየደ። እቲ ዝረኸቦ
ውጽኢት ትሑት ስለ ዝነበረ ግና
ተስፋ ስኢኑ ነቲ ናይ ‘ስሕበት መሬት’
ሓሳቡ ኣቋረጾ። ንነዊሕ ዓመታት
ዝኣክል’ውን ኣይተመለሶን። ነቲ
ናይ ብርሃን መጽናዕቱ ግን ቀጸሎ

- ሓያሎ ወረቓቕቲ’ውን ኣሕተመ። ናይ
ኒውቶን ስርሓት ኣብ ብርሃንን ካልኵላስን
ነቶም ብድሕሪኡ ዝመጽኡ ስነ-
ፍልጠተኛታት ዓቢ ሓገዝ’ዩ ነይሩ። ተስፋ
ቀቢጹ ዝተርፍ ወዲ ስለ ዘይነበረ ድማ ነቲ
ናይ ‘ስሕበት መሬት’ ሕቶኡ ንምምላስ
መዓንጣኡ ሸጥ ኣቢሉ ተበገሰ። ንዓመትን
መንፈቕን ኣብ ናይ ብሕቱ ክፍሊ ተዓጽዩ
ምርምሩ ኣካየደ። ካብታ ክፍሉ ዝወጻለን
መዓልታት ኣዝየን ሒደት’የን። ንሰን
ከኣ ድራሩ ንምብላዕ ናብቲ መመገቢ
ኣዳራሽ ዝኸደለን’የን። ዝበዝሕ እዋን ግን
መግቢ ናብታ ክፍሉ’ዩ ዝመጻሉ ዝነበረ።
ፍረ ምርምሩ ድማ ንሕትመት ኣብቅዐ።
እታ ህብብቲ መጽሓፉ በቲ ኣብ ካልኣይ
ደረጃ እንመሃሮ “Law of Motion”
እያ እትጅምር። ‘ሓደ ነገር ዝንቀሳቐስ
ዝደፍኦ ሓይሊ ምስ ዝረክብ’ዩ” ዝብል
ነዊሕ ዓመታት ሰረት ዝነበሮ ሓሳብ
ብምቅዋም፤ እኳ ድኣ፡ ሓደ ነገር ገለ ነገር
ደው ዘብሎ ክሳብ ዝረክብ ምንቅስቓሱ
ይቕጽል ብምባል’ዩ ከረጋግጾ ዝኸኣለ።
ጸሓይን ፕላኔታትን ቦታአን ሓልየን
ዘሎዋ ሳላ ስሕበት ጸሓይ ምዃኑ’ውን
ብመጽናዕቱ በጽሖ።

ኒውተን ብዝዓየዮ ዝትዕነን ኣይነበረን።
እኳ ድኣ ከምዚ ክኸውን ዝኸኣልኩ
ሳላ’ቶም ቅድመይ ዝነበሩ ባይታ ዘንጸፉለይ
እየ ብምባል’ዩ ዝተዛረበ። ዓቢ ሓሳብ
ምሕሳብ ዓቢ ሰብ’ዩ ዝገብረካ። ኒውተን
በቲ ዕለታዊ ሽግራቱን ጸገማቱን ዝሽገርን
ዓቕሉ ዘጽብብን እንተዝነብር ነይሩ፡ ነዚ
ዓበይቲ ርኽበታትን ምህዞታትን’ዚ ክዓዮ
ኣይምኸኣለን ነይሩ። ክዕወት ዝኸኣለ
ፍሉይ ስለ ዝዀነ’ውን ኣይኰነን -
ኣበርቲዑ ስለ ዝጸዓረ’ምበር።

እዚ ጸወታ ወይ ግድል “ስትሪምኮ” ይብሃል። ንሰዶኮ ዝመስል ጸወታ እዩ። እዚ ብግራባርቻክ ዝተባህሉ ስድራ ዝተማህዘ ኰይኑ፡ ኣብ ክልሰ-ሓሳባት ትርብዒት - ናይ ላቲን ፈላጥ ስነ-ቍጽሪ ሊዮናርዶ ኢለር (18 ክፍለ-ዘመን) ዝተሞርኰሰ እዩ።

ኣገባብ ኣጸዋውታኡ፥ ኣብዛ ትርእዩዋ ሰደቓ፡ 6ተ ብ6ተ ዝተሰርዓ ዓንኬላት ኣለዋ። እዘን ዓንኬላ ቍጽሪታት እየን ዝሕዛ። ካብ 1 ክሳብ 6 ድማ ይምልኣ። ካብ 1 ክሳብ 6 ዘለዉ ቍጽሪታት ንትኹልን ንጋድምን ልክዕ ከም ሰዱኮ ክድገሙ የብሎምን። ኣብቶም ብመስመር ተራኺቦም ዘለዉ ዓንኬላት’ውን ክድገም የብሉን።

(መልሲ፡ ካብ 1 ክሳብ 6 ዘለው ቍጽሪታት ንትኹል፡ ንጋድምን ብሕንጻጽ ተታሒዞምን ኣብ ዝርከቡ ዓንኬላት ክድገሙ የብሎምን።)

ግ

ድ

ል

ንብልሒ ተማሃሮ ዝሕግዝ ኣዘናጋዒ ግድላት

ስ ት ሪ ም ኮ

ኣብ ክፍሊ ዝወሃብ መግለጺ ነቲ
ባዕልኻ ኣንቢብካ ክትርድኦ ዘጸግመካ
ኣምራትን ክልሰ-ሓሳባትን ብዝቐለለ
መገዲ ኣብ ከባቢኻ ምስ ዘለዉ ነገራት
ብምዝማድ ዝቐርብ ኣገባብ’ዩ። እቲ
መምህር፡ ካብ ዝተፈላለየ ምንጪታት
ኣዋጺኡ ብዝፈኾሰ መገዲ ስለ ዘቕርቦ፡
ካብ ድሒሪካ ብዙሕ መጽናዕቲ
ምክያድ የድሕነካ። እቲ መምህር
ዝያዳ ዘድህበሉ ዛዕባ ኣየናይ ምዃኑ
ስለ እትፈልጥ’ውን ኣብ ፈተና
ክትዕወት የኽእለካ’ዩ - ዝበዝሕ

እዋን። ይኹን’ምበር፡ እቲ ካብ
መምህር ዝወጽእ መግለጺ
ኣብ እዝኒ ተማሃራይ ብልክዕ
ኣይበጽሕን’ዩ።

ብሓፈሻ ደቂ-ሰብ ንፉዓት
ሰማዕቲ ዘይምዃንና’ዩ ዝግለጽ።
ገለ መጽናዕቲ ከም ዝሕብሩዎ
ካብቲ ዝተባህለ 50% ጥራይ
ከም እንሰምዕ፡ እቲ 20 –
30% ካብቲ ዝሰማዕናዮ ከኣ
ቅኑዕ ዘይምኻኑ’ዩ ዝንገር።
ነዚ ጋግ ንምጽባብ ድማ
ተማሃሮ ውጽኢታዊ ኣሰማምዓን
ኣወሳስዳ ኖትን ክፈልጡ ኣገዳሲ
እዩ። ምስማዕ ንተማሃራይ ዓቢ
መሳርሒኡ እዩ። ናብ ክፍሊ
ቅድሚ ምምጻእ ነቲ እትመሃሮ
ኣቐዲምካ ሓንሳብ ሕልፍ
ምባሉን ነቲ ኣብ ዝሓለፈ
ዝተማሃርካዮ ኣንቢብካዮ ምምጻእን
ነቲ ዝበሃል ዘሎ ብልዑል ቅልጣፈ
ንኽትርድኦ የኽእል’ዩ።

ብመጀመርታ ካብቲ ኵሉ ኣብ
ውሽጥኻ ዘሎ ሓሳባትን ኣብ ከባቢኻ
ዘሎ ነገራትን ተፈሊኻ፡ ኣብቲ ዝበሃል
ዘሎ ዛዕባ ናይ ምትኳር ባህሊ ምዅስኳስ
የድሊ። ነቲ ዝበሃል ዘሎ ናይ ምስማዕን
ዘይምስማዕን ሓላፍነት ዘለካ ባዕልኻ
ኢኻ። ምምሃር ኣባኻ’ዩ ዝምርኰስ።

ኣብቲ ክፍሊ ኣቲኻ ክንስኻ፡ ልኡም
ኴንካ ኣብ ካልእ ሓሳብ ትዅብልል
እንተዄንካ፡ ብመጀመርታ እትውቀስ
ንስኻ ኢኻ።

ምስማዕ ጥራይ ኣድህቦኻ ኣጕዲሉ
ንኣእምሮኻ ናብ ካልእ ሓሳብ ከግይሾ
ስለ ዝኽእል፡ ኖት ምሓዝ ኣገዳሲ እዩ።
ኖት እናወሰድካ ምክትታል፡ ናብቲ
ዝበሃል ዘሎ ምሉእ ኣቓልቦ ክትገብር
ይሕግዝ’ዩ። ብተወሳኺ፡ ኵሎም ኣብ
ክፍሊ ዝበሃሉ ሓሳባት ይርድኡኻ
ማለት ኣይኰነን። ገሊኦም ልክዕ ከም
እንቋቝሖ ኣብ እንኲበተር ጸኒሖም
ክጫጭሑ የድልዮም’ዩ - ኣብ ኖትካ
ኣጽኒሕካ ዳሕራይ ክትርድኦም
ትጽዕር።

ኖት ምውሳድ፡ ካብ መምህር
ዝወጽኡ ክልሰ-ሓሳባት፡ ሓሳባትን
ኣገደስቲ መግለጺታትን ኣብ ወረቐት
ምቕማጥ’ዩ። ኖት ክትወስድ እንከለኻ
እቲ ዝተባህለ ግዜ ምስ ወሰደ ከም
ዘይትርስዖ ምርግጋጽ’ዩ። ግናኸ ኖት

ሌላ
ምስ ታሪኽ ህይወት ስነ-ፍልጠተኛታን መሃዝቲን ብሓጺሩ ዘላሊ

ሰር ኣይዛክ ኒውተን

ምስ ስነ-ፍልጠተኛታትን መሃዝቲን

ዓቢ ሓሳብ ዓቢ ሰብ ይገብረካ

ክትወስድ እንከለኻ ንነፍሲ-ወከፍ ዘረባ
ክኸውን የብሉን። ቀንዲስ ነቲ ዝግለጽ
ዘሎ ምርድኡ’ዩ ዝግባእ። እናሰማዕካ
እንከለኻ ክትዝክሮ እትደሊ፡ ሓድሽ
ኰይኑ ዝተሰማዓካ፡ ዝያዳ ክበርሃልካ
እትደልዮ ወዘተ. ኢኻ ኖት እትገብር።
ብምስማዕ ጥራይ ብሑሕ ክመሃሩ
ዝኸኣሉ ከም ዘለዉ ኣይትዘንግዕ።
ነቲ እትሰምዖ ዘለኻ ግን ስቕ ኢልካ
ብዝመጾ ኣይተእትዎ፤ ምስ ካልእ
ከተዛምዶ፡ ናተይ ርእይቶ፡ ኣረኣእያ
ወይ ኣተሓሳስባኸ ከመይ እዩ…
ምባል ነቲ ዝበሃል ዘሎ ንምርድኡ ዓቢ
ድጋፍ’ዩ ዝህቦ።

ኖት’ውን ስለ ምውሳድ ክጸሓፍ
የብሉን። ግዜ ከይወሰደ እንከሎ
ክንበብ፡ ብምሉእ ሓሳባት ገይርካ
እንደገና ኣጻፊፍካ ክትጽሕፎ፡ ተወሳኺ
መግለጺታት ዘድልዮ እንተዀይኑ
መጻሕፍቲ ኣንቢብካ ከተሀብትሞ፡
ነቶም ኣውራ እትብሎም ነጥብታት
ምልክት ክትገብረሎም፡ ዘይተረድኣካ
ክትሓትት፡ ኣብ መወዳእታ ከኣ
ጽማቝ ጽሒፍካ ስምዒት ብዝህብ
መገዲ ከተዳልዎ የድልየካ። ብፍላይ
ግዜ ከይወሰደ እንከሎ እንተዀይኑ
ካብ ምድርራብ መጽናዕቲ ምሒር’ዩ
ዘገላግል።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 8

ተርእዮ’ዚ ስምዒትን ድሌትን ህዝቢ
ዝውክል ብምዃኑ፡ እቲ ኣፋዊ ገጣማይ
ከም መምህርን መራሕን ይርአ ነይሩ
ንዝብል ሓሳብ ዘራጒድ መርትዖ እዩ።
ኣፋዊ ስነ-ግጥሚታትና ኣብ ግዜ
ቃልሲ ንናጽነት ዓቢ ተራ ተጻዊቱ እዩ።
ብፍላይ ከም ኣቦን ዑመር እብራሂም
እድሪስ፡ ሳልሕ ሓምድ ጀዔፍ፡ ኣደይ
ዘይነብ ያሲንን ካልኦትን ክጥቀሱ
ይኽእሉ። ካብ ናይ ኣደይ ዘይነብ ያሲን
ሓንቲ ኣብነት ክንርኢ።
ኣብ 1984 ኣደይ ዘይነብ ናብ ህዝቢ
ጐስጓስ ክትገብር ናብ ሱዳን ከደት።
ገሊኦም መንእሰያት ንስራሓ ብምንእኣስ
“እዛ ኣረጊት ሰበይቲ ጉዳይ ዱዓዓ
(ጸሎታ) ዘይትገብር እንታይ ገደሳ ኣብ
ፖለቲካ ትኣቱ፡” ክብሉ ሰምዓቶም።
ንሳ ብዘረባኦም ከይተሻቐለት እቲ
ዘገድሳ ሰሚናር ድሕሪ ምክያድ፡
ኣብ ኣጋ ምውዳኣ ከምዚ ክትብል
ገጠመትሎም።
ድግለሊት ይአነ ኬጀር እብ ክልሂቡ
ወሸባብ ይአነ መስሕቅ ጸዕደ ኒቡ
ኤረትርየ ልስሜ ኤማን ለብዲቡ
ጅወ ሜዳን ልእተ ከለአተድሌ
ሕላሊቡ
ትርጒም፡
ኣረጊት ኣይኰንኩን ሓይሉ ዝወድአ
መንእሰይ ኣይኰንኩን ስኑ ዝጻዕደወ
ሓቦ ዘለዎ ይበል ኤርትራ

ከርኢ ቍምነገሩ ይእቶ ንሜዳ…
እቶም መንእሰያት እቲ ግጥሚ ምስ
ሰምዑ ኣዝዮም ስለ ዝተተንከፉ ይቕረታ
ሓቲቶም። ገሊኦም ድማ ከይሓሰብዎ
ክጋደሉ ናብ ሜዳ ኣትዮም። እዚ ተግባር
እዚ ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ ማዕረ ክንደይ
ሓያል ምዃኑ ከረድኣና ይኽእል።
ኣፋዊ ስነ-ግጥሚ እዚ ኣብ ላዕሊ
ዝተገልጸ ኣገዳስነት እናሃለዎ፡ ከምቲ ዝድለ
መጽናዕቲ ይዅን ምእካብ ተገይሩሉ
ክበሃል ኣይከኣልን። ብዘይካ’ቲ ኣብ
1913 ዝተሓትመ መጽሓፍ ጀርመናዊ
ፕሮፈሰር ኢኖሊትማንን ኤርትራዊ ናፍዕ
ዕትማንን ዝነኣድ ናይ ምእካብ ስራሕ
ተሰሪሑ ከበሃል ኣይከኣልን። ብዝተፈላለየ
ትካላት መንግስቲ ተበግሶታት
ክውሰድ’ኳ እንተ ጸንሐ ብሰንኪ ውሁብ
ሕጽረታት ዘተኣማምን ናይ ምስናድ
ስራሕ ኣይተኻየደን። ኣብ 2002 ባህላዊ
ጉዳያት ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሰፊሕ ኣፋዊ
ያታ ናይ ምስናድ መጽናዕቲ ብምክያድ
ብዙሕ ኣፋዊ-ግጥሚታት ኣኪቡ እዩ።
ካብ 2013 ጀሚሩ እዚ ኣብ’ዚ እዋን
ኣብ ትሕቲ ኮምሽን ባህልን ስፖርትን
ተጠርኒፉ ዝርከብ ቤት-ጽሕፈት ንዅሉ
ከባቢታት ሕብረተሰብ ትግረ ዘጠቓልል
መጽናዕቲ ኣፋዊ ያታ ብምክያድ ብዙሕ
ኣብ ኣእምሮ ዓበይቲ ዝነበረ ፍልጠትን
ልቦናን ኣትሪፉ ኣሎ።
***

ምድባትን ኣገዳስነትን ...

ካብ 3ይ ገጽ ዝቐጸለ

“ሞባይል እተሳልጦ ጉዳያት ብዙሕ
እዩ. . .።” እዚ፡ ኣብ ልዕሊ ሞባይል
ቴለፎን ኣድናቖት ናይ ዘለዎም
ብዙሓት ሰባት ድምጺ እዩ። ኣብ
ኢድ ክተሓዛ ዝኽእላ ቴለፎናት
ብስፍሓት ኣብ ጥቕሚ ካብ ዝውዕላ፡
ዳርጋ ዕድመ እኹል ሰብ ኣቑጺረን
ይርከባ። ‘ድንቂ ፍርያት’ ተባሂሉ
እውን ተወርዩለን እዩ።
ኣብቲ መጀመርታ፡ ንመዓልታዊ
ንጥፈታት ወዲ-ሰብ ብኸፊል እየን
ዝጸልዋኦ ነይረን። ድሕሪ ግዜ ግን
ኣይግድን! ኣብዚ ዘለናዮ እዋናት
ከኣ’ሞ፡ ሞባይል - መንነት፡ ቪዛን
ባንክን ኮይና እያ ተገልግል ዘላ። ከም
መጠን ብቕዓተን ዝፈላለ፡ ብዙሕ
ዓይነት ደረጃታት ዘለዎ ኣገልግሎት
ድማ ይህባና ኣለዋ። ኣገዳስነተን
ዕዙዝ እናኾነ ስለዝመጸ ከኣ፡ ኣብ
መላእ ዓለም ከም ማንካን ፋርኬታን
ተሓሲባ፡ ኣብ ኢድ ነፍሲ-ወከፍ ኣባል
ስድራቤት ተታሒዛ ትውዕል ኣላ።

እተን ንመራኸቢ ጥራይ ዘገልግላና
ቴለፎናት ንጎድኒ ገዲፍና፡ ኣብተን
ስማርት ፎን ወይ ምዕብል ዝበላ
ዓይነታት ሞባይል፡ ምስ ኢንተርነት
ብምዝማድ ኣብ መዓልታዊ ሂወት
ወዲ-ሰብ ዘሕድራኦ ዘለዋ ጽልዋ እሰከ
ንርአ።
ሓድሽ ዓይነት መራኸቢ
ብዙሃን ይኹን ቴክኖሎጂ ዘጽንዑ
ተመራመርቲ ከም ዘብርህዎ፡ ዝኾነ
ይኹን ሓድሽ ምህዞ ኣብ ዕዳጋ ኣብ
ዝቀላቐለሉ እዋን፡ ፈለማ ንኮተቴን
መንእሰያትን እዩ ዒላማ ገይሩ
ዝስራሕ። ከምኡ ስለዝኾነ ድማ፡
ብቕልጡፍ ኣብ ዕዳጋ ተጠላብነት
ይረክብን ጽልዋኡ ብስፍሓት
የረጋግጽን። እዘን ሕጂ ንጥቀመለን
ዘለና ሞባይላት፡ ምስ ምዕባለ
ኢንተርነትን ኣንድሮይድ ዝተባህለ
ረቂቕ ሶፍትዌርን ዝህባና ጥቕምታት
እናተዓጻጸፈ እዩ ዝኸይድ ዘሎ። ንገለ
ካብቲ ጸላዊ ኣግልግሎታተን ንምርኣይ፡
ተንቀሳቓሲ ስእልን ሙዚቃን ብቕልል
ዝበለ ኣገባብ ንኸነስተማቕር የኽእላና።
ኣብ ዝደለናዮ ቦታን እዋንን ስእልን
መዘክር ዝኾኑና ነገራትን ንምስናድ
ይሕግዛና። ኣብ ዝተፈላለየ ቦታታት
ዝርከብ ዘመድ ይኹን ዓርከ መሓዛ
ደሃይ ሓድሕድ ንምትሕትታት
የገልግላና። እዚ ገለ ካብቲ ብዙሕ
ኣወንታዊ ጥቕምታት ናይ ዘበንና
ሞባይላት እዩ።

እቲ ኣወንታዊ ረብሓታቱ ንጎድኒ
ገዲፍና፡ ኣብ ኣእምሮ ወዲ-ሰብ
ብሓፈሻ፡ ኣብ ስነ-ኣእምሮ መንእሰያት
ድማ ብፍላይ ዘስዕቦ ጽልዋ ክንርኢ፦
ዝተፈላለዩ ምሁራት ከም
ዝሰማምዑሉ፡ ሓደ ናይ ዕድመ ዘመን

(age generation) ኣስታት ዓሰርተ
ዓመት ከም ዝኾነ እዩ። ደድሕሪ
ዓሰርተ ዓመታት ዝስዕብ ወለዶ ድማ፡
እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ብዘለዎ ዝተፈላለዩ
ጸለውቲ ረቛሒታት ክፈላለ ናይ ግድን
እዩ። ከምኡ ስለዝኾነ እምበኣር፡ ጽልዋ
ሞባይላት ኣብ‘ዚ ሕጂ ዘሎ ወለዶ
ካብቲ ቅድሚኡ ዝሓለፈ ወለዶታት
ከይፈላልዮ ይፍራሕ ኣሎ። ‘ናይ
ሎሚ ቆልዑ ክውዕዩ፡ መትሓዚ እኳ’ዩ
ዘይብሎም!’ ዝብል ዝነበረ ኣበሃህላ
ዓበይቲ፡ ናብ ‘ኣንታ እዚ ቆልዓስ
ካን ምስ’ዛ ሞባይል ኮይኑ ምዓሉ -
ዘይተሕድግዎ’ ናብ ምባል ተበጺሑ
ይርከብ።
ኣብ ኣመሪካ ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከም

ዘነጽሮ፡ ኣብ 2015፡ 73 ሚእታዊት ካብ
ኮተቴ መንእሰያት ሞባይል ይውንኑ።
ኣብ 2016 ዝተኻየደ መጽናዕቲ ድማ
84 ሚእታዊት ካብ ስድራቤታት
ኣመሪካ ኣብ ገዝአን ሞባይል ኣለወን።
ምስ እዚ ብምትእስሳር ኣብ ዝተኻየደ
መጽናዕቲ ድማ፡ ካብ ዕድመ 13
ክሳብ 17 ዝርከቡ ኮተቴታት፡ ኣብ
ቀረባ ሞባይላት ክረኽቡ ዝኽእሉ
ብምዃኖም፡ ኣስታት 92 ሚእታዊት
ካብኣቶም መዓልታዊ ኣብ ኢንተርነት
ወይ ማሕበራውያን መራኸቢ ብዙሓን
ተጸሚዶም ይውዕሉ። 24 ሚእታዊት
ካብዚኦም ዳርጋ ምሉእ መዓልቲ
ሞባይሎም ክጥቀሙላ ከም ዝውዕሉ
ይሕብሩ። እዚ ጻዕቂ ዘለዎ ዝምድና
ምስ ሞባይል ዘስዕቦ ጽልዋታት፡ ንኹሉ
ሰብ ብሩህ እዩ።
ካብቶም ኣዝዮም ዘሰክፉ ግን
ሕብረተሰባዊ ተነጽሎ እዩ። እቶም ነዚ
መጽናዕቲ ዘካየዱ ምሁራት እምበኣር፡
ኣብዚ ዝስዕብ መደምደምታ ክበጽሑ
ክኢሎም ኣለዉ። ናይ ሎሚ መንእሰያት፡
ካብቶም ቅድሚኦም ዝነበሩ ብዝወሓደ
ኣብ ማሕበራዊ ንጥፈታት ስለዝዋስኡ፡
እቶም ኣቐዲሞም ዝፍርሑ ዝነበሩ
ከም ልዑል ዓቐን መስተ ምዝውታር፡
ዘይተደልየ ጥንሲን ካልኦትን ብኸፊል
እናተገትኡ ክኸዱ እዮም። ምኽንያቱ
እዞም መንእሰያት፡ ብሰንኪ ሞባይላቶም
ዝህበኦም ብዙሕ ናይ መዘናግዒ
ኣማራጺታት፡ ናብ ግዳም ወጺኦም

ዝዘናግዑሉ ግዜ እናወሓደ ይኸይድ
ኣሎ።
በቲ ካልእ ወገን፡ ንመንእሰያት
ሞባይላት ጥራይ ኣይኮናን ዝጸልዋኦም፡
ዝብሉ ምሁራት ናይ ስነኣእምሮ
እውን ኣለዉ። ማዕረ እዚ ሓድሽ
ቴክኖሎጂ፡ ስድራቤት፡ ዓርከ መሓዛ፡
ቤት ትምህርቲን ካልኦትን እውን
መዓልታዊ ንጥፈታት ናይ መንእሰያት
ብልዑል መጠን ናይ ምጽላው ዓቕሚ
ኣለዎም በሃልቲ እዮም። ዝበዝሐ ኣባል
ስድራቤትካ ዘድንቖ ወይ ብኸፊል
ዝጸለዎ ትሕዝቶ ናይ መዘናግዒ፡
ነንሕድሕድካ ብምልውዋጥ
ክትድህስሶ ስለ እትሕልን፡ ናይ ከባብን
መሰታን ጽልዋ ካብ ናይ ሞባይል
ጽልዋ ይዓቢ እውን ዝብሉ ኣለዉ።
ምኽንያቱ፡ ‘መጥፍኢ ግዜ እዩ፣ ወይ
ንዓይ ኣየገድሰንን እዩ’ ኢልካ ሸለል
ዝበልካዮ ትሕዝቶ፡ ኣድናቖት ዝበዝሑ
ሰባት ክረክብ ምስ እትዕዘብ፡ ብኡ
ንብኡ ግምጥል ኢልካ ኢኻ ኣድህቦኻ

እትህቦ። ስለዚ እዚ ጉዳይ እዚ እውን
ኣድህቦ ዝሓትት እዩ።
ላውረን ሸርማን ዝተባህለት
ተመራማሪት፡ ኣብ 2015 ኣብ
ዘካየደቶ መጽናዕቲ፡ ‘እዚ ዝስዕብ
ሓቅታት ኣረጋጊጸ’ ትብል። ብርክት
ዝበሉ ተማሃሮ ካልኣይ ደረጃ ናብ
ቤተ-ምርምር ብምዕዳም ኣብ ዘካየደቶ
መጽናዕቲ፡ እቶም ኣብ ኢንስታግራም
ወይ ፈይስ ቡክ ዝያዳ ሰዓብቲ ወይ
ኣድነቕቲ ዘለዎም ተማሃሮ፡ ዝያዳ
ካብቶም ካልኦት ሕጉሳት ምዃኖም፡
ብMRI ዝተባህለ መሳርሒ ተደጊፋ
ዘካየደቶ መጽናዕቲ ይሕብር። እዞም
ተማሃሮ፡ ኣብቲ መጽናዕቲ ስእሎም
ኣብ ማሕበራውያን መራኸቢ ብዙሓን
ክልጥፉ ስለዝተኣዘዙ፡ ብዝውንንዎ
ትርኢት እውን ሚዛን ተዋሂብዎም

ነይሩ እዩ። ስለዚ እዞም (Like)
ተባሂልና ወይ ተወዲስና ኢሎም
ዝሕጎሱ መንእሰያት፡ ኣብ ሓንጎሎም
ዝረአ ናይ ምንቕቓሕ መንፈስ፡ ልክዕ
ከም ሓሽሽን ከልኦት ኣወለፍቲ ነገራትን
ከም ዝስራዕ፡ ሸርማን ተብርህ።
ሞባይሎም፡ ‘ክንድ’ዚ ሰዓብቲ
ረኺብካ ኣለኻ’፡ ‘ኩስቶ ብጣዕሚ
ይግደሰልካ ኣሎ. . . እዚኦምን ካልኦትን
ሓረጋት ኣብ ስሩዕ ሂወቶም እናሻዕ
ክትሕብሮም ከላ፡ ነቲ ዝሰርሕዎ ዝነበሩ
ዕዮ ብምርጥራጥ፡ ናብቲ ልሙድ
ምጥዋቕ ሞባይላት እዮም ዝምለሱ።
በዚ መሰረት፡ እቲ ዝፈጥረሎም ግዝያዊ

ነስረዲን ኣደምኑር ሞባይል እምበር መዘዝ ኣምጺአን

ሓጐስ፡ ናብ ወልፊ ደረጃ ንኽምዕብል
ብዙሕ እዋናት ኣይወስደሉን እዩ።
ስቴንበርግ ዝተባህለ ተመራማራይ
ማሕበራዊ ጉዳያት ድማ፡ ካልእ ፍልይ
ዝበለ ሓሳባት የቕርብ። እዚ ሕጂ ዘሎ
ወለዶ፡ ቃዛኒ፡ መስተማሰልን ብጸቕጢ
ኣእምሮ ብቐሊሉ ዝጥቃዕን እዩ።
ናይዚ ሓላፍነት ድማ ሞባይል እያ
ትስከሞ በሃሊ እዩ። ስቴንበርግ ኣብ
ጽሑፉ፡ እቶም ዝያዳ ግዚኦም ምስ
ሞባይል ዘሕልፉ፡ ንኣሽቱ መንእሰያት፡
ንጭንቀት ኣእምሮ ዝተቓልዑ እዮም።
ምኽንያቱ፡ ኣብ ሞባይሎም ኩሉ
ነገር ዘሎ ኮይኑ እዩ ዝስመዖም። ካብ
ዝተፈላለየ ናይ መጻወቲ ሶፍት-ዌራት፡
ኢንሳይክሎፔድያ፡ ካሜራ፡ ኮታስ
ንምዝርዛሩ ዘጸግም ትሕዝቶታት ኣብ
ሓንቲ ንእሽቶ መሳርሒ ክረኽብዎ
ይኽእሉ።
እቲ ጸገም ግን ኣብኡ ኣይኮነን፣
ምስ ክውንነታዊት ዓለም ብምዝማድ
እቲ እትረኽቦ ጥቕምታት ብኸመይ
ትጥቀመሉ እዩ - እቲ ፍታሕ ዘድልዮ

ጉዳይ ኮይኑ ዘሎ። ካብ መዛኑኻ ኣብ
ማሕበራዊ ሂወት እንተደኣ ተነጺልካ
ኣብ ገዛ ተዓጺኻ ምስ ሞባይል
ክትዘናጋዕ ምውዓል፡ ማሕበራውያን
ጸገማትካ ብትብዓት ገጢምካ
ንኸይትፈትሖም ይዕንቅጽ እዩ።
እቲ ካብ ሞባይላት ወይ ስማርት
ፎን ዝምንጩ፡ ብርሃን ኣብ ኣእምሮ
ወዲ ሰብ ድቃስ ናይ ምስኣን ጸገማት
ከስዕብ ከም ዝኽእል፡ መጽናዕትታት
ከረጋግጹ ጀሚሮም ኣለዉ። ኣብዚ
እዋን እዚ ብዝሒ ዘለዎም ምርምራት
ኣብዚ መዳይ እዚ ይካየዱ ኣለዉ። ምስ
ምምጻእ ሓድሽ ቴክኖሎጂ ዝኽሰቱ
ሳዕቤናት ምድህሳ፡ ኣዝዩ ኣገዳሲ እኳ
እንተኾነ፡ እቲ ቀንዲ ዝጉዳእ ግን እቲ
ብተሃብር ንዝመጸ ነገራት ናይ ምፍታን
ድሌት ዘለዎ መንእሰይ እዩ። መኣዝን
ክስሕት ንዝተዓዘብናዮ ሓውና ይኹን
ዓርከ መሓዛ ምግናሕ ድማ፡ ሓላፍነት
ናይ ኩሉ ዜጋ እዩ። ምኽንያቱ፡ ሎሚ
ናብ ጎረቤትና ጽባሕ ናብ ገዛና እዩ
እቲ ሳዕቤናት።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 9

ዮናታን ገብረሂወት yogh@zena.gov.er

ትጽቢት ኣርባዕተ ዓመት ኣብ

መወዳእታ በጺሑ ኣሎ - ሎሚ ሓሙስ
ሰዓት 5፡00 ድሕሪ ቐትሪ እቲ መላእ
ህዝቢ ዓለም ሃረር ዝብሎ ዋንጫ ዓለም
2018 ክጅምር እዩ፣ እዚ ዓቢን ተሃራፊን
ስፖርታዊ ውድድር፡ኣብ ስታድዩም
ሉዝኒኪ ኣአንጋዲት ሃገር ሩስያ ኣንጻር
ስዑዲ ዓረብ ብዘካይዳኦ ጸወታ ብወግዒ
መጋረጃኡ ክቕንጥጥ እዩ፣
ኣብቲ ኣስታት 80,000 ተዓዘብቲ
ዝሕዝን ንግጥም ፍጻመ እንተላይ
ዘአንግድን ስታድዩም፡ ቅድሚ ፍርቂ
ሰዓት ምጅማር ጸወታ እዘን ሃገራውያን
ጋንታታት፡ ኣስታት 500 ሳዕሳዕቲን
ጂምናስት ዘቕርቡ ስፖርተኛታትን
ዝሳተፉዎ ብሙዚቃዊ ስራሕ ዝተወሃሃደ
ናይ መኽፈቲ ጽምብል ክካየድ እዩ፣
ኮኾብ ፖፕ - ሮቢ ዊልያምን ንበይና
ጸወታ ሙዚቃ እተቕርብ ንእሽተይ
ሩስያዊት ስነ-ጥበባዊት ሶሊስታ ኣይዳ
ጋሪፎሊናን በቲ ንዝቐርብ ምርኢት
ዝምውስ ክልተ ግዜ ተዓዋቲ ዋንጫ
ዓለም ዝኾነ ብራዚላዊ ሮናልዶ ሓቢሮም
ንተኻፈልቲ’ቲ መደብ ከዘናግዑ እዮም፣
እቲ ዘገርም፡ ካብ’ቶም 22 ዝኣባላታ
ፈጻሚት ሽማግለ ፊፋ ብምዃን ሩስያ
ንዋንጫ ዓለም 2018 ከተአንግዶ
ዝመረጹ፡ እቶም 16 ኣብዚ ግዜ’ዚ
ብብልሽውና ተኸሲሶም ናብ ሩስያ
ዘይኣትዉ ምዃኖም እዩ፣
ሩስያውያን ንመጀመርያ እዋን ዋንጫ
ዓለም ናይ ምእንጋድ ፈተነኦም ከበግሱ

ኣብ ዝሓለፈ ቀዳመ ሰንበት ኤርትራውያን
ኣትሌታት ኣብ ዝተፈላለያ ሃገራት ኤውሮጳ
ኣብ ዘካየድዎ ውድድራት ዝነኣድ ውጽኢት
ምምዝጋቦም ተፈሊጡ፣
ኦሎምፒካውያን ኣትሌታት ኣሮን ክፍለን
የማነ ሃይለስላሴን ብዓርቢ 8 ሰነ 2018 ኣብ
ከተማ ሁዌልቫ - ስጳኛ ንዘካየድዎ ውድድር
ምስእንምልከት፡ ኣሮን ክፍለ ኣብ ውድድር
5000 ሜትሮ 13፡09 ደቒቕ ብምምዝጋብ
ካልኣይ ደረጃ ተሰሪዑ ውድድሩ ፈጺሙ፣
ዝሓለፈ ወርሒ ብዘጋጠሞ ሕማም ካብ
ናይ ፖርቱጋል ውድድሩ ዝቦኸረ ኣሮን፡
ካብ ሕማሙ ሓውዩ በዚ ዘመዝገቦ ብሉጽ
ውጽኢትን ሰዓትን ተሓጊዙ ዝመጽእ ሓምለ
2018 ኣብ ከተማ ሉዛን - ስዊዘርላንድ ኣብ
ዝገብሮ ናይ ዳያመንድ ሊግ ውድድር
ተወዳዳሪ ኮይኑ ክቐርብ ከምዝሕግዞ፡
ብቕድሚ ትማሊ ኣስመራ ድሕሪ ምምላሱ
ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ ገሊጹ፣
ኣትሌት የማነ ሃይለስላሴ ብወገኑ፡ ኣብ
ውድድር መሰናኽል 3000 ሜትሮ ኣብ

ሃገራዊ ፈደረሽን ባድሚንቶን ኤርትራ
ምስ ዞባውያን ፈደረሽናት ርክብ ኣካይዱ፣
እቲ ርክብ፡ ኣብ ሓድሕዳዊ ምትሕግጋዝ
ከምኡ’ውን ምልውዋጥ ሓበሬታ ዘተኮረ
እዩ ነይሩ፣
ተሳተፍቲ ብዛዕባ ሃገራዊ ውድድር፡
መጻኢ መደባት፡ ስልጠና ናይ ሻትል
ታይም (Shuttle time) ንናይ ስፖርት
መምህራንን ካልእን ዘተኮረ መብርሂ ድማ
በቲ ፈደረሽን ተዋሂቡዎም፣
ዞባውያን ፈደረሽናት ብወገነን፡
ንኣቃውማአን ዝምልከት ከምኡ’ውን

እንከለዉ፡ ኣብ ውድድር ዩሮፕያን
ሻምፕዮንሺፕ 2008 ናብ ፍርቂ ፍጻመ
ብምብጽሖም ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ብቕዓት
እዮም ነይሮም፣ ካብ ሽዑ ንድሓር
ግን እዛ ሃገራዊት ጋንታ ኣብ ዝኾነ
ውድድር፡ ክንዮ ናይ ምድብ ጸወታታት
ኣይገስገሰትን፣ ከም ኣአንጋዲት መጠን
ብኹሉ ጠመተ ዝወሃባ እኳ እንተኾነት፡
ምስ መጋጥምታ ኡራጓይን ምስሪን
ብምንጽጻር ንናይ ምድብ ጸወታታት
ብዓወት ተዋጺኣ ንዝቕጽል መድረኽ
ከተቋምት ዝግምቱዋ ተንተንቲ ውሑዳት
እዮም፣ ካብ’ዘን 32 ጋንታታት ከኣ እታ
ዝተሓተ ዝደረጃኣ ምዃና’ያ፣
ኣአንጋዲት ሃገር ኣብ ምድብ ክትተርፍ
ፊፋ ዘይመርጾ እዩ፣ እታ ሃገር ነዊሕ
ምስ እትጓዓዝ ኣታዊ እዚ ውድድር ሓፍ
ይብል እዩ፣ ህሉው ብቕዓት እዛ ጋንታ፡
ክሳብ ንፕረዚደንት እታ ሃገር ቭላድሚር
ፑቲን ከተሓሳስቦዝኽኣለ፡ ሕማቕ እዩ
ዘሎ፣ ኣብ ዓመተ 2018 ኣብ ዘካየደቶም
ኩሎም ምሕዝነታዊ ጸወታታት
ኣይተዓወተትን፣ ብጠቕላላ ኣብ ሸሞንተ
ግጥማት ከይተዓወተት ተጓዒዛ ዘላ ሩስያ፡
“ብቕዓታ ኣመሓይሻ ክትቀርብ ከምዘለዋ
ኩልና ኣስተውዒልናሉ ኣሎና።” ክብል
ድማ ፕረዚደንት ፑቲን ኣብ ቻይና ኣብ
ዝገበሮ ዑደት ብዛዕባኣ ንዝቐረበሉ ሕቶ
መሊሱ፣
ኣሰልጣኒኣ ስታኒስላቭ ቸርቼሶቭ፡
ጽቡቕ ምዝናቕ መንእሰያትን ምኩራትን
ተጻወትቲ ዘለዋ ጋንታ መሪጹ ከምዘሎ
ዝንገረሉ ኮይኑ፡ ብኸም ብዓል ኣኢገር
ኣኪንፊቭ፡ ደኒስ ቸርይሸቭን ዝለዓለ

ኣመዝጋቢ ፈዶር ስሞሎቭን ዝኣመሰሉ
ተጻወትቲ እያ ትቕለስ፣ ብፍላይ ክእለት
ስሞሎቭ፡ ካብ ምድብ ሓደ ብዓወት
ንናይ ምሕላፍ ተስፋ ሩስያ መፍትሕ
ክኸውን ይግመት፣ እዚ ወዲ 28
ዓመት ተጻዋታይ ንክለቡ ክራስኖዳር 16
ሸቶታት ብምምዝጋብ ናብዚ ውድድር
ብጽቡቕ ደረጃ ብቕዓት ይኣቱ ከምዘሎ
እዩ ዝንገረሉ፣
ሃገራዊት ጋንታ ስዑዲ ዓረብ ድሕሪ’ቲ
ኣብ ዋንጫ ዓለም 2002 ብጀርመን
8ብ1 ተረቲዓ ተዋሪዳ ዝተኣልየቶ፡ ን16
ዓመታት ርሒቓ ጸኒሓ እያ ትምለስ ዘላ፣
ኣብ ናይ መወዳእታ ምሕዝነታዊ ጸወታኣ
ብጀርመን ብጸቢብ 2ብ1 ተሳዒራ ተስፋ
ዝህባ ውጽኢት ሰኒቓ ድማ’ያ ሎሚ
ንሩስያውያን ክትምስጥ ተዳልያ ዘላ፣
ይኹን እምበር ካብ መጋጥምታ ብዙሕ
ዝፈልይ ነገር የብላን፣ ንዋንጫ ዓለም
ዘዳልዋ ዳሕረዎት ሰለስተ ምሕዝነት
ኣብ ዘጠቓልል ዝሓለፈ 12 ጸወታታታ
ኣብ ብምሉኡ ውድድራት፡ ሰለስተ ግዜ
ጥራይ ተዓዊታ፣ ኣብዚ ዝሓለፈ ቀረባ
እዋን ንዓወት ክትጽገም ትርአ ደኣምበር፡
በቲ ሓደ ወገንሲ ሸቶታት ናይ ምምዝጋብ
ዓቕሚ ከምዘለዋ ኣመስኪራ እያ፣ ካብ
ዳሕረዎት ትሽዓተ ጸወታታታ ሓንሳብ
ጥራይ እያ ኵዕሶን ሰኪዔትን ዘየወሃሃደት፣
እዚ ኸኣ ልዳት ሩስያ ከይድፈር ንዝሕልዉ
ተጻወትቲ ዘዛኒ ከምዘይኮነ ርዱእ እዩ፣
ኣጥቃዓያ መሓመድ ኣል-ሳህላዊ ኣብ
መጻረዪ ግጥማት ንዋንጫ ዓለም እቲ
ዝበዝሐ ሸቶታት ዘቝጸረ ተጻዋታይ እዩ
ነይሩ፣ ኣል-ሳህላዊ 16 ሸቶታት ብስሙ

ዘካየዶ ውድድር 8፡19 ደቒቕ ሰዓት
ብምምዝጋብ 2ይ ደረጃ ሒዙ’ዩ ውድድር
ዛዚሙ፣ ዝሓለፈ ወርሒ ግንቦት ብተመሳሳሊ
ኣብ ሮማ - ኢጣልያ ኣብ ዘካየዶ ውድድር
8፡22 ደቒቕ ብምምዝጋብ 9ይ ደረጃ ተሰሪዑ
ውድድሩ ዝፈጸመ ኣትሌት የማነ፡ 13 ሓምለ
2018 ኣብ ከተማ ራባት (ሞሮኮ) ኣብ ዝካየድ
ናይ ዳያመንድ ሊግ ውድድር 3000 ሜትሮ

ክጽመድ ምዃኑ ተፈሊጡ ኣሎ፣
ኣብ ካልእ ዜና ኣትሌቲክስ፡ ኣትሌት
ብርሃነ ተስፋይ ኣብ ሆላንድ ኣብ ዘካየዶን
ብርክት ዝበሉ ኣትሌታት ምብራቕ ኣፍሪቃ
ሓያል ተወዳዳርነት ኣብ ዘንጸባረቑሉን ናይ
10 ኪሎ-ሜትር ውድድር፡ 29፡00 ደቒቕ
ብምምዝጋብ ቀዳማይ ደረጃ ምውጽኡ
ክፍለጥ ተኻኢሉ ኣሎ፣

ደሃይ ኤርትራውያን ኣትሌታት ኣብ ወጻኢ

ዓመታዊ መደባተንን ምድላዋተን
ንሃገራዊ ውድድር እንታይ ከምዝመስልን
ኣብሪሀን፣ ኣብ መወዳእታ እቲ ርክብ
ሃናጽን ኣገዳስን ለበዋታት ብምሕላፍ
ተዛዚሙ፣
ባድሜንቶን፡ ኣብ ዓለም እቲ ቅልጡፍ
ዕብየት ዘርኣየ ዓይነት ስፖርት ከምዝኾነ
ተንተንቲ ስፖርት ይገልጹ፣ ኣብ ኤርትራ
እውን ነዚ ዓውዲ ዝመልኩ ስፖርታውያን
ከምዘለዉን ሃገር ከጸውዑ ዝኽእሉ ብቑዓት
ተጻወትቲ ከምዝርከቡን እቲ ሃገራዊ
ፈደረሽን ሓቢሩ፣

ፈደረሽን ባድሚንቶን ምስ ወከልቲ ዞባታት ዘትዩ ሪያል ማድሪድ ኣሰልጣኒ መዚዛ

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ስጳኛ - ጁሌን
ሎፕቲግ፡ ድሕሪ ውድድር ዋንጫ ዓለም
ንዝመጽእ ሰለስተ ዓመት ንሪያል ማድሪድ
ከሰልጥን ተቖጺሩ ምህላዉ እታ ሻምፕዮን
ኤውሮጳ ትማሊ ኣፍሊጣ፣
ፈረንሳዊ ዚነዲን ዚዳን ጽባሕ’ቲ ንሪያል
ንሳልሳይ ተኸታታሊ ዓወት ሻምፕዮንስ
ሊግ ዝመርሓሉ፡ ቅድሚ ክልተ ሰሙን
ከምእተሰናበተ ዝፍለጥ እዩ፣
ዝሓለፈ ወርሒ ምስ ስጳኛ ክሳብ 2020
ዘስርሖ ሓድሽ ክታም ዘንበረ ሎፕቲግ፡

ምስ’ዛ ህብብቲ ክለብ ከም ተጻዋታይ
ሰለስተ ዓመት ኣሕሊፉ፣ እዚ ወዲ 51
ዓመት ኣሰልጣኒ፡ ንስንብት እቲ ንሃገሩ ኣብ

2010 ዋንጫ ዓለም ኣብ 2012 ድማ ዋንጫ
ኤውሮጳ ዘግዘመ ቪንሰንት ደል ቦስክ
ተኸቲሉ ኣብ 2016 እዩ መዝነት ምስልጣን
ስጳኛ ዝተረከበ፣
ስጳኛ ኣብ ትሕቲ ሎፕቲግ ኣብ ዘካየደቶ
20 ጸወታታት ኣይተሳዕረትን፣ እዛ ቅድሚ
ሸሞንተ ዓመት ኣብ ዋንጫ ዓለም ብቅዲ
ቲክ-ታካ ንዓለም ዝመሰጠት ሃገራዊት
ጋንታ፡ ዓርቢ ኣብ ሶቺ - ሩስያ ኣንጻር
ጎረቤታ ፖርቱጋል እተካይዶ መኽፈቲ
ጸወታ ምድብ ክልተ ይጽበያ፣ ቀጺላ ድማ
ምስ ኢራንን ሞሮኮን ክትገጥም እያ፣
ሓላው ልዳት ዝነበረ ሎፕቲግ ኣብ 2010
ናይ ትሕቲ 19 ዓመት ዓላሚ ሃገራዊት
ጋንታ ስጳኛ ኮይኑ ቅድሚ ምዕያዩ፡ ካብ
2008 ክሳብ 2009 ዓላሚ ናይ ሪያል
ማድሪድ ቢ-ጋንታ ካስቲላ ብምዃን ንሓደ
ወቕቲ-ስፖርት ተሳልዩ እዩ፣
ንሱ ንሞያ ምስልጣን ኣብ 2003 ከም
ተሓጋጋዚ ኣሰልጣኒ ስጳኛ ትሕቲ 17
ዓመት ዝጀመሮ ኮይኑ፡ ድሒሩ ዋና
ኣሰልጣኒ ብምዃን ምስ ናይ መንእሰያት
ጋንታታት ስጳኛ ድሙቕ ዓወታት ሓፊሱ
እዩ፣ ኣብ 2012 ንናይ ትሕቲ 19 ዓመት
ሻምፕዮንሺፕ ኤውሮጳ ክዕወተሉ እንከሎ፡
12 ኣዋርሕ ድሒሩ ድማ ከም ዓላሚ
ትሕቲ 21 ዓመት ብምዃን ነቲ ዓወት
ክደግሞ በቒዑ ነይሩ፣
ንሓጺር ግዜ ክለባት ናይ ምስልጣን
ጉዕዞ ሎፕቲግ ኣይጸንሐን፣ ኣብ 2013 ኣብ
ውድድር ካልኣይ ዲቪዥን ስጳኛ ነዊሕ
ከይሰጎመ መዝነት ምስልጣን ራዮ ቫልካኖ
ከረክብ ክሕተት እንከሎ፡ ካብ 2014-16
ንፖርቱጋላዊት ክለብ ፖርቶ ዝኾነ ዓወት
ከየምጽኣላ ምስ ተረፈ ክሓድጋ ተገዲዱ
እዩ፣
ሪያል ኣብዚ ዝሓለፈ ዓመተ ስፖርት
ካብ ዕውትቲ ባርሴሎና ብ17 ነጥቢ ድሒራ
እያ ንውድድር ላ’ሊጋ ሳልሰይቲ ኮይና
ዝዛዘመቶ፣ ኣብ ዝሓለፈ ግዜ ከዋኽብቲ
ናይ ቅድሚት ተጻወትታ - ጋረዝ በይል
ብዛዕባ መጻኢኡ ዝርርብ ከምዝጀመረ
ክገልጽ እንከሎ፡ ክሪስቲያኖ ሮናልዶ እውን
ኣንፈት መጻኢኡ ከምዘፍልጥ ነጊሩ እዩ፣

ዋንጫ ዓለም 2018

ሩስያ Vs ስዑዲ ዓረብ
ኣጽሒፉ፣ ብዝኾነ ስዑዲ ዓረባውያን
ዘለዎም ዋሕዲ ተመክሮ ናይ ዓቢ ጸወታ
ከምኡው’ን ልዳቶም ኣብ ምዕራድ
ዘርእዩዎ ድኽመት ተመሊሱ ዋጋ
ከምዘኽፍሎም ብኣጋኡ እትጽበዮ እዩ፣
ስዑዲ ዓረብ ካብቲ ንሓምሻይ ግዜኣ
ኣብ ዋንጫ ዓለም ክትሳተፍ ምዃና
ዘፍለጠትሉ እዋን፡ ክትገብሮ ኣብ
ዝጸንሐት ምድላዋት ክልተ ኣሰልጠንቲ
ሰጒጓ፣ ድሕሪ 2006 ንፈለማ ግዜኣ
ኣብ ዋንጫ ዓለም ክትሳተፍ ንዘብቀዓ
በርት ቫን ማርዊክ ዝሓለፈ መስከረም
ብኤድጋርዶ ባውዛ ክትካእ እንከሎ፡
ባውዛ እውን መዝነት ካብ ዝርከብ ኣብ
ሓሙሽተ ጸወታታት ምሕዝነት ጥራይ
ምስ መርሓ እዩ ዕጫ ክወድቕ ትሽዓተ
መዓልታት ክተርፎ እንከሎ ዝተባረረ፣
ስዑዲ ብሰሉስ ንኣንቶንዮ ፒዚ ከም
ሓድሽ ኣሰልጣኒ ገይራ መዚዛቶ ኣላ፣
ኣብዚ ሕጂ እዋን ሩስያ ኣብ መሳልል
ፊፋ መበል 70 ክትስራዕ እንከላ፡
ስዑዲ ዓረብ ከኣ ኣብ መበል 67 ደረጃ
ትርከብ፣
መላእ ህዝቢ ዓለም ክጽበዮ ዝቐነየ
ዋንጫ ዓለም 2018 ሩስያ፡ እቲ ዝበዝሐ
ህዝቢ ብመሳኹቲ ተለቪዥን ዝከታተሎ
ኮይኑ፡ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ውድድር
ኣብ ስታድዩም ተረኺቦም ንጸወታታት
ብዓይኖም ክርእዩዎ ዝኽእሉ ግን
2,926,172 እዮም - ኣስታት 3 ሚእቲ
ሚልዮን ምዃኑ እዩ፣ እዚ ግን ፊፋ
ቀሪቡዎ ዘሎ ብምሉኡ ቲኬታት
እንተሃሊኹ ማለት’ዩ፣

እንግሊዛዊት ክለብ ማንቸስተር ሲቲ
16 ካብ ተጻወትታ ናብዚ ውድድር ምስ
ሃገራውያን ጋንታታቶም ብምልኣኻ፡
ቅድሚ ሕጂ ብኣርሰናል ኣብ 2006
ተታሒዙ ዝነበረ ብዝሒ ናይ ሓንቲ
ክለብ ተሳታፍነት 15 ሰጊራ ክብረ-
ወሰን ሒዛ ኣላ፣ እቶም ኣብዚ ውድድር
ዝሳተፉ 16 ተጻወትቲ ሲቲ፡ ኣኣርባዕተ
ምስ እንግሊዝን ብራዚልን፡ ከክልተ ምስ
ኣርጀንቲናን በልጁምን፡ ምስ ጀርመን
ፈረንሳ፡ ስጳኛን ፖርቱጋልን ድማ ሓሓደ
ይርከቡ፣

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 10

ምልክታ

ብምኽንያት 3ይ ሓፈሻዊ ጉባኤ ማሕበር ድሕነት ትራፊክ ጽርግያ ኤርትራ

(ማ.ድ.ት.ጽ.ኤ)፡ ንኹሎም ቀወምቲ ኣባላት፡ መሻርኽትን ትካላትን ክሳተፉ ብኽብሪ
ይጽውዕ።

ቦታ፦ ሃገራዊ ቤት ምኽሪ ንግዲ ኤርትራ
ዕለት፦ 23 ሰነ 2018

ሰዓት፦ ካብ 8፡00 ቅ/ቀ

ምልክታ

ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ገዛ-ባንዳ ጎደና 195 ቁ/ገዛ - ብቁ/ፍቓድ ዋኒን

ASL00039991 ናይ ድኳን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ዲናር ተኽላይ ሃይለ ብውህብቶ

ስለዝሃብክዋ፣ ብስም ወሃቢ ዝኽፈሎ ዕዳ ኣለኒ ወይ ይግብኣኒ እዩ ዝብል ኣካል

እንተደኣ ሃልዩ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ሰላሳ መዓልቲ

ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኾይኑ ዝቃወም ኣካል

ከምዘየለ ተቖጺሩ ናብ ስም ውህብቶ ተረካቢ ከምዝመሓላለፍ ነፍልጥ።

ኣቶ ተኽላይ ሃይለ ተ/ገርጊስ

ክረምታዊ ትምህርቲ ቋንቋ ፈረንሳ

ኣብ ቤት ትምህርቲ ኣልያንስ ፍራንሰዝ

- ኣብ ዓለም ኣስታት 800 ቤት ትምህርቲ ኣልያንስ ፍራንሰዝ ኣለዋ። ካብዚአን ሓንቲ ማእከል ኣብያተ

ቋንቋ ፈረንሳ ኣብ ኣስመራ ትርከብ።

- ትምህርቲ ቋንቋ ፈረንሳ ካብ ጀመርቲ ክሳብ ዝለዓለ ደረጃ ዘማልእ ኮይኑ፡ ዓለምለኻዊ ዲፕሎማ

ዘውሕስ ምዃኑ ከነበስር ንፈቱ።

ንዝያዳ ሓበሬታ ቁ.ስ 122605/115270

ኣድራሻና፦ ጎድኒ ቤት ትምህርቲ ማይ ተስፋ ጥቓ ዓሮባና ሬስቶራንት እዩ።

Vacancy Announcement

Asmara International Community School

AICS is currently accepting applications for the following position.

Teacher Librarian

Successful candidates Should have:

• A degree in Library Science(please do not apply if you do not have a degree in library science)
• Tasks: A. Setup and manage library management system.
B. Lead student research program.
C. Make the library the heart and head of the
secondary school.
D. Update and maintain a digital library.
• Minimum 2 years teaching experience preferably in an international setting
• Excellent English skills
• Present clearance paper from current/last employer.
• Certificate of completion of or exemption from national service.
• Police clearance paper.

Send CV with contact information and references by postal mail to: AICS, P.O. Box 4941, Asmara.

The deadline is June 18, 2018. ONLY Applicants who meet or exceed these requirements should apply: successful applicants will be notified by June 19, 2018.

No telephone call or appointment please.

ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/ሮ ፍረወይኒ ተኽለ ዓንደሚካኤል፡ ስም ኣቡኣ
ንወላዲተይ ፍቃዱ ገብረእግዚኣብሄር ምባል ተሪፉ፡
ፍቃዱ ተወልደብርሃን ዘርኡ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ሰለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/6/18 ኣብ 1ይ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣምና እድሪስ መሓመድ ብወኪላ ሰናይት ሃይለ
ኣቢላ፡ ኣምና እድሪስ መሓመድ ምባል ተሪፉ፡ ሙና
እድሪስ መሓመድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/7/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 3ይ
መጋባኣያ ይቕረብ።

ኣቶ በረኸት ተወልደብርሃን ዓንዱ፡ ሓፍተይ
ወ/ሮ ከበደሽ ተወልደብርሃን ዓንዱ ካብቲ ብውርሲ
ዝረኸብናዮ ኣብ ዞባ 4 ምም/08 ቁ/ገዛ 29 ስፍሓት
መሬት 408 ት/ሜተር ዝተደኮነ፡ ቪላ ምስ ሰርቪስ ብቁ/
ምስክር ወረቐት 107233 መወከሲ ቁጽሪ 111846
ዝፍለጥ ገዛ፡ እቲ ፍርቂ ብጽሒታ ኣብ ረጂስትራር
ቤ/ፍ ቀሪባ ብውህብቶ ስለዝሃበትኒ፡ እቲ ውህብቶ
ጸዲቑ ናብ ስመይ ክመሓላለፈለይ ስለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን12/7/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዮዲት ያቆብ ዓንዶም ብወኪል ኤደን ዘርእያቆብ
ዓንደማርያም ኣቢላ፡ ዮዲት ያቆብ ዓንዶም ምባል
ተሪፉ፡ ዮዲት ዘርእያቆብ ዓንደማርያም ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/7/18
ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ኣቶ ሚኪኤል ሰላም በራኺ ብወኪል ኤደን
በኒቶ ሳለመ ኣቢሉ፡ ሚካኤል ሰላም በራኺ ምባል
ተሪፉ፡ ሚኪኤል በኒቶ ሳለመ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/7/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ
2ይ መጋባኣያ ቁ/35 ይቕረብ።

ኣብ መንጎ ከሳሲት ወ/ሮ ምዕራፍ ወልዱ ወ/
ገብርኤልን ተኸሰስቲ ወረ/ነፍ ኣስመሮም ገ/ስላሴ +10
ዘሎ ናይ ሲቪል ክርክር ጉዳይ፡ ተኸሰስቲ 1.ጎይትኦም
ኣስመሮም 2.ፍዮሪ ኣስመሮም 3.መርሃዊት ኣስመሮም
4.ጴጥሮስ ኣስመሮም ብኣድራሽኦም ክርከቡ
ስለዘይከኣሉ፡ ተጸዊዖም ን4/7/18 ኣብ ላ/ቤ/ፍ 1ይ
መጋባኣያ ይቕረቡ። እንተዘይቀሪቦም ኣብ ዘየለውሉ
ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ማእከል ከተማ

ወ/ሮ ላጢፋ ሳልም ኣልመንሱር፡ ወላዲተይ ብሪ
ተወልደመድህን መዝገቦ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 1
ሓፍተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣኽርያ

ወ/ሮ መኣዛ ኣርኣያ ሰሎሙን፡ በዓል-ቤተይ ተስፋይ
ርእሶም ደባስ ስለዝተሰውአ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን29/6/18
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ርግኣት ዘርአጽዮን ዓንዶም፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ
ወልደኣብ ተወልደመድህን ክፍለ ስለዝሞተ፡ ንዓይ
ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 9 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን29/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣባሻውል

ወረ/ነፍ ሚኪኤል ወልደትንሳኤ ኣዳል፡ ኣቶ
ቢንያም ሚኪኤል ወልደትንሳኤ፡ ንኣቦና ነፍ/ሚኪኤል
ወልደትንሳኤ ብህይወት ኣብ ዝነበረሉ እዋን ካብ
ወላዲት ኣደኡ ወ/ሮ ግምጃ ትካቦ ማሉ ዋንነታ ዝኾነ፡
ኣብ ኣስመራ ዞባ ማእከል ዞባ 7 ምም/17 ጎደና “ረ”
ቁ/ገዛ 55 ስፍሓት መሬት 34 ት/ሜ ኣብ ዝኾነ
ቦታ ቀንዲ ክፍልታት 3 ምስ ሓገዝቲ ክፍልታት
1 ኣብ ልዕሊ መሬት ዝተደኮነ፡ ብካንቸሎ ዝተኸበ
ስሩሕ ገዛ ዘለዎ፡ ካብ ኮምሽን ኣባይቲ ኣስመራ ዋንነት
መረጋገጺ ቁጽሪ ምስክር ወረቐት 112670 መወከሲ
ቁጽሪ 119916 ዝኾነ፡ ኣብ ቅድሚ ረጂስትራር
1ይ ቤ/ፍ ዞባ ማእከል ቀሪባ፡ ብቁጽሪ 64/2013
ብዕለት 5/3/2013 ዓ/ም ኣብ ቅድሚ 4 መሰኻኽር
ዝተረኽብሉ ዝተዋህበ ውህብቶ ክጸድቀልና ስለዝበሉ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ኣርባዕተ ኣስመራ

ኣስገደት መብራህቱ ገብረመድህን፡ ወላዲትና ወ/ሮ
ኣለሚቱ ቸኮል ነጋ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን6/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ቤተልሄም ታደሰ - እምነት ኣማኑኤል

ሊድያ ስልጣን

ኮማዊ ቤት

ፍርዲ ዕዳጋ

ሓሙስ

ኣቶ ኢሰያስ ስዩም
ኣስፍሃ፡ ወላዲተይ ወ/ሮ
ርሻን ወልደሚካኤል ገብረ
ስለዝሞተት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ
ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበሉ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/7/18
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ። ተቓዋሚ
ምስ ዘይቀርብ ቤ/ፍ ውሳነ
ክህበሉ ምዃኑ የፍልጥ።

ኮማዊ ቤት

ፍርዲ ገጀረትን

ቲራቮሎን

ከሳሲት ወ/ሮ ሩት ተስፉ ዘሚኪኤል፡ ተኸሳሲ
ኣቶ ኣኽሊሉ እስቲፋኖስ መኪና ናይ ገዛ ዓይነታ
ኣውቶሞቢል ሰሌዳ ቁጽሪ ER-1-30535 ቻሲ ቁጽሪ
ZFA 185.00000437146 ዝኾነት፡ ሸይጡላ ስም
ከየመሓላለፈላ ስለዝተሰወረ፣ ባዕሉ ወይ ብሕጋዊ
ወኪሉ፡ ን1/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ። እንተዘይቀሪቡ
ቤ/ፍ ውሳነ ክህበሉ ምዃኑ ነፍልጥ።

ኣቶ ሙሴ በየነ ክፍሉ ምስ ሓወቡኡ ፍስሓጽዮን
ክፍሉ፡ ኣባሓጎይ ግራዝማች ክፍሉ ብርሃነን ዓባየይ
ኣመተ ገብረሚካኤልን ስለዝሞቱ፡ ከምኡ’ውን ኣሞይ
ጻዕዱ ክፍሉ ስለዝሞተት፡ ውላድ የብላን ስለዚ
ወረስቶም ኣነ ምስ ሓወቦይን 12 ደቂ ደቆምን
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን28/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምልክታ

ኣስቴር ኣርኣያ ሓጎስ ዝተብሃልኩ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ቲራቮሎ ቁ/ሎታ 73

ቁ/ፓርቸላ A/bis ዝርከብ፡ ብቁጽሪ ምስክር ወረቐት 101849 መወከሲ ቁጽሪ

111090 ብስም ወላዲተይ ነፍ/ምሕረት ፍስሃየ ስብሃቱ ዝተመዝገበ ዘይንቀሳቐስ

ንብረት፡ ብመሰረት ወላዲተይ ዝገደፈትለይ ለበዋ ናብ ስመይ ከመሓላልፎ

ስለዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ሕጊ ብዝእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤ/ፍ ናይ

መኣገዲ ትእዛዝ ናይ መወዳእታ ውሳነ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ (ሓደ ወርሒ) ናብ ቤ/ጽ ፓብሊክ ኖታሪ ዞባ ማእከል ሒዙ ይቕረብ።

ወኪል ዮሃንስ ኣርኣያ ሓጎስ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 11

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ኣርባዕተ ኣስመራ

ኣቶ ኪዳነ ኣርኣያ ምራጭ፡ በዓልቲ-ቤተይ ኣልማዝ
ኣባዲ ስለዝሞተት፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ
ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/7/18
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ሳራ ብርሃነ ተጽባ፡ ወላዲትና ወ/ሮ ዝማም
መብራህቱ ተኪኤ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 6 ኣሕዋተይ፡
2 ደቂ ሓፍተይን ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ
ንብረት ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ማይተመናይ ፓራዲዞ ጸጸራት

ወ/ሮ ሓረጉ ገብረመድህን መርእድ፡ በዓል-ቤተይ
መም/ተኸስተ ሃብተ ገብረኪዳን ስለዝሞተ፡ ንዓይ
ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 8 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን6/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ግደይ ኣብርሃም፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ ኣለም
ገብረማርያም ወልደሚካኤል ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዘውዲ ወልደሚካኤል ሓደገ፡ ወላዲትና ንጽህቲ
ወልደማርያም ጻዕዱ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 8
ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ጎዳይፍን ሰምበልን

ወ/ሮ ኣዜብ ሰሎሙን ወልደስላሴ፡ በዓል-ቤተይ
ጥላሁን ሃይለ ኣድሓኖም ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን8/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ቁሸት

ኣቶ ሓይሎም ክብሮም ገብረወልዲ፡ ወላዲተይ
ድሃብ ኣብርሃም ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ጻዕዳክርስትያን

ወ/ሮ ኣብርሄት ኣስረሰሀይ ንጉሰ፡ በዓል-ቤተይ
ገብረኣምላኽ ተስፋማርያም ወልደገርግሽ ስለዝሞተ፡
ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 13
ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲንፋስ

ንጽህቲ ጉርጃ በርሀ ናይ ኣደይ ነፍ/ ምዕራፍ
ፍቓዱ ወኪለ፡ ኣቦና ፍቓዱ ሓጎስ ስለዝሞተ፡ 1.በይን
ፍቓዱ ሓጎስ 2.ማዓሾ ፍቓዱ ሓጎስ 3.ባህታ ፍቓዱ
ሓጎስ 4.ምዕራፍ ፍቓዱ ሓጎስ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን30/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ጸዓዘጋ

ወ/ሮ ኣስቴር ሃብተሚካኤል ንጉሰ፡ በዓል-ቤተይ
ጸጋይ ክብረ ወልደስላሴ ስለዝተሰውአ፡ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ድማ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን21/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ከባቢ ዓዲሸኻ

ትርሓስ ሙሴ ዘርኣይ፡ በዓል-ቤተይ ኣቶ ፍሊጶስ
ኢሰያስ ካብዚ ሃገር ምስ ከደ ደሃይ ስለዘይብሉ፡
ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ክቐርብ። እንተዘይኮይኑ
ብዘመድ ሽማግለ ፍትሕ ክካየደለይ ስለዝበለት፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ክትመውሊዕ

ኣቶ ተስፍኣለም ነጋሽ ተወልደመድህን፡ ወለድና
ነፍ/ቀሺ ነጋሽ ሽታን ነፍ/ትዕበ ኪዳነን ምስ ኣሕዋተይ
ዝወረስናዮ ብውህብቶ ስለዝሃቡኒ ክጸድቀለይ
ሰለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ኣቶ ኪዳነ ወልደስላሰ ናይዝጊ፡ ኣባሓጎይ ናይዝጊ
ኪዳኑ ሰለዝሞተ፡ እዚ ዑና ንዓይ ስለዝምልከት፡ ናብ
ስመይ ክመሓላለፈለይ ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ መሓሪ ጸጋይ ኪዳኑ፡ ወለደይ ጸጋይ ኪዳኑ
ባህታን ምሕረት ስእሉ ተስፉን ሰለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ
5 ኣሕዋተይ ኣብ ዝንቀሳቐስን ዘይንቀሳቐስን ንብረት
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ሰለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

መብራት ገብረማርያም ኣፍላይ ብወኪላ ትኩእ
ገብረማርያም ኣቢላ፡ ካብ ኣቦይ ነፍ/ገብረማርያም
ኣፍላይ ብውህብቶ ዝተዋህበኒ ገዛ ናብ ስመይ
ክመሓላለፈለይ ሰለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን5/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ምምሕዳር ከባቢ

ዓዲተከሌዛን 02

ኣቶ ዓንዳይ ተስፋስላሴ ባህታን ወ/ሮ ወዘነት ናውድ
ነጋሲን ወድና ደሞዝ ዓንዳይ ተስፋስላሴ ሰለዝሞተ፡
ንሕና ወለዱ ወረስቱ ምዃንና ይረጋገጸልና ሰለዝበሉ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ዓንሰባ ከረን

ጀማል መሓመድ ሓጎስ ምባል ተሪፉ፡ ጀማል
መሓመድ ስዒድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ሰለዝበለ፣
ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ምምሕዳር ከባቢ ከረን 02

ኣቶ ተፈሪ ርእሶም ነጋሲ፡ ወላዲተይ ኣኽበረት
ባህታ ወልደገርግሽ ሰለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ
ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ሰለዝበሉ፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን7/7/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

02 ሓርነት ሓጋዝ

ኣቶ ሳልሕ ዓብደላ፡ ወደይ ማሕሙድ ሳልሕ
ዓብደላ ሰለዝተሰውአ፡ 3 ትሕቲ ዕድመ ደቁ ወረስቲ
ምዃኖም ይረጋገጸሎም ሰለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን29/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ደቡብ ደቀምሓረ

ወ/ሮ ንግስቲ ኪዳነ ገብረማርያም፡ ስም ኣደይ
ኣስመረት ብጹኣምላኽ ተኽልዝጊ ምባል ተሪፉ፡
ኣስመረት ብጹኣምላኽ ተስፋጽዮን ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ሰለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን29/6/18
ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ኣቶ ኣሮን ሃይለ ኣብርሃ ብወኪሉ ወ/ሮ ገነት
ፍስሃጽዮን ተወልደመድህን ኣቢሉ፡ ኣሮን ሃይለ
ኣብርሃ ምባል ተሪፉ፡ ኣሮን ሃይለ ኣብርሃም ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ሰለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/6/18
ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ኣብ መንጎ ወረ/ነፍ ሸቃ ተኽለሚካኤል
ወልደሚካኤልን ወረ/ነፍ ቁዱሳን ተስፋጽዮንን ብዛዕባ
ምቅሊት ውርሻ ተላዒሉ ዘሎ ጉዳይ፡ ተኸሰስቲ ቁጽሪ
4. ወ/ሮ ነብያት ተኽለሚካኤል ወልደሚካኤል ቁጽሪ
6. ወረ/ነፍ ብርሃነ ተኽለሚካኤል ወልደሚካኤል
6.1 ወ/ሮ ኣድያም ብርሃነ 6.2 ወ/ሮ ዮዲት ብርሃነ
6.3 ወ/ሮ ራህዋ ብርሃነ 6.4 ወ/ሮ ሰምሃር ብርሃነ
6.5 ወ/ሮ ሄርሞን ብርሃነ ብኣድራሽኦም መጸዋዕታ
ክበጽሖም ስለዘይከኣለ፣ ተጸዊዖም ብኣካል ወይ
ብሕጋዊ ወኪል፡ ን4/7/18 ኣብ ላ/ቤ/ፍ ደቀምሓረ
ይቕረቡ። ምስ ዘይቀርቡ ግን ንሶም ኣብ ዘይብሉ
ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ኣብ መንጎ ከሳሲት ወ/ሮ ሰናይት ጸጋይ ገብረሂወት
ወኪል ወ/ሮ ለቱ እምባየ ወልደኪዳንን ተኸሰስቲ
ወረ/ነፍ/ጽገሬዳ መብራህቱ፡ 1.ወ/ሮ ሰላም ትኩእ
ፍስሓጼን +9 ዘሎ ጉዳይ፡ 1.4 ኣቶ ኣማኑኤል ትኩእ
ፍስሓጽዮን 1.6 ኣቶ ዳዊት ትኩእ ፍስሓጽዮን 1.8
ወ/ሮ ማርታ ትኩእ ፍስሓጽዮን 1.9 ወ/ሮ ሶፍያ
ትኩእ ፍስሓጽዮን ብኣድራሽኦም መጸዋዕታ ክበጽሖም
ስለዘይከኣለ፣ ብኣካል ወይ ሕጋዊ ወኪሎም፡ ን18/7/18
ኣብ ላ/ቤ/ፍ ደቀምሓረ ይቕረቡ። እንተዘይቀሪቦም
ግን ቤ/ፍ ውሳነ ክህበሉ ምዃኑ የፍልጥ።

ከሳሲ ኣቶ ረዘነ ወልደገርግሽ ኣውዓሎም፡ ነፍ/
ወልደሚካኤል ጎይትኦም ኣውዓሎም፡ ህያብ ተቐባሊ
ኣቶ ገብረሚካኤል ወልደሚካኤል ኣብ መንጎ ዝጸንሐ
ትርሓሰና ዝስሙ ናይ ሕርሻ ሓላፍነቱ ዝተወሰነ
ብርካዊ ማሕበር፡ ይፍረሰልና ክብል ክሲ ሰለዝመስረተ፡
ነዚ ማሕበር ዝእውዶ ገንዘብ ኣለኒ፡ ወይ ነዚ ምፍራስ
ማሕበር ብዝምልከት ተቓውሞ ኣለኒ ዝብል ኣካል ምስ
ዝህሉ፡ ን3/7/18 ኣብ ላ/ቤ/ፍ ደቀምሓረ ይቕረብ።
ምስዘይቀርብ ግን ቤ/ፍ ኣድላዪ ዝበሎ ውሳነ ክህብ
ምዃኑ የፍልጥ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ሓሬን

ከሳሲት ወ/ሮ ሰላም ክብሮም ገብረዝጊ ምስ
ተኸሳሲ በዓል ቤተይ ፍጹም መስፍን ወለገርግስ ካብ
ንምርዖ 4 ዓመት ጌርና፡ 1 ቆልዓ ወሊድና። እንተኾነ
ግን ተኸሳሲ ኣብዚ ሃገር ስለዘየለ ብግቡእ ክኣልየንን
ክናብየንን ስለዘይከኣለ፣ ተኸሳሲ ነዚ ቀሪቡልካ ዘሎ
ክሲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል፡ ን28/6/18 ኣብ
ቤ/ድ ቅረብ። ምስዘይትቐርብ ጉዳይካ ናብ ዘመድ
ሽማግለታት ተመሪሑ ኣድላዪ ዘበለ ውሳነ ክወሃብ
እዩ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ

ቤት ገብርኤል

ወ/ሮ ሚዛን ገብረሂወት ነጋሽ ምስ ተጸዋዒ ኣቶ
ገብረሚካኤል ተወልደ ወልደገብርኤል ብሃገር ባህልን
ልምድን ኣብ 1992 ተመርዒና፡ 1 ቆልዓ ወሊድና።
እንተኾነ ግን ተጸዋዒ ንልዕሊ 3 ዓመት ካብዚ ሃገር
ወጺኡ ኣበይ ከምዘሎ ክፈልጦ ስለዘይከኣልኩ፡ ስለዚ
ተጸዊዑ ናይ ፍትሕ መሰለይ ተሓልዩ፡ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ውን ክሕለወለይ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡
ን21/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ። ምስዘይቀርብ ቤ/ፍ

ጉዳዩ ኣንቢቡ ውሳነኡ ከሕልፍ እዩ።

ዞባ ሰሜናዊ

ቀይሕ ባሕሪ ጊንዳዕ

ተስፋይ ተኽለ ሃብተሚካኤል፡ ስም ኣሞይ ነፍ/
ኣብርሀት ገብረስላሰ ሃብተስላሴ ምባል ተሪፉ፡
ነፍ/ኣብርሀት ገብረስላሰ ሃብተሚካኤል ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ሰለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/6/18
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኤልሳ ወልደገብርኤል ገብረሂወት ምባል ተሪፉ፡
ኤልሳ ወልደሚካኤል ገብረሂወት ከምኡ’ውን ስም
ኣደይ ሓጎሳ መዓሾ ሃይለ ምባል ተሪፉ፡ ሓጎሳ መዓሾ
ደሱ ተባሂሉ ይተኣረመልና ሰለዝበለት፣ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን21/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ጎልጅ

ወ/ሮ ዛይድ ይሕደጎ ዛይድ ምባል ተሪፉ፡ ወ/ሮ
ኣዛሚት ሓድጉ ዛይድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ሰለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/6/18 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ምልክታ ጨረታ

ሚኒስትሪ ትምህርቲ ኣብ ኮሚኒቲ ኮለጅ ትምህርቲ ኣስመራ፡ ካብ መጀመርታ ሰሙን ንወርሒ ሓምለ 2018 ክሳብ መጀመርያ ሰሙን ወርሒ መስከረም 2018 ክረምታዊ ስልጠና ዝወስዱ መማህራን ስለዘለዎም፡ ንኣገልግሎት ሰልጠንቲ ዝውዕል መግቢ ማለት፡ ኣሕምልቲ ኣጫሪቱ ክዕድግ ስለዝደለየ፡ ሕጋውያን ነጋዶ ንጨረታ ይዕድም።

- ናይ 2017 ዝተሓደሰ ፍቓድ ንግድን ፎቶ ኮፒ መንነት ወረቐትን የድሊ።
- ምልክታ ጨረታ ካብ ዕለት 12/6/2018 ክሳብ 3/7/2018 ክፉት ኮይኑ ይጸንሕ።

- ሳንዱቕ ጨረታ ንጽባሒቱ ዕለት 4/7/2018 ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዝተረኽብሉ ልክዕ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ኣብ ማእከላይ ቤ/ጽ ሚኒስትሪ ቤ/ጽ ቁ/20 ይኽፈት።

- መኽበሪ ጨረታ 50,000.00 (ሓምሳ ሽሕ) ናቕፋ ብመልክዕ C.P.O የትሕዝ።
- ተወሳኺ መግለጺ ዝርዝራዊ ሓበሬታን ኣብ ሚ/ትምህርቲ ቤ/ጽ ቁ/20 ወይ ብቴሌፎን 200395/123749 ተወከሱ።
- ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ፡ በዚ ጨረታ ኣይግደድን።

ምልክታ ጨረታ

ምምሕዳር ሆቴላት መንግስቲ ንኣብ ትሕቲኡ ዝመሓደራ፡ ኣብ ባጽዕ ዝርከባ

ሆቴላት መንግስቲ (ገርግሱም ቢች ሆቴል፡ ሬድ-ሲ ሆቴልን ሰንትራል ሆቴል ባጽዕን) ኣሕምልትን ፍረታትን ንሽዱሽተ ወርሒ ዝጸንሕ ከቕርቡ ንዝኽእሉ ሕጋውያን

ነጋዶን ጨረታ ይዕድም።

ተጫረትቲ ከማልእዎ ዘለዎም

- ናይ 2017 ዝተሓደሰ ፍቓድ ንግድን ቅዳሕ መንነት ወረቐትን።

- መኽበር ጨረታ 10,000.00 (ዓሰርተ ሽሕ) ናቕፋ ብC.P.O የትሕዝ።
- ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ን10 ናይ ስራሕ

መዓልታት ክፉት ኮይኑ፡ ሰነድ ጨረታ (መግለጽን ዝምላእ ቅጥዕን) ኣብ ኣስመራ፡ ኣብ ደምበ ሰምበል (እንዳ ኮርያ) ዝርከብ ህንጻ ሚኒስትሪ ቱሪዝም ቤ/ጽ ምም/ሆ/መንግስቲ፡ ኣብ ባጽዕ፡ ኣብ ሰንትራል ሆቴል ባጽዕ፡ ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት

ዘይምለስ ናቕፋ 50.00 (ሓምሳ) ብምኽፋል ክውሰድ ይከኣል።
- ጨረታ ድሕሪ ምዕጻው ቀጺላ ኣብ ዘላ ናይ ስራሕ መዓልቲ፡ ሰዓት 10፡00 ቅ.ቀ

ተሳተፍቲ ወይ ወኪል (ውላድ፡ ወላዲ፡ በዓል/ቲ ቤ/ት) ኣብ ዝተረኽብሉ ኣብ ህንጻ ሚኒስትሪ ቱሪዝም ቤ/ጽ ምም/ሆ/መንግስቲ ይኽፈት።

- ምም/ሆ/መንግስቲ ዝሓሸ ኣማራጺ እንተረኺቡ፡ ብምሉእ ይኹን ብኸፊል

ጨረታ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ምምሕዳር ሆቴላት መንግስቲ

ምልክታ

ብስም ዝፋን እንግዳ ካሕሳይ ዝተመዝገበ፡ ቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00000186 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ዕዳጋ ሓሙስ ጎደና ኳዜን ቁ/ገዛ 30/32 ዝርከብ ናይ ቤት መስተ ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሂወት ኣርኣያ ወ/ገብሪኤል ካብ ዕለት 15/6/2018 ክሳብ ዕለት 15/6/2020 ኣካርየያ ስለዘለኹ፣ ዝቃወም ኣካል ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ሰላሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘለዎ ቤ/ፍ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ፡ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ አፍልጥ።

ወ/ሮ ዝፋን እንግዳ ካሕሳይ
ሕ/ወኪል ብርሃና ተስፋልደት ክፍለ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 27 ዓመት ቁ.245 13 ሰነ 2018 - ገጽ 12

Sabur Printing Services

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ተረኛ ፋርማሲ ዕለት ጎደና ቁ.ስልኪ

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

ፋርማሲ ጃልያ 13/6/2018 ጎደና ሰገነይቲ ቁ.-84፡ ፊት ቤት ትምህርቲ ጃልያ 110680

መራሕቲ ኣመሪካን ሰሜን ኮርያን ኣብ
ሲንጋፖር ተራኺቦም፡ ኣጠቓላሊ ስምምዕ
ሰላም ከቲሞም።
ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡
ምስ ኮርያዊ መዘናኡ ኪም ጆንግ ኡን
ዘካየዶ ታሪኻዊ ርክብ፡ ሃናጽን ምርድዳእ
ዝዓሰሎን ምንባሩ ገሊጹ። ሰሜን ኮርያ ካብ
ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ናጻ ክትከውን ምስምማዓ
ድማ ኣብ ዓለም ሰላም ንምስፋን ዝዓበየ
ኣበርክቶ ከም ዝህልዎ ገሊጹ።
ክልቲኦም መራሕቲ ዝኸተሙሉ በዓል
ኣርባዕተ ነጥቢ ሰነድ፡ ሓውሲ ደሴት ኮርያ
ካብ ኑክሌር ናጻ ክኸውን፡ ምልውዋጥ
ዓስከሬን ምሩኻት ክግበር፡ ክልቲአን
ሃገራት ዝምድናአን ዘመሓይሽ ስጉምቲ ክ
ክወስዳ፡ ዝጠልብ እዩ። ኣመሪካ ብወገና
ምስ ደቡብ ኮርያ ተካይዶ ዝነበረት ሓባራዊ
ወተሃደራዊ ልምምድ ደው ከተብል እቲ
ስምምዕ የገድድ።
ኣብቲ ስምምዕ፡ ዝተኸተመሉ ዝዓበየ
ነጥቢ “ሰሜን ኮርያ ካብ ኑክሌር ናጻ
ክትከውን” ዝብል ኰይኑ ኣመሪካን ሰሜን
ኮርያን ዝተፈላለየ ትርጕም ክህባኦ ከም
ዝኽእላ ተንተንቲ ይገልጹ። ኣመሪካ፡
ሰሜን ኮርያ ኣብ ቅድሚ ተዓዘብቲ
ምሉእ ብምሉእ ካብ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር
ናጻ ክትከውን ጠለብ ከተቕርብ እንከላ፡
ፒዮንግያንግ ግን ካልእ ትርጉም ክትህበሉ
ከም እትኽእል ተዓዘብቲ የረድኡ።

መራሕቲ ኣመሪካን ሰሜን ኮርያን ታሪኻዊ ርክብ ኣካዪዶም

እቲ ትማሊ 12 ሰነ ብመራሕቲ ኣመሪካን
ሰሜን ኮርያን ዝተኸተመ ስምምዕ ሓፈሻዊ
ኰይኑ፡ ኣብ መጻኢ ኣብ ዘካይድዎ ርክባት
ዝርዝራዊን ንጹርን ስምምዓት ክኽትሙ
ትጽቢት ከም ዘሎ ሲ.ኤን.ኤን ሓቢሩ።
ናብ ፒዮንግያንግ ንምብጻሕ ድሌት
ከም ዘለዎ ዝገለጸ ትራምፕ፡ ንኪም
ጆን ኡን ድማ ብተመሳሳሊ ናብ ቤተ
መንግስቲ ዋይት ሃውስ ክበጽሕ ዕድመ
ከም ዘቕረበሉ እዩ ዝሕብር። “ሕሉፍ
ታሪኽ ንመጻኢና ክዕንቅጾ የብሉን” ዝበለ
ትራምፕ፡ ብሕጂ ኣብ መንጎ ሃገሩን ሰሜን
ኮርያን ጥቡቕ ዝምድናታት ክምስረት
ከም ዝደሊ ተዛሪቡ። ንሰሜን ኮርያ
ውሕስነት ጸጥታ ንምሃብ፡ ኣብ ደቡብ
ኮርያ ዓስኪሮም ዘለዉ ልዕሊ 32 ሽሕ
ወተሃደራት ኣመሪካ ክስሕቦም ድሌት

ብማልታን ኢጣልያን ድሕሪ ምንጻጎም
ኣብ ሰንፈላል ዝርከቡ 629 ዘይሕጋውያን
ኣፍሪቃውያን ስደተኛታት ናብ ስጳኛ
ከም ዝኣንፈቱ ተሓቢሩ።
መርከብ ኣኳሪየስ፡ ነቶም ስደተኛታት
ካብ ሓደጋ ምጥሓል ብምድሓን
ጽዒናቶም ናብ ማልታን ኢጣልያን ገጻ
እኳ እንተተጓዕዘት፡ እተን ሃገራት ኣብ
ወደባተን ከይትጽጋዕ ከም ዝኸልከላኣ፤
በዚ ድማ ድሕነት ናይቶም ስደተኛታት
ኣብ ሓደጋ ወዲቑ ይርከብ።
ስጳኛ ነታ መርከብ ክትቅበላ ድልውቲ
ከም ዘላ ድሕሪ ምሕባራ ድማ እታ
ልዕሊ ዓቐን ዝጸዓነት መርከብ ናብ
ወደብ ቫለንሽያ - ስጳኛ ኣምሪሓ ምህላዋ
ተፈሊጡ። እቲ ጉዕዞ ኣርባዕተ መዓልቲ
ከም ዝወስድ ድማ ተሓቢሩ።
ኣዘዝቲ ናይታ ብሰብኣውያን ትካላት
እትውነን መርከብ ናይ ርድኡና ጻውዒት

ብምቕራቦም፡ ኣብቲ ጉዕዞ ሓደጋ ምጥሓል
ከይክሰት ዝሰግኣ ክልተ መራኽብ ከም
ዘሰነየኣ ቢቢሲ ሓቢሩ።
እቶም ካብ ገማግም ሊብያ ዝተበገሱ
ዘይሕጋውያን ስደተኛታት ኣብ
ጉዕዞኦም ሓደጋ ምጥሓል ኣንጸላልዩዎም
ብምንባሩ ካብ መርከብ ኣኳሪየስ ህጹጽ
ሓገዝ እንተዘይግበረሎም ውጽኢቱ

ዛምብያ፡ ኣብ ቃልሲ ኣንጻር ብልሽውና
ካብ ተመኵሮ ኬንያ ትምህርቲ
ንምቕሳም ብዝብል ምኽንያት ሸሞንተ
ኣባላት ባይቶ ናብ ናይሮቢ ምልኣኻ
ንብዙሓት ኣገሪሙ ምህላዉ ቢቢሲ
ሓቢሩ።
ኣብ ናይሮቢ ኣትዮም ዝርከቡ
ኣባላት ባይቶ ዛምብያ፡ ምስ ሓለፍቲ
ኮሚሽን ስነ-ምግባርን ጸረ ብልሽውናን
ኬንያ ተራኺቦም ከም እተዘራረቡ እዩ
ዝግለጽ።
የግዳስ ንምብጻሕ ናይቶም
ኣባላት ባይቶ ኣመልኪቶም ሓያሎ
ኬንያውያን ኣብ ማሕበራዊ
መራኸቢታት ኣብ ዘስፈሩዎ ርእይቶ፡
እቲ መስርሕ ብኣንጻሩ ክኸውን ከም
ዝነበሮ ኣረዲኦም። ዜጋታት ኬንያ ኣብ

ኣመሪካ - ጓል ትራምፕ 82 ሚልዮን ዶላር ኣታዊ ረኺባ

ላዕለዎት ሰበ-ስልጣን’ታ ሃገር መጠኑ
ዝሓለፈ ብልሽውና ከም ዝረአ እዮም
ዘማርሩ።
እዚ ኰይኑ ግን ኮሚሽን ጸረ
ብልሽውና’ታ ሃገር ንነኣሽቱ ጉዳያት
ጥራይ እንተዘይኰይኑ፡ ብላዕለዎት ሰበ-
ስልጣን’ታ ሃገር ንዝተፈጸመ ጉዳያት
ብልሽውና ርእዩ ከም ዘይረኣየ ከም
ዝሓልፎ እቶም ዜጋታት ይኸስሱ።
ዝሓለፈ ቕንያት ጥራይ ኣብ
መንእሰያት ንዘሎ ሽቕለት ኣልቦነት
ንምፍታሕ ተባሂሉ ካብ እተሰለዐ ገንዘብ
78 ሚልዮን ዶላር ከም እተጠፋፈአ
ማዕከናት ዜና’ታ ሃገር ይሕብራ።
ኣህጉራውያን ትካላት፡ ኣብ ዝርዝር
መዝገብ ብልሽውና ንኬንያ ቅድሚ
ዛምብያ ሰሪዐናኣ ከም ዘለዋ ይፍለጥ።

ተመራመርቲ ብሪጣንያ
ደረጃ ብልሒ ኣእምሮ
መንእሰይ ወለዶ’ታ ሃገር
እናነከየ ምምጽኡ ብመጽናዕቲ
ከም ዘረጋገጹ ሓቢሮም። እቶም
ተመራመርቲ ብልሒ ኣእምሮ
ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ዝፈላለ
ኰይኑ፡ ብፍላይ ካብ ካልኣይ
ውግእ ዓለም ኣትሒዙ ክሳብ
2000 ዓ.ም እናወሰኸ ክመጽእ
ድሕሪ ምጽንሑ፡ ካብዚ ሒዝናዮ ዘለና ሓድሽ ዘመን ጀሚሩ ግን ኣብ ነፍሲ ወከፍ ዕቚድ(10 ዓመት) ብ2.5 ነጥቢ እናጐደለ ምምጽኡ ኣረዲኦም።
ኣብዚ እዋን’ዚ ድማ እቲ ደረጃ ብልሒ፡ ብገምጋም ብ7 ነጥቢ ብልሒ ኣእምሮ(IQ) ከንቈልቁል ከም ዝጀመረ እቶም ተመራመርቲ ኣረዲኦም።
ናይ ሎሚ መንእሰያት ካብ ናይ ኣቦታቶም ብልሒ ኣዝዩ ዝነከየ ምዃኑ ዝጠቐሱ ተመራመርቲ ብሪጣንያ፡ ጠንቂ ናይዚ ብቐንዱ መንእሰያት ዝበዝሐ ግዜኦም ኣብ ምንባብ ዘይኰነ ኣብ ዘመናዊ ቴክኖሎጂያዊ መሳርሒታት የሕልፍዎ ብምህላዎም ምዃኑ እቶም ተመራመርቲ ገሊጾም። እዚ ድማ መንእሰይ ኣብ ዝወሃቦ መስርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን ለውጢ ከም ዘድልዮ ዘመልክት እዩ ክብሉ ኣብቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ተመራመርቲ የገንዝቡ።
ኣብ ኦስሎ - ኖርወይ ኣብ ልዕሊ 730 ሽሕ ሰባት ተመሳሳሊ መጽናዕቲ ዘካየደ ማእከል ቁጠባዊ ምርምር ዝተባህለ ትካል ብወገኑ፡ ናይ ሎሚ ወለዶ’ታ ሃገር ምስቲ ኣቦታቶም ብንእስነቶም ዘመዝገብዎ ደረጃ ብልሒ ዘይዳረግ ኣዝዩ ድኹም ነጥቢ ከም ዘመዝገቡ ኣረዲኦም።
እቶም ተመራመርቲ ኣብ ዜጋታት ኖርወይ ኣተኲሮም ድሕሪ ዘካየድዎ መጽናዕቲ፡ ዓሳ ኣዘውቲርካ ምምጋብ ንደረጃ ብልሒ ኣእምሮ ህጻናት ከም ዘደንፍዖ ኣነጺሮም።

ተወሳኺ

ከም ዘለዎን እንተዀነ ኣብቲ ስምምዕ
ዝሰፈረ ነጥቢ ከም ዘይኰነን ትራምፕ
ገሊጹ። ኣብ ልዕሊ ሰሜን ኮርያ ኣቐዲሙ
ዝተወሰነ እገዳታት እውን ተግባራውነት
ናይቲ ተኸቲሙ ዘሎ ስምምዓት ተራእዩ
ምስ ግዜ ክለዓል ድሌት ከም ዘለዎ እዩ
ትራምፕ ዘረድእ።
ኣብ መንጎ ትራምፕን ኪምን ታሪኻዊ
ስምምዕ ሰላም ምኽታሙ፡ ደቡብ ኮርያ፡
ጃፓንን ቻይናን ዝርከብአን ሃገራት
እቲ ስምምዕ ኣብቲ ዞባ ሓድሽ ምዕራፍ
ዝኸፍት ምዃኑ ክገልጻ እንከለዋ፡ ሩስያ
ብወገና እቲ ዝኸበደ ጉዳይ ኣብ ዝርዝራት
ናይቲ ውዕል ምዃኑ ኣረዲኣ። ኢራን
ብወገና “ትራምፕ ዘይእመን ሰብ’ዩ፡
ነዚ ስምምዕ እውን ከፍርሶ ይኽእል’ዩ”
ብምባል ገሊጻ።

ኣብ ጸገም ዝወደቑ ኣፍሪቃውያን ስደተኛታት

ናብ ስጳኛ የምርሑ

ዛምብያ፡ ኣባላት ባይቶ ናብ ኬንያ ልኢኻ

ሕማቕ ክኸውን ምኸኣለ ነይሩ ክብሉ
ምንጭታት’ቲ ከባቢ ሓቢሮም።
እታ ኣብ ሰንፈላል ድሕሪ ምጽናሕ
ጉዕዞኣ ናብ ስጳኛ ኣቕኒዓ ዘላ መርከብ፡
ሸውዓተ ነፍሰ-ጾራት፡ 11 ቈልዑን 123
ኣላዪ ዘይብሎም ትሕቲ ዕድመ ቈልዑን
ኣሳፊራ ምህላዋ ቢቢሲ ሓቢሩ።
***

ኢቫንካ ዝተባህለት ጓሉ ንፕረዚደንት
ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ ምስ ጃረድ
ኩሽነር ዝተባህለ በዓል ቤታ ብሓባር 82
ሚልዮን ኣታዊ ከም ዝረኸቡ ይግለጽ
ኣሎ።
እቶም ሰብ ሓዳር ዝሓለፈ ዓመት
ጥራይ ክንድዚ ዝኣክል ገዚፍ ኣታዊ
ክረኽቡ ምኽኣሎም ኣብ ዋይት ሃውስ
ስነ-ምግባራዊ ሕቶታት ከየለዓዓለ ከም
ዘይተርፍ ቢቢሲ ሓቢሩ።
ኢቫንካን በዓል ቤታን ኣብ ዋኒን መሸጣ
ኣባይትን ሆቴላትን ዝነጥፉ ኰይኖም፡
ካብ መንግስታውያን ኣካላት ሓለፋታት
ተገይሩሎም ከይከውን ጥርጣረታት
ተላዒሉ ምህላዉ እዩ ዝንገር።
እቶም ሰብ ገዚፍ ርእሰ-ማል ዝዀኑ ሰብ

ሓዳር፡ “ዘይክፈሉ ኣማኸርቲ ፕረዚደንት
ዶናልድ ትራምፕ” እናተባህሉ እኳ
እንተተገልጹ፡ ረብሓታቶም ክግሕጡሉ
ዝምችእ ባይታ ተፈጢሩሎም ምህላዉ
ተንተንቲ ኣረዲኦም።

ኢቫንካ፡ ካብ ቻይናውያን ኩባንያታት፡
በዓል ቤታ ጃረድ ኩሽነር ድማ ካብ
እስራኤላዊ ኩባንያ ጽልዋታቶም
ተጠቒሞም ገዚፍ ረብሓታት ክረኽቡ
ከም ዝኸኣሉ ማዕከናት ዜና የቃልዓ።